

Brüsszel, 2019. május 29.
(OR. en)

8571/19

Intézményközi referenciaszám:
2018/0224(COD)

CODEC 948	ENV 429
RECH 224	REGIO 85
COMPET 343	AGRI 219
IND 146	TRANS 283
MI 374	SAN 215
EDUC 206	CADREFIN 205
TELECOM 185	SUSTDEV 68
ENER 238	PE 201

TÁJÉKOZTATÓ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról – Az Európai Parlament első olvasatának eredménye (Strasbourg, 2019. április 15–18.)

I. BEVEZETÉS

Dan NICA (S&D, RO) előadó az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság nevében jelentést nyújtott be a rendeletjavaslatra vonatkozóan. A jelentés egy módosítást tartalmazott (203. módosítás).

Ezenfelül a Verts/ALE képviselőcsoport egy módosítást (212. módosítás), míg a GUE/NGL képviselőcsoport nyolc módosítást (204–211. módosítás) terjesztett elő.

II. SZAVAZÁS

A 2019. április 17-i szavazás alkalmával a plenáris ülés elfogadta a rendeletjavaslatra vonatkozó 203. módosítást.

Az így módosított bizottsági javaslat képezi a Parlament első olvasatban elfogadott álláspontját, amely az e tájékoztató mellékletében található jogalkotási állásfoglalásában¹ szerepel.

A mellékelt szöveg azon részei, amelyek nincsenek szürke színnel kiemelve, lényegileg, kisebb következtetlenségektől eltekintve, megfelelnek a 2019. március 19-én – a 8. parlamenti ciklus (2014–2019) alatt megtartott utolsó háromoldalú egyeztetés során – kialakított közös értelmezésnek. Amint a szöveg egészére vonatkozóan megállapodás születik, az említett következtetlenségeket ki kell javítani azt megelőzően, hogy a Tanács elfogadná az álláspontját.

¹ A jogalkotási állásfoglalásban szereplő parlamenti álláspont ezen változatában jelölve vannak a bizottsági javaslat módosításaiból eredő változtatások. A bizottsági javaslatba beillesztett szövegrészek *félkövér, dőlt betűvel* szedve jelennek meg. A törölt szövegrészeket „■” szimbólum jelöli.

Az Európai horizont létrehozása – részvételi és terjesztési szabályainak megállapítása *I**

Az Európai Parlament 2019. április 17-i jogalkotási állásfoglalása az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2018)0435 – C8-0252/2018 – 2018/0224(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2018)0435),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 173. cikkének (3) bekezdésére, 182. cikkének (1) bekezdésére valamint 183. és 188. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C8-0252/2018),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel elnöke által a bizottsági elnökökhöz intézett, 2019. január 25-i levélre, amely felvázolja a Parlament megközelítését a többéves pénzügyi keretbe tartozó, 2020 utáni ágazati programokra vonatkozóan,
 - tekintettel a Tanács által az Európai Parlament elnökéhez intézett, 2019. április 1-i levélre, amelyben megerősíti a társjogalkotók által a tárgyalások során kialakított közös értelmezést,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság jelentésére és a Fejlesztési Bizottság, a Költségvetési Bizottság, a Költségvetési Ellenőrző Bizottság, a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, a Regionális Fejlesztési Bizottság, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság és a Kulturális és Oktatási Bizottság véleményeire (A8-0401/2018),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot²;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslata helyébe másik szöveget szándékozik léptetni, azt lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

² Ez az álláspont lép a 2018. december 12-én elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0509).

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2019. április 17-én került elfogadásra az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról szóló (EU) 2019/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 173. cikke (3) bekezdésére, 182. cikke (1) bekezdésére, 183. cikkére és 188. cikkének második bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁴,

rendes jogalkotási eljárás keretében⁵,

³ HL C [...], [...], [...]. o.

⁴ HL C [...], [...], [...]. o.

⁵ Az Európai Parlament 2019. április 17-i álláspontja. A szürkével kiemelt szövegre vonatkozóan nem született megállapodás az intézményközi tárgyalások keretében.

mivel:

- (1) Az Unió célkitűzése, hogy megerősítse tudományos **kiválóságát és technológiai** bázisait, **amelyekben a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológia szabadon mozoghat**, továbbá hogy – többek között az ipara tekintetében – ösztönözze versenyképességének növelését, **hogyan megerősítse az Európai Kutatási Térséget, mindeközben előmozdítsa a** kutatási és innovációs tevékenységeket az Unió stratégiai prioritásainak és **kötelezettségvállalásainak** megvalósítása érdekében, amelyek végső soron a béke, valamint az Unió értékeinek és lakosai jólétének előmozdítására irányulnak.
- (2) Az ezen általános célkitűzés eléréséhez szükséges tudományos, gazdasági és társadalmi hatás kiváltása és **a K+F+I beruházások uniós hozzáadott értékének maximalizálása** céljából az Uniónak kutatási és innovációs beruházásokat kell tennie az Európai horizont 2021–2027-es kutatási és innovációs keretprogram (a továbbiakban: program) keretében, hogy ily módon támogassa a magas színvonalú ismeretek és technológiák létrehozását, **terjesztését és átadását az Unióban, hogy** erősítse a kutatás és az innováció hatását **a globális társadalmi kihívások – köztük a fenntartható fejlesztési célok és az éghajlatváltozás – kezelésében, valamint az uniós szakpolitikák kidolgozásában, támogatásában és végrehajtásában, hogy támogassa az innovatív és fenntartható megoldások elterjedését az uniós iparban és társadalomban a munkahelyteremtés, a gazdasági növekedés javítása és az ipari versenyképesség érdekében. A programnak elő kell mozdítania** az innováció minden formáját, **erősítenie kell az innovatív megoldások** piaci bevezetését, emellett pedig optimalizálnia kell a **beruházások megvalósítását** .
- (2a) *A programnak hozzá kell járulnia a tagállamokban állami és magánberuházásként megvalósuló kutatási és innovációs beruházások növeléséhez, ezáltal elősegítve, hogy az Unió GDP-jének legalább 3% -át tegye ki a kutatási és fejlesztési összberuházás. E cél eléréséhez arra lesz szükség, hogy a tagállamok és a magánszektor kiegészítse a programot saját megerősített kutatási, fejlesztési és innovációs beruházási fellépéseivel.*
- (2b) *A program célkitűzéseinek elérése érdekében és a kiválóság elvének tiszteletben tartása mellett a programnak arra kell irányulnia, hogy megerősítse többek között az európai együttműködési kapcsolatokat Európában, ezáltal hozzájárulva a kutatási és innovációs szakadék csökkentéséhez.*

- (3) Az uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításához való hozzájárulásuk szempontjából szükségesnek ítélt kutatási és innovációs tevékenységek előmozdítása során figyelembe kell venni az innováció elvét, *mivel ez a fő hajtóerő ahhoz, hogy az Unió jelentős tudáseszközeit gyorsabban és intenzívebben innovációvá lehessen alakítani.*
- (4) A nyílt tudomány, a nyílt innováció és a nyitás a világra *elvének folyamatos érvényesítése által, az Unió tudományos és társadalmi-gazdasági érdekeinek védelme mellett, biztosítani kell az* Unió kutatási és innovációs beruházásainak kiválóságát és hatását, *valamint meg kell erősíteni a tagállamok kutatási és innovációs (K+I) kapacitását. Mindez a program kiegyensúlyozott végrehajtását fogja eredményezni.*

(5) A nyílt tudomány képes javítani a tudomány minőségét és hatását, növelni a belőle származó előnyöket, valamint felgyorsítani a tudományos előrehaladás ütemét azáltal, hogy egyrészt az ismereteket megbízhatóbbá, hatékonyabbá és pontosabbá, másrészt a tudományt közérthetőbbé és a társadalmi kihívásokra érzékenyebbé teszi. Rendelkezéseket kell hozni annak biztosítására, hogy a kedvezményezettek a terjesztési folyamat lehető legkorábbi szakaszában nyílt és megkülönböztetéstől mentes módon, díjmentesen nyílt hozzáférést biztosítsanak a lektorált tudományos publikációkhoz, kutatási adatokhoz és egyéb kutatási eredményekhez, valamint hogy azok a lehető legszélesebb körben felhasználhatók és újból felhasználhatók legyenek. *A kutatási adatokat illetően a „a szükséges zártság mellett lehető legnagyobb mértékű nyitottság” elvét kell követni, ezáltal biztosítva a lehetőséget, hogy olyan kivételeket vezessenek be, szem előtt tartva az Unió gazdasági érdekeit, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat, a személyes adatok védelmét és a titoktartási rendelkezéseket, a biztonsági kérdéseket és egyéb jogos érdekeket.* Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a kutatási adatok felelősségteljes kezelésére, amelynek különösen az adatkezelési tervek általános érvényesítése révén meg kell felelnie a fellelhetőség, a hozzáférhetőség, az interoperabilitás és az újrafelhasználhatóság (FAIR) elveinek. Adott esetben a kedvezményezetteknek élniük kell az európai nyílt tudományosadat-felhő és az *európai adatinfrastruktúra* nyújtotta lehetőségekkel, és követniük kell a nyílt tudomány területén meglévő egyéb elveket és gyakorlatokat. *A nemzetközi tudományos és technológiai együttműködési megállapodásokban és a vonatkozó társulási megállapodásokban ösztönözni kell a kölcsönös nyílt hozzáférést.*

- (5a) *A kedvezményezett kis és középvállalkozásokat (kkv) arra buzdítják, hogy vegyék igénybe a meglévő eszközöket, például a szellemi tulajdon-jogokkal kapcsolatos kkv-segélyszolgálatot, amely támogatja az európai uniós kkv-kat a szellemi tulajdonhoz fűződő jogaik védelmében és érvényesítésében azáltal, hogy ingyenes tájékoztatást és szolgáltatásokat nyújt a szellemi tulajdon-jogra és más kapcsolódó kérdésekre vonatkozó bizalmas tanácsadás keretében, valamint képzést, segédanyagokat és online forrásokat biztosít számukra.*
- (6) A program megtervezése és kialakítása során figyelembe kell venni annak szükségességét, hogy az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaival *és a Párizsi Megállapodással* összhangban Unió-szerte és nemzetközi együttműködések révén létrejöjjön a támogatott tevékenységek kritikus tömege, *emellett pedig ösztönözni kell valamennyi tagállam részvételét a programban.* A program végrehajtásának hozzá kell járulnia e cél eléréséhez.
- (7) A program keretében támogatott tevékenységeknek hozzá kell járulniuk az Unió *és a program* célkitűzéseinek, prioritásainak *és kötelezettségvállalásainak* megvalósításához, az ezek tekintetében elért haladás nyomon követéséhez és értékeléséhez, valamint a felülvizsgált vagy új prioritások kidolgozásához.
- (7a) *A programnak arra kell törekednie, hogy igazodjon a már meglévő európai kutatási és innovációs menetrendekhez és stratégiákhoz.*

- (8) A programnak kiegyensúlyozott megközelítést kell alkalmaznia az alulról építkező (kutatók vagy innovátorok által javasolt) és a felülről építkező (stratégiai alapon meghatározott prioritásokra épülő) finanszírozás között **az Unió-szerte részt vevő kutató- és innovációs közösségek jellegétől, az egyes beavatkozási területekenkénti eredményességi rátától, a folytatott tevékenységek típusától és céljától, a szubszidiaritás elvétől, valamint az elérni kívánt hatásoktól függően.** Indokolt e tényezők aránya alapján kiválasztani a program egyes részei esetében alkalmazandó megközelítést, figyelembe véve, hogy az említett részek mindegyike hozzájárul a program általános és egyedi célkitűzéseinek megvalósításához.
- (8-a) *Az Európai horizont program „A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése” című részén belül „a részvétel bővítése és a kiválóság terjesztése” elnevezésű ág teljes költségvetésének az Európai horizont programra szánt teljes költségvetés legalább 3,3%-át kell kitennie. Ennek a költségvetésnek elsősorban a részvétel bővítésében érintett országok jogalanyainak javát kell szolgálnia.*
- (8-b) *A kiválósági kezdeményezések a támogatható országokban a kutatási és innovációs kiválóság megerősítésére irányulnak, többek között a K+I-irányítási készségek javítására irányuló képzések és díjak támogatása, az innovációs ökoszisztémák és a K+I-hálózatok létrehozásának támogatása révén, többek között az EU által finanszírozott kutatási infrastruktúrák alapján. Ahhoz, hogy az Európai horizont program „A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése” című részén belül finanszírozást igényelhessenek, a pályázóknak egyértelműen be kell mutatniuk, hogy a projektek a nemzeti és/vagy regionális K+I stratégiákhoz kapcsolódnak.*
- (8a) *Egyes kutatási és innovációs cselekvéseknek a gyorsított kutatás és innováció logikáját kell alkalmazniuk, amelyben a támogatás odaítéléséhez szükséges idő nem haladhatja meg a hat hónapot. Ez lehetővé fogja tenni a finanszírozáshoz való gyorsabb, alulról építkező hozzáférést a kis együttműködési konzorciumok számára, amelyek tevékenysége az alapkutatótól a piaci alkalmazásig terjed.*
- (8b) *A programnak támogatnia kell a kutatás és innováció valamennyi szakaszát, különösen az együttműködésen alapuló projekteken belül. Az alapkutató rendkívül fontos eszköz, és fontos feltétel ahhoz, hogy az Unió minél inkább képes legyen a legjobb tudósokat*

megnyerni annak érdekében, hogy a kiválóság globális központjává váljon. Az alapkutatás és az alkalmazott kutatás közötti egyensúlyt biztosítani kell. Mindez az innovációval társítva támogatni fogja az Unió gazdasági versenyképességét, növekedését és a munkahelyteremtést.

- (8c) *Az Európai horizont hatásainak maximalizálása érdekében különös figyelmet kell szentelni a multi-, inter- és transzdiszciplináris megközelítéseknek, ezek ugyanis a jelentős tudományos előrelépéshez szükséges tényezők.*
- (8d) *Elő kell mozdítani a társadalom bevonását a felelős kutatás és innováció révén, mivel ennek a tudomány és a társadalom közötti eredményes együttműködés kiépítése terén horizontális szerepe van. Lehetővé teszi minden társadalmi szereplő (kutatók, polgárok, döntéshozók, vállalkozások, harmadik szektorbeli szervezetek stb.) számára, hogy a teljes kutatási és innovációs folyamat során együttműködjenek, hogy jobban hozzá lehessen igazítani a folyamatot és eredményeit az európai társadalom értékeihez, igényeihez és elvárásaihoz.*
- (9) *A „Kiváló és nyílt tudomány” pillér keretében végrehajtandó kutatási tevékenységeket a tudományos igényeknek és lehetőségeknek megfelelően kell meghatározni. A kutatási programot a tudományos közösséggel szoros együttműködésben kell kidolgozni, és benne hangsúlyt kell helyezni az új kutatási és innovációs tehetségek vonzására, ugyanakkor az Európai Kutatási Térség (EKT) megerősítésére és az agyelszívás megakadályozására. A kutatást a kiválóság mértéke alapján kell finanszírozni.*

- (10) A „Globális kihívások és *európai* ipari versenyképesség” pillér létrehozását kutatási és innovációs tevékenységek klaszterein keresztül kell megvalósítani a vonatkozó munkaterületek közötti integráció maximalizálása érdekében, a ráfordított erőforrások tekintetében biztosítva mindeközben a jelentős és fenntartható hatásokat *az Unió számára*. Ez ösztönzi az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak, *az Unió Párizsi Megállapodás keretében vállalt kötelezettségeinek és szükség esetén a társadalmi kihívásokra adandó válaszoknak* a megvalósítására irányuló, tudományágakon, ágazatokon, szakpolitikákon és határokon átnyúló együttműködést, emellett pedig javítja a kapcsolódó uniós iparágak versenyképességét. *Az e pillér alá tartozó tevékenységeknek ki kell terjedniük a kutatási és innovációs tevékenységek teljes körére, ideértve kutatás-fejlesztést, a kísérleti projekteket, a demonstrációt, a közbeszerzési eljárások támogatását, az új szabványok bevezetését megalapozó kutatást és a szabványosítást, valamint az innovációk piaci elterjedését annak biztosítása érdekében, hogy Európa a stratégiaileg meghatározott prioritások terén a kutatás élmezéjében maradjon.*
- (11) Az iparnak a programba való teljes körű *és időben történő* bevonásának – az egyéni vállalkozóktól kezdve a kis- és középvállalkozásokon keresztül egészen a nagyvállalkozásokig – törekednie kell a fenntartható munkahelyek teremtésére és a növekedésre. ■

(12) Fontos támogatni az **uniós** ipart abban, hogy az innováció, a digitalizáció és a dekarbonizáció területén világelső maradjon, illetve azzá váljon, elsősorban a jövő vállalkozásainak alapjául szolgáló kulcsfontosságú alaptermotechnológiákba való beruházások révén. *A kulcsfontosságú alaptermotechnológiák központi szerepet töltenek be a „Globális kihívások és európai ipari versenyképesség” elnevezésű II. pillérben, és még inkább össze kell kapcsolni őket a jövőbeni és kialakulóban lévő technológiákra (JKT) irányuló kiemelt kezdeményezésekkel annak érdekében, hogy a kutatási projektek a teljes innovációs láncra kiterjedjenek.* A program keretében megvalósuló cselekvéseknek a piaci hiányosságok, illetve az optimálistól eltérő befektetési helyzetek *kezelése érdekében tükrözniük kell az Unió iparpolitikai stratégiáját, arányos és átlátható módon élnékíteniük kell a beruházásokat*, elkerülve a magánfinanszírozás megkettőzését vagy kizorítását, egyértelmű uniós hozzáadott értéket kell képviselniük *és szavatolniuk kell a közberuházások megtérülését.* Ez biztosítja a program cselekvései és az állami **K+F+I** támogatásokra vonatkozó uniós szabályok közötti összhangot, *amely szabályokat az innováció ösztönzése érdekében felül kell vizsgálni.*

- (13) A programnak integrált módon és a Kereskedelmi Világszervezet valamennyi vonatkozó rendelkezésének tiszteletben tartásával kell támogatnia a kutatást és az innovációt. A kutatás fogalmát – ideértve a kísérleti fejlesztés fogalmát is – az OECD által kidolgozott Frascati kézikönyvben foglaltaknak megfelelően kell használni, az innováció fogalmát pedig az OECD és az Eurostat által kidolgozott Oslo kézikönyvben foglaltaknak megfelelően, a szociális innovációra, **a formatervezésre és a kreativitásra** is kiterjedő átfogó megközelítés szerint. Az előző keretprogramhoz, a Horizont 2020-hoz hasonlóan **figyelembe kell venni az OECD-nek a technológiai érettségi szinttel (TRL) kapcsolatos fogalommeghatározásait.** A „Globális kihívások és **európai** ipari versenyképesség” pillérhez tartozó egyes felhívások munkaprogramjai lehetővé tehetik a nagyléptékű termékhitelesítésre és piaci elterjesztésre szánt vissza nem térítendő támogatások nyújtását.

(14) A Horizont 2020 időközi értékeléséről szóló bizottsági közlemény (COM(2018)0002) és a **Horizont 2020 keretprogram végrehajtásának a program időközi értékelése és a 9. keretprogramra irányuló javaslat tekintetében való értékeléséről szóló európai parlamenti jelentés (2016/2147(INI))** a korábbi programból levont tanulságok, valamint az uniós intézmények és az érdekelt felek visszajelzései alapján megfogalmazott erre a programra vonatkozó ajánlásokat is, többek között a részvételi és terjesztési szabályok tekintetében. A szóban forgó ajánlások a következőket foglalják magukban: ambiciózusabb beruházás a kritikus tömeg elérése és a hatások maximalizálása érdekében; az áttörést jelentő innovációk támogatása; a kutatás és innováció (K+I) terén eszközölt uniós beruházások előtérbe helyezése a nagy hozzáadott értéket képviselő területeken, különösen a küldetésorientáltságon, a polgárok **teljes körű, tájékoztatáson alapuló és kellő időben történő** bevonásán és a széles körű kommunikáción keresztül; az uniós finanszírozási környezet egyszerűsítése **valamennyi tagállam K+I potenciáljának teljes körű kihasználása érdekében**, többek között a partnerségi kezdeményezések és a társfinanszírozási rendszerek széles skálájának egyszerűsítése révén; a különböző uniós finanszírozási eszközök közötti szinergiák számának és célzottságának növelése, különösen a kiaknázatlan K+I potenciál uniós szintű mobilizálásának elősegítése céljából; **az Unió által – különösen az ERFA-ból – finanszírozott kutatási infrastruktúrák jobb bevonása a program projektjeibe**, a nemzetközi együttműködés erősítése és a harmadik országok részvételére való nyitottság megerősítése érdekében, **megvédve ugyanakkor az uniós érdeket és bővítve valamennyi tagállam programban való részvételét**; valamint a Horizont 2020 végrehajtási tapasztalatain alapuló egyszerűsítés folytatása.

(15) *A kohéziós politikának továbbra is hozzá kell járulnia a kutatáshoz és az innovációhoz. Ezért különös figyelmet kell fordítani a két uniós szakpolitika közötti koordinációra és kiegészítő jellegre. A programnak a szabályok összehangolására és szinergiákra kell törekednie az e rendelet IV. mellékletében említett más uniós programokkal a kialakítástól és a stratégiai tervezéstől kezdve a projektek kiválasztásán, az irányításon, a kommunikáción, az eredmények terjesztésén és hasznosításán keresztül a nyomon követésig, az ellenőrzésig és az irányításig terjedően. Az átfedések és párhuzamosságok elkerülése, valamint az uniós finanszírozás támogatási multiplikátorhatásának növelése, valamint a pályázókra és a kedvezményezettekre háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében, a szinergiák valamennyi típusának az „egy cselekvésre egy szabályrendszer vonatkozik” elvét kell követnie:*

- sor kerülhet más uniós programokból – *köztük az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA)* – az Európai horizont tevékenységeire történő *önkéntes* átcsoportosításra. Ilyen esetekben az Európai horizont szabályai az irányadók, *de az átcsoportosításokat kizárólag az átcsoportosítás mellett döntő tagállam vagy irányító hatóság javára lehet felhasználni;*
- *elő lehet irányozni egyes cselekvéseknek az Európai horizont és egy másik uniós program általi társfinanszírozását, amennyiben nem haladja meg a cselekvés teljes támogatható költségét. Ilyen esetekben csak az Európai horizont szabályai irányadók, és kerülni kell a kettős ellenőrzéseket;*

– ***kiválósági pecsétet kell adni az összes olyan projekt számára, amely elérte a „kiválósági” küszöböt az Európai horizont keretében, de költségvetési korlátok miatt nem támogatható. Ilyen esetekben a támogatást nyújtó alap szabályai irányadók az állami támogatásra vonatkozó szabályok kivételével.***

(16) Annak érdekében, hogy az uniós finanszírozás a lehető legnagyobb hatást váltsa ki, és hogy a keretprogram a lehető leghatékonyabb módon járulhasson hozzá az Unió szakpolitikai célkitűzéseinek ***és kötelezettségvállalásainak*** megvalósításához, a program a ***stratégiai tervezés eredménye alapján részt vehet*** magán- és/vagy közszférabeli partnerekkel létrehozott európai partnerségekben, ***a stratégiai tervezés eredményétől függően***. A szóban forgó partnerek lehetnek ***a kutatásban és az innovációban érdekelt köz- és magánszférabeli felek, kompetenciaközpontok, üzleti inkubátorok, tudományos és technológiai parkok***, közfeladatot ellátó szervek, ***alapítványok***, és civil társadalmi szervezetek, ***valamint adott esetben regionális innovációs ökoszisztémák***, amelyek kutatási és innovációs tevékenységeket folytatnak és/vagy támogatnak, feltéve, hogy az elérni kívánt hatások hatékonyabb módon elérhetők partnerségek keretében, mint önmagában az Unió által.

- (17) A programnak erősítenie kell az európai partnerségek, valamint a magán- és/vagy közsférabeli partnerek közötti együttműködést nemzetközi szinten, többek között azáltal, hogy összekapcsolja a kutatási és innovációs programokat a határokon átnyúló kutatási és innovációs beruházásokkal, ami kölcsönös előnyöket jelent az emberek és a vállalkozások számára, biztosítva mindeközben azt, hogy ne sérüljenek az Unió érdekei.
- (17a) *Ennek elérésére a jövőbeni és kialakulóban lévő technológiákra irányuló vezérprogramok hatékony és eredményes eszköznek bizonyultak, amelyek közös, összehangolt uniós és tagállami törekvések révén biztosítanak előnyöket a társadalom számára; A jövőbeni és kialakulóban lévő technológiák (FET) területét érintő, a Horizont 2020 keretében finanszírozott kiemelt kezdeményezések közül a „Grafén”, az „Emberi agy projekt” és a „Kvantumtechnológia” kiemelt kezdeményezések keretébe tartozó tevékenységek támogatása a munkaprogramokban előirányzott pályázati felhívások útján az Európai horizont keretében is fennmarad. A Horizont 2020 részét képező FET kiemelt kezdeményezések keretében támogatott előkészítő tevékenységek beépülnek az Európai horizont stratégiai tervezési folyamatába és a küldetésekkel, a társfinanszírozott/közös programozású partnerségekkel és a rendes pályázati felhívásokkal kapcsolatos munkába.*
- (18) A Közös Kutatóközpontnak (a továbbiakban: JRC) a teljes szakpolitikai ciklus során továbbra is független, ügyfélközpontú tudományos bizonyítékokkal és technikai támogatással kell hozzájárulnia az uniós szakpolitikák megvalósításához. A JRC közvetlen cselekvéseit rugalmas, hatékony és átlátható módon kell megvalósítani, figyelembe véve a JRC felhasználóinak releváns szükségleteit, **a költségvetés korlátait** és az uniós szakpolitikák igényeit, valamint biztosítva az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét. A JRC-nek az eddigiekhez hasonlóan többletforrásokat kell generálnia.

(19) Az „Innovatív Európa” pillérnek olyan intézkedéscsomagot kell létrehoznia, amely integrált módon támogatja a – piaci növekedés érdekében – áttörést jelentő innovációk kidolgozására és felgyorsítására törekvő, **valamint az Unió stratégiai területeken való technológiai autonómiáját előmozdító** vállalkozók és **kutatásorientált** vállalkozói készség igényeinek kielégítését. E pillérnek vonzania kell a nemzetközi és uniós szinten is terjeszkedési potenciállal rendelkező innovatív vállalkozásokat, **beleértve a kkv-kat és az induló innovatív vállalkozásokat**, valamint gyors, rugalmas, vissza nem térítendő támogatásokat és – többek között magánbefektetőkkel szervezett – társberuházásokat kell kínálnia. E célkitűzéseket az Európai Innovációs Tanács (a továbbiakban: EIC) létrehozása révén kell megvalósítani. A szóban forgó pillérnek emellett támogatnia kell az Európai Innovációs és Technológiai Intézetet (a továbbiakban: EIT), **az EIT Regionális innovációs programot**, valamint tágabb értelemben az európai innovációs ökoszisztémát **Unió-szerte**, elsősorban az innovációt támogató nemzeti és regionális **állami és magán** szereplőkkel alkotott partnerségek társfinanszírozása révén.

- (20) *Annak érdekében, hogy megfelelően reagálhassunk a magasabb kockázattal járó és nem lineáris tevékenységekbe – például a kutatásba és az innovációba – történő beruházás támogatásának szükségességére, elengedhetetlen, hogy az Európai horizont – és különösen az EIC, valamint az EIT és annak TIT-jei – az InvestEU keretein belül bevezetendő pénzügyi termékekkel szinergiában működjön. Ennek kapcsán a Horizont 2020 keretében bevezetett pénzügyi eszközökről – például az InnovFinről és a kkv-k részére nyújtott hitelgaranciáról – gyűjtött tapasztalatoknak szilárd alapul kell majd szolgálniuk e célzott támogatás végrehajtásához. Az EIC-nek stratégiai információgyűjtési és valós idejű értékelési tevékenységeket kell létrehoznia, hogy különféle fellépéseit kellő időben irányíthassa és összehangolhassa.*
- (21) *Az EIC-nek – az Európai horizont más részeivel együtt – ösztönöznie kell az innováció valamennyi formáját, a fokozatos innovációtól az áttörést hozó és diszruptív innovációig, és különösen a piacteremtő innovációra kell irányulnia. Az EIC-nek a Pathfinder és az Accelerator elnevezésű eszközein keresztül törekednie kell **mindennemű magas kockázatú innováció** azonosítására, fejlesztésére és alkalmazására, **beleértve a fokozatos innovációt is, de kiemelt hangsúlyt helyezve az új piacok létrehozására potenciállal rendelkező áttörést hozó, diszruptív és deep-tech innovációkra.** A **koherens és áramvonalas támogatáson keresztül az EIC-nek be kell töltenie az áttörést jelentő innovációkhoz kapcsolódó közszférabeli támogatás és magánberuházások tekintetében tapasztalható jelenlegi űrt.** Az EIC eszközei az EIC célkitűzéseit tükröző célzott jogi és irányítási funkciókat tesznek szükségessé, különösen a piaci bevezetésre irányuló tevékenységek tekintetében.*
- (21a) *E rendelet értelmében, és különösen az EIC által végzett tevékenységekkel összefüggésben az induló vállalkozások olyan, a teljes életciklusuk kezdeti szakaszában lévő kkv-k (köztük egyetemi spin-off vállalkozások), amelyek innovatív megoldásokra és továbbfejleszthető üzleti modellre törekednek, és amelyek a 2003/361/EK bizottsági ajánlás⁶ mellékletének 3. cikke értelmében önállóak; a „közepes piaci tőkeértékű vállalatok” olyan vállalatok, amelyek nem a 2003/361/EK bizottsági ajánlás meghatározása szerinti mikro-, kis- és középvállalkozások, és amelyek alkalmazottainak*

⁶ A Bizottság 2003/361/EK ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, a kis- és a középvállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

létszáma – a személyzet létszámát az említett ajánlás melléklete I. címének 3., 4., 5. és 6. cikke szerint számítva – 250–3000 fő; a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok pedig olyan közepes piaci tőkeértékű vállalatok, amelyek legfeljebb 499 főt alkalmaznak.

- (22) Az EIC-vegyesfinanszírozáson keresztül az **EIC** Akcelerátor programnak át kell hidalnia a kutatás, a tömegkereskedelmi fázist megelőző szakasz és a vállalkozások felfutása közötti, „halál völgyének” is nevezett időszakot. Különösen indokolt, hogy az Akcelerátor program támogassa a technológiai és piaci kockázataik miatt nem hitelképesnek minősülő és jelentős piaci beruházások mozgósítására képtelen műveleteket, ily módon kiegészítve az ... rendelettel⁷ létrehozott InvestEU programot.
- (22a) *Az európai innovációnak és gazdasági növekedésnek jelentős forrását képezik a kkv-k. Ezért a Bizottság 2003/361/EK ajánlásában meghatározott kkv-knak erőteljesen részt kell venniük az Európai horizont programban. Az Európai horizontnak a Horizont 2020 kedvező tapasztalataira építve továbbra is ösztönöznie kell a kkv-k integrált módon való részvételét a keretprogramban.*
- (22b) *Bár az EIC Akcelerátor programjához tartozó költségvetést elsősorban vegyes finanszírozásra kell felhasználni, a 43. cikk alkalmazásában az EIC Akcelerátor programja által kkv-k, köztük induló vállalkozások számára nyújtott vissza nem térítendő támogatásnak meg kell felelnie az 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁸ létrehozott előző Horizont 2020 keretprogram kkv-eszköze költségvetésének.*
- (22c) *Az EIC Akcelerátor – az InvestEU programmal szoros szinergiában – a vegyesfinanszírozási és tőkefinanszírozási támogatási formáiban kkv-kat, köztük induló vállalkozásokat, valamint kivételes esetekben olyan kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok által működtetett projekteket finanszíroz, amelyek még nem képesek bevételt generálni, vagy még nem nyereségesek, vagy még nem képesek vonzani a projektjük üzleti tervének teljes végrehajtásához szükséges beruházásokat. Az ilyen támogatásra jogosult szervezetek nem minősülnek hitelképesnek, míg beruházási igényük egy részét egy vagy több befektető, például egy magán- vagy állami bank, egy családi vagyonkezelő,*

⁷

⁸ *A Bizottság a következő nyilatkozatot teszi közzé a Hivatalos Lap C sorozatában, miután a rendelet végleges szövege elfogadásra került:*
„A Bizottság oly módon kívánja végrehajtani az EIC Akcelerátor költségvetését, hogy biztosítsa, hogy a kkv-k, köztük az induló vállalkozások számára nyújtott vissza nem térítendő támogatás megfeleljen a Horizont 2020 keretprogram kkv-eszközének költségvetése szerinti támogatásnak, összhangban az Európai horizont rendelet 43. cikkének (1) bekezdésében és (X) preambulumbekkezdésében rögzített feltételekkel.”

egy kockázati tőkealap, egy üzleti angyal stb. által lehetett volna vagy lehetne biztosítani. Ily módon, a piaci hiányosságot leküzdve, az EIC Akcelerátor finanszírozza az ígéretes, de még nem hitelképes szervezeteket, amelyek áttörést jelentő, piacteremtő innovációs projekteket valósítanak meg. Azok a projektek, amelyek hitelképpessé válnak, a fejlődésük későbbi szakaszában az InvestEU keretében finanszírozhatók.

- (23) Az EIT-nek, elsősorban tudományos és innovációs társulásai (a továbbiakban: TIT) és az **EIT Regionális innovációs program** segítségével arra kell törekednie, hogy **az Unió általános innovációs kapacitásának fejlesztése érdekében** a vállalkozások, a kutatás, a felsőoktatás és a vállalkozói készség integrációjának előmozdításával megerősítse a globális kihívásokkal foglalkozó innovációs ökoszisztémákat. Az EIT-nek – **alapító okiratával, az EIT-rendelettel⁹ és az EIT stratégiai innovációs tervével¹⁰ összhangban** – különösen a következők révén kell előmozdítania az innovációt a tevékenységei során és támogatnia a felsőoktatásnak az innovációs ökoszisztémába való integrációját: a vállalkozói ismeretek oktatásának ösztönzése, valamint az ipar és a tudományos világ közötti erős, nem diszciplináris együttműködés előmozdítása; továbbá a globális kihívások kezelése céljából a jövő innovátorai számára előreláthatólag fontos készségek – többek között magas szintű digitális és innovációs készségek – azonosítása. Az EIT által kínált támogatási programoknak az EIC-kedvezményezettnek javát is kell szolgálniuk, az EIT TIT-jeiből kinövő induló vállalkozásoknak **pedig gyorsított eljárás keretében** kell hozzáférniük az EIC cselekvéseihez. Jóllehet az EIT – innovációs ökoszisztémákra történő összpontosítása miatt – elsősorban **az „Európai innováció”** pillérbe illeszkedik, **adott esetben minden más pillért is támogatnia kell**, TIT-jeinek tervezését a stratégiai tervezés során összhangba kell hozni a „Globális kihívások és európai ipari versenyképesség” pillérrel. **El kell kerülni a TIT-ek és az ugyanezen a területen alkalmazott más eszközök közötti átfedéseket.**

⁹ A 2013. december 11-i 1292/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 347/174., 2013.12.20.) módosított 2008. március 11-i 294/2008/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 97/1., 2008.4.9.).

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács EU rendelete.

- (24) Az egyenlő versenyfeltételek folyamatos biztosítása egy adott piacon versenyben lévő vállalkozások számára kulcsfontosságú feltétele az áttörést jelentő, illetve a diszruptív innovációk virágzásának, ezáltal pedig annak, hogy különösen a kis- és közepes méretű innovátorok learathassák beruházásaik gyümölcsét és piaci részesedésre tehessenek szert. ***Ehhez hasonlóan a finanszírozott cselekvések innovációs skáláján bizonyos mértékű nyitottság – a kedvezményezettek széles hálózatának megszólítása – jelentős mértékben hozzájárulhat a kkv-k kapacitásépítéséhez, mivel biztosítja számukra a beruházások vonzásához és a kibontakozáshoz szükséges eszközöket.***
- (25) A programnak ösztönöznie és integrálnia kell ***az Unió érdekén***, a kölcsönös előnyökön és az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak megvalósítása melletti elkötelezettségen alapuló együttműködést harmadik országokkal, valamint nemzetközi szervezetekkel és kezdeményezésekkel. A nemzetközi együttműködésnek törekednie kell az Unió kutatási és innovációs kiválóságának, vonzerejének, valamint gazdasági és ipari versenyképességének megerősítésére a globális kihívások kezelése – amint az az ENSZ fenntartható fejlesztési céljai között szerepel – és az Unió külső szakpolitikáinak támogatása érdekében. A nemzetközi ***részvétel kiválóságára*** és a célzott nemzetközi együttműködési cselekvésekre való általános nyitottság megközelítését kell alkalmazni, ***továbbá*** az alacsony és közepes jövedelmű országokban letelepedett szervezetekre vonatkozó megfelelő finanszírozási ***jogosultságokat kell alkalmazni, figyelembe véve a K+F kapacitások különböző szintjeit.*** Ugyanakkor támogatni kell harmadik országok csatlakozását a programhoz, ***amennyiben a kölcsönösség szerepel a célok között, és amennyiben az Unió érdeke nem sérül, és valamennyi tagállam programban való részvételének növelését elősegíti.***

- (26) A kutatás és a társadalom közötti kapcsolat elmélyítése és az e kapcsolatból származó előnyök maximalizálása érdekében a programnak be kell vonnia a polgárokat és a civil társadalmat az olyan felelősségteljes kutatási és innovációs menetredek és tartalmak közös tervezésébe és kialakításába, ***amelyek válaszolnak az állampolgárok és a civil szervezetek aggályaira, igényeire és elvárásaira***, ehhez pedig elő kell mozdítania a tudományok oktatását, nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie a tudományos ismereteket, és meg kell könnyítenie a polgárok és a civil társadalmi szervezetek részvételét a tevékenységeiben. ***Az állampolgárok és a civil társadalom bevonásának fokozása érdekében tett intézkedéseket nyomon kell követni.***
- (26a) ***Az Európai horizontnak támogatnia kell az új technológiákat, amelyek hozzájárulnak olyan akadályok leküzdéséhez, amelyek útját állják a fogyatékossgal élő személyek teljes körű részvételének, és következésképp korlátozzák a valódi inkluzív társadalom fejlődését.***

- (27) Az EUMSZ 349. cikke értelmében az Unió legkülső régiói esetében – gazdasági és társadalmi strukturális helyzetük figyelembevételével – a horizontális uniós programokhoz való hozzáférés tekintetében lehetőség van egyedi intézkedések elfogadására. A programnak ezért a Tanács által 2018. április 12-én jóváhagyott, „Szorosabb és megújított stratégiai partnerség az EU legkülső régióival” című bizottsági közleménnyel (COM(2017)0623) összhangban figyelembe kell vennie a szóban forgó régiók sajátosságait, *és ahol csak lehetséges, elő kell mozdítania a programban való részvételüket.*
- (28) A program keretében megvalósuló tevékenységeknek *törekedniük kell a nemek közötti különbségek felszámolására, a nemi alapú elfogultság elkerülésére, a nemi dimenzió kutatási és innovációs tartalomba való megfelelő beépítésével, a nők közötti esélyegyenlőség előmozdítására, beleértve az egyenlő bérek elvét, melyet az EUMSZ 141. cikkének (3) bekezdése és a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló 2006/54/EK irányelv rögzít, valamint annak biztosítására, hogy a fogyatékkal élő kutatók hozzáférjenek a kutatáshoz és az innovációhoz.*

- (29) A védelmi ágazat sajátosságai fényében a védelmi kutatási projektek uniós finanszírozására vonatkozó részletes rendelkezéseket a védelmi kutatásokban való részvétel szabályait meghatározó, az Európai Védelmi Alap létrehozásáról szóló rendeletnek¹¹ kell megállapítania. ***Az átfedések kerülése mellett lehet ugyan ösztönözni az Európai horizont és az Európai Védelmi Alap közötti szinergikus hatásokat, az Európai horizont keretében megvalósuló cselekvéseknek azonban teljes egészükben polgári célt kell szolgálniuk.***
- (30) Ez a rendelet meghatározza a program pénzügyi keretösszegét. Az 1. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett egyedi program tekintetében megjelölt összeg [*a hivatkozást adott esetben az új intézményközi megállapodásnak megfelelően naprakésszé kell tenni*: a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti 2013. december 2-i intézményközi megállapodás¹² 17. pontja] értelmében az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára.
- (31) E programra – eltérő rendelkezés hiányában – alkalmazni kell az (EU, Euratom) ***2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendeletet***¹³ (a továbbiakban: költségvetési rendelet). A költségvetési rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett végrehajtásra, a pénzügyi támogatásra, a finanszírozási eszközökre és a költségvetési garanciákra – vonatkozó szabályokat.

¹¹

¹² HL C 373., 2013.12.20., 1. o

¹³ ***Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről.***

(31a) *A program során mindvégig folyamatosan törekedni kell az adminisztráció egyszerűsítésére, különösen a kedvezményezettekre háruló adminisztratív teher csökkentésére. A Bizottságnak oly módon kell tovább egyszerűsítene eszközeit és iránymutatásait, hogy azok minimális terhet rójanak a kedvezményezettekre. A Bizottságnak mérlegelnie kell különösen az iránymutatás rövidített változatának kiadását.*

(31b) *Annak biztosítása érdekében, hogy Európa a digitális területen a globális kutatás és innováció élvonalában maradjon, és a digitális technológiák jelentette egyre több lehetőség kihasználása céljából a beruházások szükséges fokozásának figyelembevétele érdekében megfelelő költségvetési keretet kell elkülöníteni az alapvető digitális prioritások számára.*

(32) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁴, a 2988/95/Euratom, EK tanácsi rendelettel¹⁵, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel¹⁶ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel¹⁷ összhangban, az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok – köztük a csalás – megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁸ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más bűncselekményeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

¹⁵ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

¹⁶ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

¹⁷ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

- (33) [A hivatkozást adott esetben a TOT-okról szóló új határozatnak megfelelően naprakésszé kell tenni: A 2013/755/EU tanácsi határozat¹⁹ 94. cikke] alapján a tengerentúli országokban és területeken (TOT-ok) letelepedett személyek és szervezetek jogosultak finanszírozásban részesülni, figyelemmel a program szabályaira és célkitűzéseire, valamint azon tagállam esetleges megállapodásaira is, amelyhez az érintett tengerentúli ország vagy terület kapcsolódik. ***A programnak megfelelően figyelembe kell vennie e területek sajátosságait annak érdekében, hogy biztosítsa tényleges részvételüket és támogassa az együttműködést és a szinergiákat, különösen a legkülső régiókkal és a velük szomszédos harmadik országokkal.***
- (34) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás (22) és (23) bekezdése értelmében ezt a programot az egyedi nyomonkövetési követelmények alkalmazásával gyűjtött információk alapján kell értékelni, ugyanakkor el kell kerülni a túlszabályozást és az adminisztratív terheket, főként a tagállamokra ***és a program kedvezményezettjeire*** nehezedőeket. A program gyakorlati hatásainak értékelése céljából a szóban forgó követelmények adott esetben mérhető mutatókat is magukban foglalhatnak.

¹⁹ A Tanács 2013/755/EU határozata (2013. november 25.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról (tengerentúli társulási határozat) (HL L 344., 2013.12.19., 1. o.).

- (35) A hatásútvonal-mutatók szükség szerinti kiegészítésének vagy módosításának lehetővé tétele érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (36) Az Európai horizont és az európai űrprogram közötti koherencia és szinergiák előmozdítják az európai űrágazat globális versenyképességét és innovatív jellegét; megerősítik Európa autonómiáját a világűr biztonságos környezetben történő elérése és használata terén; és megerősítik Európa mint globális szereplő státuszát. Az Európai horizont áttörést jelentő megoldásait az űrprogram által rendelkezésre bocsátott adatok és szolgáltatások támogatják.
- (36a) *A munkaprogramok szem előtt tartják a konkrét korábbi programok eredményét, valamint a tudomány, a technológia és az innováció helyzetét nemzeti, uniós és nemzetközi szinten, valamint a vonatkozó szakpolitikai, piaci és társadalmi fejleményeket a finanszírozandó konkrét cselekvésekkel összefüggésben.*

- (37) A részvételi és terjesztési szabályoknak kellőképpen tükrözniük kell a program igényeit, figyelembe véve a különböző érdekelt felek által felvetett aggályokat és ajánlásokat.
- (38) A program egészére érvényes közös szabályoknak *és követelményeknek* olyan *egyszerűsített és közös, többek között a nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó végrehajtási eszközöket, valamint* koherens keretet kell biztosítaniuk, amely megkönnyíti a program költségvetéséből pénzügyi hozzájárulásban részesülő programokban való részvételt, ideértve az olyan finanszírozó szervek, mint az EIT, a közös vállalkozások és az EUMSZ 187. cikke alapján létrehozott más struktúrák által igazgatott programokban, valamint a tagállamok által az EUMSZ 185. cikke alapján végrehajtott programokban való részvételt is. *Lehetőséget* kell biztosítani *egyedi szabályok elfogadására is, de a kivételeket a szigorúan szükséges és indokolt esetekre kell korlátozni.*
- (39) A program hatálya alá tartozó cselekvéseknek tiszteletben kell tartaniuk a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapjogokat és elveket. Az e rendelet hatálya alá tartozó cselekvéseknek összhangban kell lenniük mindennemű jogi kötelezettséggel, így a nemzetközi joggal és a vonatkozó bizottsági határozatokkal, mint amilyen a Bizottság 2013. június 28-i közleménye²⁰, továbbá az etikai alapelvekkel, beleértve a kutatás integritása megsértésének elkerülésére vonatkozó elvet is. *Figyelembe kell venni a tudomány és az új technológiák etikai kérdéseit vizsgáló európai csoport, az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége és az uniós adatvédelmi biztos véleményeit.* A kutatási tevékenységek során továbbá figyelembe kell venni az EUMSZ 13. cikkét is, és csökkenteni kell az állatok kutatási és kísérleti célú felhasználását, végcélként a felhasználás helyettesítését szem előtt tartva.

²⁰ HL C 205., 2013.7.19., 9. o

- (40) Az EUMSZ 180. és 186. cikkében a nemzetközi együttműködéssel összefüggésben meghatározott célkitűzésekkel összhangban elő kell segíteni a harmadik országokban letelepedett jogalanyok és a nemzetközi szervezetek részvételét **az Unió tudományos, társadalmi, gazdasági és technológiai érdekében**. A program végrehajtásának összhangban kell lennie az EUMSZ 75. és 215. cikke alapján elfogadott intézkedésekkel, valamint a nemzetközi joggal. Az Unió stratégiai jelentőségű vagyonaéhoz, érdekeihez, autonómiájához vagy biztonságához kapcsolódó cselekvések esetében a program egyedi cselekvéseiben való részvétel korlátozható a tagállamokban letelepedett szervezetekre vagy azon szervezetekre, amelyek a tagállamok mellett meghatározott társult vagy harmadik országokban telepedtek le.
- (41) *Tudomásul véve, hogy az éghajlatváltozás az egyik legnagyobb globális és társadalmi kihívás*, valamint tekintettel az éghajlatváltozás okozta problémák megoldásának fontosságára és összhangban azzal, hogy az Unió elkötelezte magát a Párizsi Megállapodás végrehajtása és az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása mellett, ez az program hozzá fog járulni az éghajlati szempontok érvényesítéséhez és ahhoz az átfogó célkitűzéshez, hogy **a többéves pénzügyi keret 2021 és 2027 közötti időszakában** az uniós költségvetési kiadások **legalább 25%-át és amint lehetséges, de legkésőbb 2027-re évente 30%-át** éghajlat-politikai célok támogatására fordítsák. **Az éghajlati szempontok érvényesítését megfelelő mértékben integrálni kell a kutatási és innovációs tartalmakba, és azt a kutatási ciklus minden szakaszában alkalmazni kell.**
- (41a) *Az éghajlattal kapcsolatos hatásútvonallal összefüggésben a Bizottság jelentést tesz a az éghajlat szempontjából releváns projektek által elért eredményekről, innovációkról és összesített becsült hatásokról, többek között a programrészekre és a végrehajtási módokra lebontva azokat. Elemzésében a Bizottságnak figyelembe kell vennie a program tevékenységeiből eredő hosszú távú gazdasági, társadalmi és környezeti költségeket és előnyöket az európai polgárok számára, beleértve az éghajlatváltozás hatásainak enyhítésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló innovatív megoldások alkalmazását, továbbá a munkahelyek és vállalkozások létrehozására, a gazdasági növekedésre és a versenyképességre, a tiszta energiára, valamint az egészségre és a jólétre (beleértve a levegő, a talaj és a víz minőségét) gyakorolt becsült hatásokat. E hatásvizsgálat eredményeit nyilvánosságra kell hozni, és azokat az európai éghajlati és*

energetikai célok összefüggésében értékelni kell, majd figyelembe kell venni a későbbi stratégiai tervezési folyamat és a jövőbeli munkaprogramok folyamán.

- (42) A rendeletre alkalmazandók az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott horizontális pénzügyi szabályok. E szabályokat a költségvetési rendelet rögzíti, és azok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és annak vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak és közvetett végrehajtás révén történő végrehajtására vonatkozó eljárást, valamint rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségére vonatkozó ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok érintik emellett az uniós költségvetésnek a tagállamokban a jogállamiság tekintetében fennálló, általánossá vált hiányosságok esetén történő védelmét, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása elengedhetetlen előfeltétele a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak és a hatékony uniós finanszírozásnak.
- (43) A különleges háttér-információk felhasználása vagy illetéktelen személyeknek az érzékeny eredményekhez *és kutatási adatokhoz* való hozzáférése kedvezőtlen hatást gyakorolhat akár az Unió, akár egy vagy több tagállam érdekeire. Így a bizalmas és a minősített adatok kezelését az irányadó uniós jog és az intézmények belső szabályzatai, így különösen az (EU, Euratom) 2015/444 bizottsági határozat²¹, szerint kell végezni, amely az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokra vonatkozó rendelkezéseket határozza meg.

I

²¹ A Bizottság (EU, Euratom) 2015/444 határozata (2015. március 13.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 72, 2015.3.17., 53. o.).

- (45) **Szükséges** megállapítani a program keretében végzett cselekvések résztvevői számára nyújtandó uniós finanszírozás feltételeit. **A program keretében nyújtott fő finanszírozási forma a vissza nem térítendő támogatás lesz. Ettől eltérő finanszírozási formát annak alapján kell választani, hogy mennyire alkalmas a cselekvések konkrét célkitűzéseinek elérésére és az eredmények biztosítására, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terheket és a szabályok be nem tartásának várható kockázatait. A vissza nem térítendő támogatások esetében a további egyszerűsítés érdekében mérlegelhető a költségvetési rendeletben meghatározott átalányösszegek, átalánydíjak és az egységköltségek alkalmazása. Mielőtt egy új költség-visszatérítési rendszert a kedvezményezettek számára valóban egyszerűsítésnek tekintenénk, alapos és pozitív eredménnyel záruló értékelést kell végezni.**

- (47) **Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelettel²² (költségvetési rendelet)** összhangban a programnak meg kell teremtenie a kedvezményezettek szokásos költségelszámolási gyakorlatai szélesebb körű elfogadásának alapjait a személyi költségek és a belső elszámolású áruk és szolgáltatások egységköltségei tekintetében **(ideértve a Horizont 2020 szerinti nagy kutatási infrastruktúrákat is)**. **A tényleges közvetlen és közvetett költségeket kombináló belső elszámolású áruk és szolgáltatások esetében a kedvezményezett belső elszámolási gyakorlatának megfelelően kiszámított egységköltségek alkalmazását valamennyi kedvezményezett által választható lehetőségnek kell tekinteni. E tekintetben a kedvezményezettek számára lehetővé kell tenni, hogy beszámíthassák a tényleges közvetett költségeket, amelyeket a belső elszámolású áruk és szolgáltatások egységköltségei alapján számítanak ki.**
- (48) A jelenlegi, tényleges személyi költségeken alapuló visszatérítési rendszert a Horizont 2020 keretében kidolgozott, projektalapú díjazásra épülő megközelítés alapján tovább kell

²² **Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről.**

egyszerűsíteni, és jobban össze kell hangolni a költségvetési rendelettel, ***törekedve a programban részt vevő uniós kutatók közötti bérszakadék csökkentésére.***

- (49) A Horizont 2020 alapján létrehozott és a Bizottság által kezelt résztvevői garanciaalap fontos védőmechanizmusnak bizonyult, amely csökkentette a kötelezettségeiket nem teljesítő résztvevők lejárt és vissza nem fizetett tartozásaival kapcsolatos kockázatokat. Ezért indokolt a kedvezményezett garanciaalap – új nevén: kölcsönös biztosítási mechanizmus (a továbbiakban: mechanizmus) – további fenntartása, valamint más finanszírozó szervekre és különösen az EUMSZ 185. cikke szerinti kezdeményezésekre történő kiterjesztése. A mechanizmust meg kell nyitni bármely más, közvetlen irányítás alatt álló uniós program kedvezményezettjei számára.
- (50) Az eredmények hasznosítására és terjesztésére vonatkozóan szabályokat kell megállapítani, amelyeknek biztosítaniuk kell, hogy a kedvezményezettek az eredményeket megfelelő oltalom alá helyezték, hasznosítsák, terjesszék és hozzáférhetővé tegyék. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az eredmények hasznosítására, **és a Bizottságnak azonosítania kell a lehetőségeket, és segítenie kell abban, hogy a kedvezményezettek a lehető legnagyobb mértékben ki tudják aknázni az eredményeket**, különösen az Unióban. **Az eredmények kiaknázása során figyelembe kell venni e program elveit, beleértve az innováció előmozdítását az Unióban és az Európai Kutatási Térség megerősítését.**

- (51) A Horizont 2020 elődprogram pályázatértékelési és -kiválasztási rendszerének kulcselemeit indokolt megtartani, különös tekintettel a **„kiválóság”, a „hatás”, valamint a „végrehajtás minősége és hatékonysága”** kiemelt kritériumokra. A pályázatokat a jövőben is **lehetőség szerint minél több tagállam független szakértőinek** értékelései alapján kell kiválasztani. **A Bizottságnak indokolt esetben névtelen értékelést kell szerveznie, és ennek eredményét elemeznie kell az elfogult kiválasztás elkerülése érdekében.** Adott esetben **a független szakértőknek** figyelembe kell venniük a projektportfólión belüli általános koherencia biztosításának szükségességét.
- (52) Az uniós finanszírozás kedvezményezettjei adminisztratív terhének csökkentése érdekében **gondoskodni kell az egyéb** uniós programok keretében végzett ellenőrzések és értékelések eredményeinek **rendszerszintű átvételéről a költségvetési rendelet 127. cikkével összhangban, a program minden részét illetően.** Az ilyen kölcsönös átvételt kifejezetten elő kell írni más biztosítási elemek – például rendszerek és eljárások ellenőrzése – tekintetében is.
- (53) A kutatás és az innováció területén jelentkező egyes kihívások **terén szükséges fellépés érdekében pénzdíjakat kell bevezetni,** amelyek adott esetben lehetnek a Bizottság vagy a finanszírozó szerv és más uniós szervek, harmadik országok, nemzetközi szervezetek vagy nonprofit jogalanyok által létrehozott, közös vagy együttes pénzdíjak is. **A pénzdíjakat különösen olyan projekteknek kell kapniuk, amelyek a részvétel növelésében érintett országokba vonzzák a tudományos szakembereket, valamint az ezen országok láthatóságát és az uniós finanszírozású cselekvéseket sikerrel növelő projekteknek.**

- (54) A rendelet keretében elérhető finanszírozási formákat és végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyiben képesek teljesíteni a cselekvések konkrét célkitűzéseit és biztosítani az eredményeket, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terheket és a szabályok be nem tartásának várható kockázatait. ■ Ennek keretében mérlegelni kell az egyösszegű támogatások, az átalányok és az egységköltségek alkalmazását is.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. CÍM
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a rendelet létrehozza az Európai horizont kutatási és innovációs keretprogramot (a továbbiakban: program), és megállapítja a program körébe tartozó közvetett cselekvésekre vonatkozó részvételi és terjesztési szabályokat, **valamint meghatározza a kutatási és innovációs tevékenységek uniós támogatására irányadó keretszabályozást.**
- (2) A rendelet megállapítja a program célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, az uniós finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.
- (3) A program a következők útján kerül végrehajtásra:
- a) az (EU) .../... határozattal²³ létrehozott egyedi program■ ;
 - aa) a 294/2008/EK rendelettel létrehozott EIT-nek nyújtott pénzügyi hozzájárulás;**
 - b) **az Európai Védelmi Alap létrehozásáról szóló (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi** rendelettel létrehozott egyedi védelmi kutatási program.
- (4) Az e rendeletben használt „Európai horizont”, „program” és „egyedi program” kifejezések kizárólag a (3) bekezdés a) pontjában leírt egyedi program szempontjából releváns kérdésekre vonatkoznak, kivéve, ha a szöveg kifejezetten másként rendelkezik.

Az EIT a stratégiai innovációs menetrendjében meghatározott, a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó stratégiai célkitűzéseivel összhangban hajtja végre a programot.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. olyan létesítmények, amelyek erőforrásokat és szolgáltatásokat biztosítanak a kutatói közösségek számára a szakterületükön folytatandó kutatásokhoz és az innováció előmozdításához. A fogalommeghatározás körébe tartoznak a kapcsolódó emberi erőforrások és a fontosabb berendezések és eszközkészletek is; az ismeretekhez kapcsolódó létesítmények, például a gyűjtemények, archívumok vagy tudományosadat-infrastruktúrák; számítástechnikai rendszerek, kommunikációs hálózatok, továbbá bármilyen olyan egyedi jellegű és külső felhasználók számára nyitott infrastruktúra, amely létfontosságú a kiválóság megvalósításához a kutatás és az innováció területén. Ezek adott esetben a kutatáson kívül is használhatók, például oktatásra vagy közszolgáltatások nyújtására, és lehetnek „egy helyszínre telepítettek”, „virtuálisak” vagy „szétszórtak”;
2. „intelligens szakosodási stratégia”: az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben²⁴ meghatározott olyan intelligens szakosodási stratégia, amely megfelel az (EU) XX [közös rendelkezésekről szóló rendelet] rendeletben meghatározott előfeltételeknek;
3. „európai partnerség”: olyan kezdeményezés, melynek keretében az Unió – **a tagállamok, illetve társult országok korai bevonásával** – magán és/vagy közszektorbeli partnerekkel (például ipari szereplőkkel, **egyetemekkel**, kutatószervezetekkel, helyi, regionális, nemzeti vagy nemzetközi szintű, közfeladatot ellátó szervezetekkel, illetve civil társadalmi szervezetekkel, köztük alapítványokkal **és nem kormányzati szervezetekkel**) együtt vállalja egy kutatási és innovációs tevékenységekre – köztük a piaci bevezetéshez és a jogszabályokban vagy a szakpolitikákban való megjelenéshez kapcsolódó tevékenységekre – irányuló program kidolgozásának és végrehajtásának közös támogatását;
4. „nyílt hozzáférés”: a program által finanszírozott cselekvésekből eredő kutatási eredményekhez ■ való, a végfelhasználó számára ingyenes online hozzáférés nyújtásának gyakorlata **e rendelet 10. cikkével és 35. cikkének (3) bekezdésével összhangban**;

²⁴ ***Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.***

- 4a. **„nyitott tudomány”: a tudományos folyamatnak a nyitott együttműködésen, eszközökön és a tudás terjesztésén, köztük a 10. cikkben említett elemeken alapuló megközelítése;**
5. **„küldetés”: kiválóságon alapuló és hatásorientált, ágazatokon és tudományágakon átívelő R+I cselekvések olyan összessége (portfóliója), amelynek céljai a következők:**
- meghatározott időn belül **olyan mérhető cél elérése**, amely egyéni cselekvések útján nem volt elérhető,
 - **hatás gyakorlása a társadalomra és a politikai döntéshozatalra a tudomány és a technológia segítségével, és**
 - **fontosság az európai lakosság jelentős része és az európai polgárok széles köre számára;**
6. **„kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés”:** kutatási-fejlesztési szolgáltatások olyan beszerzése, amely a kockázatok és a hasznok piaci feltételek szerinti megosztásán és többszakaszos, versenyalapú fejlesztésen alapul oly módon, hogy a kutatási-fejlesztési szolgáltatások beszerzése és a végtermék kereskedelmi mennyiségekben történő piaci bevezetése egyértelműen különválik egymástól;
7. **„innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés”:** olyan közbeszerzés, amelyben az ajánlatkérő szerv kereskedelmi forgalomban nagy volumenben még be nem szerezhető innovatív termékek vagy szolgáltatások első vásárlójaként lép fel, és amely magában foglalhatja a megfelelés vizsgálatát is;
8. **„hozzáférési jogok”** az eredmények vagy a meglévő információk és jogok felhasználására vonatkozó, **e rendelettel összhangban megállapított feltételek mellett gyakorolható** jogok;
9. **„meglévő információk és jogok”:** megjelenési formájától és jellegétől, fizikai vagy virtuális mivoltától függetlenül minden olyan adat, know-how vagy információ, ideértve minden jogot, például a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat is, i. amellyel a kedvezményezettek a cselekvéshez való társulásuk előtt rendelkeznek; és ii. amelyet a kedvezményezettek **írásos megállapodásban** a cselekvés végrehajtásához vagy a cselekvés eredményeinek hasznosításához szükségessként jelölnek meg;

10. „terjesztés”: az eredmények nyilvános közlése arra alkalmas módon, beleértve – az alkalmazott médiumtól függetlenül – a tudományos publikációt is, de nem beleértve az eredmények oltalom alá helyezés vagy hasznosítás céljából megvalósuló közlését;
11. „hasznosítás”: az eredmények felhasználása az adott cselekvéshez nem tartozó további kutatási és innovációs tevékenységek keretében, **akár többek között olyan kereskedelmi hasznosítás, mint például** termékek vagy eljárások fejlesztése, kialakítása, előállítása és értékesítése, szolgáltatások kialakítása és nyújtása vagy szabványosítás során;
12. „méltányos és észszerű feltételek”: megfelelő feltételek, beleértve az esetleges pénzügyi feltételeket és a jogdíjmentességet is, figyelembe véve a hozzáférési igénnyel kapcsolatos különleges körülményeket, például azon eredmények, illetve meglévő információk és jogok tényleges vagy potenciális értékét, amelyekhez hozzáférést kérnek, és/vagy a tervezett hasznosítás területét, időtartamát vagy egyéb jellemzőit;
13. „finanszírozó szerv” a Bizottságtól eltérő, a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett olyan szerv vagy szervezet, amelyre a Bizottság a program szerinti költségvetés-végrehajtási feladatokat ruházott át;
14. „nemzetközi európai kutatószervezet”: olyan nemzetközi szervezet, amelyben a tagok többsége tagállam vagy társult ország, és amelynek elsődleges célja a tudományos és technológiai együttműködés elősegítése Európában;
15. „jogalany”: minden olyan természetes személy, valamint a nemzeti jog, az uniós jog vagy a nemzetközi jog alapján létrehozott olyan jogi személy, amely jogi személyiséggel rendelkezik, és saját nevében jogokat gyakorolhat és kötelezettségeket vállalhat, illetve a költségvetési rendelet 197. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerinti, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;
- 15a. „a részvétel bővítésében érintett országok”/„alacsony K+I teljesítményű országok”: azok az országok, ahol jogalanyokat kell létrehozni ahhoz, hogy koordinátorként támogatathatók legyenek az Európai horizont program „A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése” részének „a részvétel bővítése és a kiválóság terjesztése” ágában. A tagállamok közül a program teljes időtartama alatt ilyen országok: Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Észtország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Szlovákia és**

Szlovénia. A társult országok esetében a támogatható országok listáját egy mutató alapján határozzák meg, és közzéteszik a munkaprogramban. Az EUMSZ 349. cikke alapján a legkülső régiók jogalanyai szintén teljes mértékben támogathatók koordinátorként ebben az ágban.

16. „nonprofit jogalany”: jogi formájából adódóan nonprofitnak minősülő jogalany vagy olyan jogalany, amelynek nyereségéből a rá vonatkozó törvényi, jogszabályi kötelezettség értelmében a részvényesei, illetve tagjai nem részesedhetnek;
- 16a. „kkv”: a 2003/361/EK bizottsági ajánlásban meghatározottak szerinti mikro-, kis- és középvállalkozás;**
17. „kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalat”: olyan **jogalany**, amely nem a 2003/361/EK bizottsági ajánlás meghatározása szerinti mikro-, kis- és középvállalkozás (**kkv**), és amely **legfeljebb 499 főt alkalmaz**, a személyzet létszámát az említett ajánlás melléklete I. címének 3., 4., 5. és 6. cikke szerint számítva **■** ;
18. „eredmények”: az adott cselekvés bármilyen fizikai vagy virtuális hatása, például adatok, know-how vagy információk, függetlenül azok formájától és jellegétől, valamint attól, hogy oltalom alá helyezhetők-e vagy sem, valamint a hozzájuk kapcsolódó jogok, beleértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat is;
- 18a. „kutatási eredmények”: a cselekvés révén született olyan eredmények, amelyeket tudományos publikáció, adatok vagy egyéb mérnöki termékek, illetve folyamatok – például szoftver, algoritmus, protokoll vagy elektronikus laboratóriumi jegyzetfüzetek formájában online közzé lehet tenni;**
19. „kiválósági pecsét”: tanúsított minőségi védjegy, amely azt mutatja, hogy valamely, pályázati felhívásra benyújtott pályázat meghaladta a munkaprogramban meghatározott valamennyi **értékelési** küszöbértéket, de a munkaprogramban az adott felhívásra biztosított költségvetés kimerülése miatt nem részesülhetett finanszírozásban, **ám más uniós vagy tagállami finanszírozási forrásból kaphat támogatást;**
- 19a. „stratégiai K+I terv”: a munkaprogram tartalmának megvalósítására irányuló stratégiát rögzítő végrehajtási jogi aktus, amely a több érdekelt felet is magában foglaló, széles körű kötelező konzultációs eljárást követő négyéves időszakot fed le. Meghatározza a prioritásokat, a megfelelő cselekvéstípusokat és az alkalmazandó végrehajtási formákat.**

20. „munkaprogram”: az egyedi program²⁵ végrehajtása érdekében a Bizottság által az egyedi program 12. cikkének megfelelően elfogadott dokumentum, vagy egy tartalmát és szerkezetét tekintve azzal egyenértékű, valamely finanszírozó szerv által elfogadott dokumentum;
21. „visszatérítendő előleg”: az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozás azon része, amely a költségvetési rendelet X. címe szerinti hitelnek felel meg, de amelyet az Unió közvetlenül ítél oda nonprofit alapon innovációs cselekvéseknek megfelelő tevékenységek költségeinek fedezésére, és amelyet a kedvezményezettnek a szerződésben meghatározott feltételek mellett vissza kell térítenie az Unió részére;
22. „szerződés”: a Bizottság vagy egy finanszírozó szerv és egy olyan jogalany által kötött megállapodás, amely jogalany innovációs és piaci bevezetésre irányuló cselekvést hajt végre, és az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozásban részesül;
23. „minősített adatok”: az (EU, Euratom) 2015/444 bizottsági határozat 3. cikkében meghatározott EU-minősített adatok, valamint a tagállamok minősített adatai, azon harmadik országok minősített adatai, amelyekkel az Unió biztonsági megállapodást kötött, illetve azon nemzetközi szervezetek minősített adatai, amelyekkel az Unió biztonsági megállapodást kötött;
24. „vegyesfinanszírozási műveletek”: az uniós költségvetésből – többek között a költségvetési rendelet 2. cikkének (6) bekezdése szerinti vegyesfinanszírozási eszköz keretében – támogatott olyan tevékenységek, amelyek az uniós költségvetésből nyújtott nem visszafizetendő támogatási formákat és/vagy finanszírozási eszközöket ötvöznék fejlesztési vagy egyéb állami pénzügyi intézményektől, valamint kereskedelmi pénzügyi intézményektől és befektetőktől származó visszafizetendő támogatási formákkal;
25. „az Európai horizont program ■ keretében nyújtott vegyesfinanszírozás”: **egy program számára az** innovációs és piaci **bevezetés támogatása érdekében** nyújtott, egyszeri, vissza nem térítendő támogatás vagy visszatérítendő előleg, valamint tőkerészesedésbe való

²⁵ HL...

beruházás vagy bármilyen más visszatérítendő támogatás egyedi kombinációjából álló pénzügyi támogatás;

- 25a. „az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozás”: az innovációs és piaci bevezetés támogatása érdekében az EIC által nyújtott, egyszeri, vissza nem térítendő támogatás vagy visszatérítendő előleg, valamint tőkerészesedésbe való beruházás vagy bármilyen más visszatérítendő támogatás egyedi kombinációjából álló közvetlen pénzügyi támogatás;
- 25a. „kutatási és innovációs cselekvés”: elsősorban olyan tevékenység, amely új ismeretek létrehozására és/vagy egy új, illetve jobb minőségű technológia, termék, eljárás, szolgáltatás vagy megoldás megvalósíthatóságának vizsgálatára irányul. Ez kiterjedhet alapkutatásra, alkalmazott kutatásra, technológiák fejlesztésére és integrálására, kisléptékű prototípusok tesztelésére, demonstrációs tevékenységeire és validálására laboratóriumi vagy szimulált környezetben;
- 25b. „innovációs cselekvés”: elsősorban olyan tevékenységeket foglal magában, amelyek közvetlenül új, módosított vagy jobb minőségű termékek, eljárások vagy szolgáltatások terveinek és kialakításmódjának megtervezésére, elkészítésére irányulnak, és amelyeknek része lehet a prototípusgyártás, a tesztelés, a demonstrációs tevékenységek, a kísérleti bevezetés, a nagyléptékű termékvalidálás és a piaci elterjesztés;
- 25c. „az EKT hatáskörébe tartozó felderítő kutatás (beleértve az EKT igazoló vizsgálatot)”: kutatásvezető irányításával végrehajtott kutatási cselekvések, amelyek gazdaintézménye az EKT kizárólagos hatáskörébe tartozó egy vagy több kedvezményezett;
- 25d. „képzéshez és mobilitáshoz kapcsolódó cselekvés”: országok és – adott esetben – ágazatok vagy tudományágak közötti mobilitás révén a kutatók készségeinek, ismereteinek és szakmai előmeneteli lehetőségeinek fejlesztésére irányuló cselekvés;
- 25e. „program-társfinanszírozási cselekvés”: az uniós finanszírozó szervektől eltérő, kutatási és innovációs programokat irányító és/vagy finanszírozó szervezetek által létrehozott és/vagy végrehajtott tevékenységi programok számára többéves társfinanszírozást nyújtó cselekvés. A szóban forgó tevékenységi programok támogathatnak hálózatépítési és koordinációs, kutatási, innovációs, kísérleti, innovációs és piaci bevezetésre irányuló cselekvéseket, képzéshez és mobilitáshoz kapcsolódó cselekvéseket, a tudatosságnövelést és a kommunikációt, a terjesztést és a hasznosítást, bármilyen jellegű releváns

finanszírozást, mint például vissza nem térítendő támogatást, díjakat, közbeszerzést, valamint az Európai horizont keretében nyújtott vegyesfinanszírozást, illetve ezek kombinációját. A program-társfinanszírozási cselekvéseket az említett szervezetek végrehajthatják akár közvetlenül, akár a nevükben eljáró harmadik felek útján.

- 25f. *„a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésekre irányuló cselekvés”: elsődlegesen ajánlatkérő szervnek vagy ajánlatkérőnek minősülő kedvezményezettek által megvalósított, kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésre irányuló cselekvés;*
- 25g. *„innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzéseket célzó cselekvés”: elsődlegesen ajánlatkérő szervnek vagy ajánlatkérőnek minősülő kedvezményezettek által megvalósított, innovatív megoldásokra irányuló közös vagy összehangolt közbeszerzéseket célzó cselekvés;*
- 25h. *„koordinációs és támogatási cselekvések”: a program célkitűzéseinek megvalósításához hozzájáruló cselekvések a kutatási és innovációs tevékenységek kivételével, kivéve, ha azokat „A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész alá tartozó „a részvétel bővítése és a kiválóság megosztása” összetevő keretében hajtják végre; olyan, alulról építkező koordináció a kutatási tevékenységek uniós társfinanszírozása nélkül, amely révén a tagállamok és a társult országok jogalanyai együttműködést folytathatnak az Európai Kutatási Térség megerősítése érdekében;*
- 25i. *„ösztönző pénzdíjak”: a munka végrehajtását megelőzően történő célmeghatározás révén adott területeken történő beruházást ösztönző pénzdíjak;*
- 25j. *„elismerést kifejező pénzdíjak”: múltbeli eredményeket, illetve kimagasló munkát utólag jutalmazó pénzdíjak;*
- 25k. *„innovációs és piaci bevezetésre irányuló cselekvések”: olyan innovációs cselekvések és más tevékenységek, amelyek szükségesek valamely innováció piaci bevezetéséhez, ideértve a vállalkozások felfuttatását és az Európai horizont keretében nyújtott vegyesfinanszírozást (a vissza nem térítendő támogatáshoz hasonló formában történő finanszírozás és a magánfinanszírozás ötvözte);*
- 25l. *„közvetett cselekvések” : olyan kutatási és innovációs tevékenységek, amelyekhez az Unió pénzügyi támogatást nyújt, és amelyeket résztvevők hajtanak végre;*

- 25m. „közvetlen cselekvések” : a Bizottság által a Közös Kutatóközpontja (JRC) révén végrehajtott kutatási és innovációs tevékenységek;
27. „közbeszerzés” a költségvetési rendelet 2. cikkének 49. pontjában meghatározott közbeszerzés;
28. „kapcsolódó szervezet” a költségvetési rendelet 187. cikkének 1. bekezdésében meghatározott bármely jogalany;
30. „innovációs ökoszisztéma”: azon szereplők és jogalanyok uniós szintű környezete, amelyek célja a technológiai fejlesztés és az innováció lehetővé tétele. Ide tartoznak többek között az anyagi erőforrások (például pénzeszközök, felszerelések és létesítmények), az intézményi szereplők, (például felsőoktatási intézmények és támogató szolgálataik, kutatási és technológiai szervezetek, vállalkozások, kockázatitőke-befektetők és pénzügyi közvetítők), valamint a tagállami, regionális és helyi döntéshozó, illetve finanszírozó szervek közötti kapcsolatok;

3. cikk

A program célkitűzései

- (1) A program általános célkitűzése, hogy a kutatásba és innovációba való uniós beruházások tudományos, **technológiai**, gazdasági és társadalmi hatással bírjanak, mégpedig a következők érdekében: az Unió tudományos és technológiai bázisainak megerősítése, az Unió – többek között az uniós ipar – versenyképességének fokozása **minden tagállamban**, az Unió stratégiai prioritásainak megvalósítása, **hozzájárulás az Unió célkitűzéseinek és politikáinak megvalósításához**, hozzájárulás a globális kihívások, köztük a fenntartható fejlesztési célok által jelentett kihívások kezeléséhez és ezen belül – **a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendben és a Párizsi Megállapodásban foglalt elveket követve** – a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez, **valamint az európai kutatási térség megerősítése. A program ilyenformán maximalizálja az uniós hozzáadott értéket, mivel olyan célkitűzésekre és tevékenységekre összpontosít, amelyeket a tagállamok önmagukban nem, csak együttműködésben tudnak hatékonyan megvalósítani.**
- (2) A program egyedi célkitűzései a következők:

- a) **a tudományos kiválóság fejlesztése, ösztönzése és előmozdítása**, a magas színvonalú új **alapvető és alkalmazott** ismeretek, készségek, technológiák és ■ megoldások létrehozásának és terjesztésének, **továbbá a kutatók képzésének és mobilitásának támogatása, a tehetségek vonzása minden szinten, valamint annak elősegítése, hogy az Unióban élő tehetségek a lehető legnagyobb mértékben részt vegyenek az e program keretében támogatásban részesülő tevékenységekben**;
- b) **tudásteremtés**, a kutatás és az innováció által az uniós szakpolitikák kidolgozására, támogatására és végrehajtására gyakorolt hatás erősítése, valamint a globális – **köztük a fenntartható fejlesztési célok jelentette** – kihívások kezelése érdekében az innovatív **megoldásokhoz való hozzáférésnek, azok európai iparban, többek között a kkv-k körében történő alkalmazásának, valamint** a társadalomban való elterjedésének támogatása;
- c) az innováció minden formájának ösztönzése, **a technológiai fejlődés, a demonstrációs tevékenységek és a tudás- és technológiatranszfer megkönnyítése**, valamint az innovatív megoldások ■ bevezetésének **és hasznosításának** erősítése;
- d) a program megvalósításának optimalizálása, **hatásának és vonzerejének fokozása az Európai Kutatási Térség erősítése érdekében, az összes tagállam, köztük az alacsony K+I-teljesítményű tagállamok kiválóságon alapuló részvételének megerősítése az Európai horizont programban, valamint a kutatási, illetve innovációs célú együttműködés megkönnyítése Európában.**

4. cikk

A program szerkezete

- (1) A program a 3. cikkben meghatározott általános és egyedi célkitűzésekhez hozzájáruló következő részekre tagolódik:
 - 1. I. pillér – „**Tudományos kiválóság**”, amelynek összetevői a következők:
 - a) Európai Kutatási Tanács (EKT);
 - b) Marie Skłodowska-Curie-cselekvések (MSCA);
 - c) kutatási infrastruktúrák.

2. II. pillér: „Globális kihívások és *az európai* ipari versenyképesség”, *amelynek* összetevői a következők, *figyelemmel arra, hogy a társadalom- és bölcsészettudományok minden klaszterben fontos szerepet játszanak:*
- a) „Egészségügy” klaszter;
 - b) „*Kultúra, kreativitás és inkluzív társadalom*” klaszter;
 - ba) „*A társadalmat szolgáló polgári biztonság*” klaszter;
 - c) „*Digitalizálás, ipar és világűr*” klaszter;
 - d) „Éghajlat, energiaügy és mobilitás” klaszter;
 - f) „Élelmiszerek, *biogazdaság*, természeti erőforrások, *mezőgazdaság és környezet*” klaszter;
 - g) a Közös Kutatóközpont (JRC) nem nukleáris közvetlen cselekvései.
3. III. pillér – „*Innovatív Európa*”, *amelynek* összetevői a következők:
- a) Európai Innovációs Tanács (EIC);
 - b) európai innovációs ökoszisztémák;
 - c) *a 298/2008/EK rendelettel létrehozott* Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT).
4. „*A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése*” rész, *amelynek* összetevői a következők:
- a) *a részvétel bővítése és a kiválóság terjesztése;*
 - b) az európai kutatási és innovációs rendszer megreformálása és fejlesztése.

(2) A tevékenységeket az I. melléklet ismerteti nagy vonalakban.

5. cikk²⁶

Védelmi kutatás *és fejlesztés*

- (1) Az 1. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett egyedi program keretében végrehajtandó, az Európai Védelmi Alap létrehozásáról szóló rendeletben meghatározott tevékenységek kizárólag védelmi kutatásra *és fejlesztésre* összpontosítanak, *az alábbi célkitűzésekkel és fő irányvonalakkal:*
- *az európai védelmi, technológiai és ipari bázis versenyképességének, hatékonyságának és innovációs kapacitásának fokozására irányuló tevékenységek.*
- (2) Ez a rendelet e cikk, az 1. cikk ■ és a 9. cikk (1) bekezdése kivételével nem alkalmazandó az 1. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett egyedi programra.

6. cikk²⁷

Stratégiai tervezés és az uniós finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) A programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítással kell végrehajtani vagy közvetett irányítással a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett finanszírozó szervezetekkel.
- (2) A program a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában nyújthat finanszírozást közvetett cselekvésekhez, elsősorban különösen *a program fő támogatási formáját képező* vissza nem térítendő támogatás formájában. *Finanszírozást nyújthat*

²⁶ *A Bizottság a következő nyilatkozatot teszi közzé a Hivatalos Lap C sorozatában, miután a rendelet végleges szövege elfogadásra került:*
„A Bizottság tudomásul veszi a társjogalkotók által az 5. cikk megfogalmazása tekintetében elért kompromisszumot. A Bizottság értelmezése szerint a 1. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett egyedi védelmi kutatási program csak a jövőbeli Európai Védelmi Alap keretében végzett kutatási tevékenységekre korlátozódik, a fejlesztési cselekvésekre pedig nem terjed ki e rendelet hatálya.”

²⁷ *A Bizottság a következő nyilatkozatot teszi közzé a Hivatalos Lap C sorozatában, miután a rendelet végleges szövege elfogadásra került:* „A Bizottság kérésre eszmecserét folytat az Európai Parlament illetékes bizottságával a következőkről: i. a potenciális partnerségek jelöltjeinek listája az EUMSZ 185. és 187. cikke alapján, amelyekre (bevezető) hatásvizsgálatok fognak vonatkozni; ii. a küldetési testületek által meghatározott ideiglenes küldetések listája; iii. a stratégiai terv hivatalos elfogadása előtti eredményei, valamint iv. a munkaprogramokhoz kapcsolódó dokumentumok bemutatása és megosztása.”

továbbá pénzdíjak, közbeszerzések, vegyesfinanszírozási műveleteken belüli pénzügyi eszközök és az EIC Akcelerátor programon belüli tőketámogatás formájában is.

- (3) A közvetett cselekvésekre az e rendeletben rögzített részvételi és terjesztési szabályokat kell alkalmazni.
- (4) A program keretében alkalmazandó cselekvések fő típusait a **2. cikk** határozza meg. A program összes célkitűzése esetében rugalmasan **alkalmazandók a (2) bekezdésben említett** finanszírozási formák, a használatukról az adott célkitűzések szükségletei és jellemzői alapján kell dönteni.
- (5) A program a JRC által végzett közvetlen cselekvéseket is támogatja. Amennyiben ezek a cselekvések hozzájárulnak az EUMSZ 185. vagy 187. cikke alapján létrehozott kezdeményezésekhez, ez a hozzájárulás nem tekintendő a szóban forgó kezdeményezésekhez rendelt pénzügyi hozzájárulás részének.
- (6) *Az egyedi program végrehajtását és az EIT TIT-jeit a kutatási és innovációs cselekvések átlátható és stratégiai jellegű tervezésével kell támogatni az egyedi programban rögzített módon, különösen a „Globális kihívások és európai ipari versenyképesség” pillér esetében, kiterjedve a többi pillér és „A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész releváns cselekvéseire is.*

A Bizottság gondoskodik a tagállamok korai szakaszban való bevonásáról, továbbá az Európai Parlamenttel való kiterjedt véleménycseréről, emellett pedig az érdekelt felekkel és a nagyközönséggel is konzultációt folytat.

A stratégiai tervezés biztosítja a más releváns uniós programokkal, illetve az uniós prioritásokkal és kötelezettségvállalásokkal való összhangot, továbbá fokozza a tagállami és regionális finanszírozási programokkal és prioritásokkal meglévő kiegészítő jelleget és szinergiákat, így erősítve az EKT-t. A lehetséges küldetési területeket és a létrehozandó lehetséges intézményesített európai partnerségeket az Va. mellékletben kell meghatározni.

- (6a) *Adott esetben, a kis együttműködési konzorciumok finanszírozáshoz való gyorsabb hozzáférése érdekében gyorsított kutatási és innovációs eljárás (FTRI) alkalmazható a keretprogram „Globális kihívások és európai ipari versenyképesség” része és az EIC*

úttörő kutatásokat támogató programja keretében a kutatási és/vagy innovációs cselekvések kiválasztására irányuló bizonyos pályázati felhívásokban.

Az FTRI eljárás szerinti pályázati felhívás a következő kumulatív jellemzőkkel bír:

- alulról felfelé irányuló pályázati felhívások*
- rövidebb átfutási idő, amely nem haladja meg a 6 hónapot;*
- csakis a legfeljebb 6 különböző és független támogatható jogalanyból álló kis együttműködési konzorciumoknak nyújtott támogatás;*
- az egy konzorciumra jutó pénzügyi támogatás maximális összege nem haladhatja meg a 2.5 millió EUR-t.*

A munkaprogramban meg kell jelölni az FTRI eljárást alkalmazó felhívásokat.

- (7) Az Európai horizonthoz tartozó tevékenységeket **nyílt versenypályázati** felhívások keretében kell teljesíteni *többek között* a küldetések és az európai partnerségek esetében is, *a pénzdíjakról szóló 39. cikkben említett tevékenységek kivételével.*

I

6a. cikk

A program alapelvei

- (1) *Az 1. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett egyedi program és az EIT keretében végzett kutatási és innovációs tevékenységeknek kizárólag a polgári alkalmazásokra kell összpontosulniuk. Az 1. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett egyedi programhoz rendelt összeg és az 1. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett egyedi programra elkülönített összeg közötti költségvetési átcsoportosításokat nem szabad engedélyezni, és a két program közötti szükségtelen átfedéseket el kell kerülni.*
- (2) *Az Európai horizont biztosítja a multidiszciplináris megközelítést, és indokolt esetben gondoskodik a társadalomtudomány és bölcsészettudomány beépítéséről valamennyi klaszterbe és a program keretében kifejtett valamennyi tevékenységbe, ideértve az SSH-vonatkozású témákkal kapcsolatos egyedi felhívásokat is.*

- (3) *A program együttműködésen alapuló részei biztosítják az alacsonyabb és magasabb technológiai érettségi szintek (TRL) közötti egyensúlyt, így felölelik a teljes értékláncot.*
- (3a) *A program biztosítja a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel való együttműködés, valamint a kölcsönös előnyökön, az EU érdekein, a nemzetközi kötelezettségvállalásokon és adott esetben a kölcsönösségen alapuló kezdeményezések hatékony előmozdítását és integrálását.*
- (4) *A program segíti a részvétel bővítésében érintett országokat az Európai horizont programban való részvétel növelésében és a széles körű földrajzi lefedettségnek az együttműködésen alapuló projektekben való előmozdításában, többek között a tudományos kiválóság terjesztése, az új együttműködési kapcsolatok fellendítése és az agyáramlás ösztönzése révén, valamint a 20. cikk (3) bekezdésének és a 45. cikk (4) bekezdésének végrehajtásán keresztül. E törekvések tükröződnek a tagállamok által meghozott arányos intézkedésekben, ideértve a kutatóknak kínált vonzó fizetésekkel kapcsolatos intézkedéseket, az uniós, a nemzeti és regionális alapok támogatásával. Különös figyelmet kell szentelni a földrajzi egyensúly biztosításának – az adott kutatási és innovációs területen uralkodó körülményeknek megfelelően –, az elbírálást végző testületekben, valamint a vezető testületekhez és szakértői csoportokhoz hasonló szervezetekben, a kiválóság kritériumának aláásása nélkül.*
- (5) *A program keretében biztosítani kell egyrészt a mindenki számára egyenlő esélyek, másrészt a nemek közötti egyenlőség és – a kutatás és az innováció tartalmát illetően – a nemekkel kapcsolatos dimenzió érvényesítésének tényleges előmozdítását, valamint törekedni kell a nemek közötti egyensúly hiánya mögött álló okok kezelésére. Kiemelt figyelmet kell szentelni a nemek közötti egyensúly lehetőség szerinti biztosításának az elbírálást végző testületekben, valamint a vezető testületekhez és szakértői csoportokhoz hasonló tanácsadó testületekben.*
- (5a) *Az Európai horizont programot a más uniós finanszírozási programokkal való szinergiában hajtják végre, törekedve eközben az adminisztráció lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítésére. A IV. melléklet tartalmazza a más uniós finanszírozási programokkal fennálló szinergiák nem kimerítő felsorolását.*

- (5b) *A program hozzájárul a tagállamokban állami és magánberuházásként megvalósuló kutatási és innovációs beruházások növeléséhez, ezáltal elősegítve, hogy az Unió GDP-jének legalább 3%-át tegye ki a kutatási és fejlesztési összberuházás.*
- (6) *A program végrehajtása során a Bizottságnak törekednie kell az adminisztráció folyamatos egyszerűsítésére és a pályázókra és kedvezményezettekre háruló adminisztratív teher csökkentésére.*
- (7) *Az éghajlat-politikai fellépéseknek az uniós ágazati szakpolitikákban és uniós alapokban való érvényesítésére irányuló általános uniós célkitűzés részeként a program szerinti intézkedéseknek adott esetben legalább a program kiadásainak 35%-ával hozzá kell járulniuk az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzésekhez. Az éghajlati szempontok érvényesítését megfelelően integrálni kell a kutatási és innovációs tartalomba.*
- (8) *A programnak a polgárok és a civil társadalom bevonása révén elő kell mozdítania a közös alkotást és a közös tervezést.*
- (9) *A program keretében biztosítani kell a kutatási és innovációs projektekbe folyó közfinanszírozás átláthatóságát és elszámoltathatóságát, gondoskodva ezáltal a közérdek védelméről.*
- (10) *A Bizottság vagy az érintett finanszírozó szerv gondoskodik arról, hogy a pályázati felhívás közzétételekor minden lehetséges résztvevőnek elégséges iránymutatás és tájékoztatás – különösen az alkalmazandó támogatási mintamegállapodás – álljon rendelkezésére.*

7. cikk

Küldetések

- (1) *A küldetéseket a „Globális kihívások és az európai ipari versenyképesség” pilléren belül kell programozni, de azokhoz hozzájárulhatnak a program más részei keretében végrehajtott cselekvések, valamint más uniós támogatási programokkeretében végrehajtott kiegészítő cselekvések is. A küldetéseknek lehetővé kell tenniük a megoldások egymással való versengését, ami páneurópai hozzáadott értéket és hatást eredményez.*

- (2) *A küldetéseket a rendelettel és az egyedi programmal összhangban kell meghatározni és végrehajtani, a kezdetektől biztosítva a tagállamok aktív részvételét és az Európai Parlamenttel folytatott intenzív párbeszédet. A küldetéseket, azok célkitűzéseit, költségvetését, céljait, hatókörét, mutatóit és mérföldköveit a stratégiai K+I tervben vagy adott esetben a munkaprogramokban határozzák meg. A küldetések keretében tett javaslatok értékelését a 26. cikknek megfelelően kell elvégezni.*
- (2a) *A program első három évében a II. pillér éves költségvetésének legfeljebb 10%-át programozzák a küldetések végrehajtására vonatkozó egyedi felhívásokon keresztül. A program fennmaradó részében, és a küldetések kiválasztásával és az irányítási eljárással kapcsolatos pozitív értékelését követően ez az arány növelhető. A Bizottság tájékoztatást ad a küldetésekkel foglalkozó egyes munkaprogramok teljes költségvetési részarányáról.*
- (3) A küldetéseknek:
- a) *a fenntartható fejlődési célokat kell alapul venniük a tervezésükhöz és a végrehajtásukhoz, egyértelmű kutatási és innovációs tartalommal, valamint uniós hozzáadott értékkel kell rendelkezniük, továbbá hozzá kell járulniuk az Unió prioritásainak és kötelezettségvállalásainak megvalósításához, illetve az Európai horizont program 3. cikkben megállapított céljaihoz;*
 - aa) *közös európai jelentőségű területeket kell lefedniük, inkluzívnak kell lenniük, ösztönözniük kell a köz- és a magánszektor különböző típusú szereplőinek – többek között a polgárok és a végfelhasználók – széles körű szerepvállalását és aktív részvételét, és olyan K+I eredményeket kell megvalósítaniuk, amelyek valamennyi tagállam számára előnyösek lehetnek;*
 - b) *merészek és inspirálónak kell lenniük, így széles körű tudományos, technológiai, társadalmi, gazdasági, környezeti vagy szakpolitikai relevanciával és hatással kell bírniuk;*
 - c) *világos irányt és célokat kell megjelölniük, célzottaknak, mérhetőeknek és időhöz kötötteknek kell lenniük és egyértelmű költségvetési kerettel kell rendelkezniük;*
 - d) *átlátható kiválasztáson kell átesniük és ambiciózus, a kiválóságra összpontosító és hatásorientált, de valószerű célok, illetve kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységek köré kell szerveződniük;*

- da) *rendelkezniük kell a szükséges hatókörrel, és nagyságrenddel, továbbá mozgósítaniuk kell a céljaik eléréséhez szükséges további köz- és magánforrásokat;*
- e) *több tudományágban (ezen belül a társadalom- és bölcsészettudományokban) kell cselekvésre sarkallniuk, valamint a technológiai érettségi szinteken – ezen belül az alacsonyabb szinteken – folytatott tevékenységek széles körére kell kiterjedniük;*
- f) *nyitva kell állniuk többféle alulról építkező megközelítésre és megoldásra, figyelembe véve az emberi és társadalmi szükségleteket, illetve lehetséges előnyöket; és el kell ismerniük a küldetések teljesítéséhez nyújtott különféle hozzájárulások jelentőségét;*
- fa) *átlátható módon ki kell aknázniuk a szinergiákat más uniós programokkal, valamint a nemzeti és – adott esetben – a regionális innovációs ökoszisztémákkal.*
- (4) *A Bizottság a 45. és 47. cikkel, valamint az V. melléklettel összhangban minden küldetést – a küldetések végrehajtási, nyomonkövetési és kivezetési időszaka alatt – nyomon követ és értékel egyebek között a rövid, közép- és hosszú távú célok elérése terén elért eredmények tekintetében. Az Európai horizont keretében indított első küldetések értékelését legkésőbb 2023-ig el kell végezni; új küldetések létrehozásáról, illetve a folyamatban lévő küldetések folytatásáról, befejezéséről vagy átirányításáról csak az értékelést követően lehet határozni. Az értékelés eredményeit nyilvánosságra kell hozni, és abban egyebek mellett szerepeltetni kell a küldetések kiválasztási eljárásának és irányításának, költségvetésének, fókuszának és addigi eredményeinek elemzését.*

7a. cikk

Az Európai Innovációs Tanács

- (1) *A Bizottság létrehozza az Európai Innovációs Tanácsot (a továbbiakban: EIC) a III. pillér – „Innovatív Európa” keretében megvalósuló, az EIC-hez kapcsolódó cselekvések végrehajtásával megbízott, központi irányítású egyablakos ügyintézési pontként. Az EIC-nek elsősorban az áttörést jelentő és diszruptív innovációra kell összpontosítania, elsősorban a piacteremtő innovációt célozva meg, ugyanakkor támogatnia kell az innováció valamennyi formáját, a fokozatos innovációt is beleértve. Az EIC a következő elvek alapján működik: egyértelmű uniós hozzáadott érték,*

autonómia, kockázatvállalási képesség, hatékonyság, eredményesség, átláthatóság és elszámoltathatóság.

- (2) *Az EIC nyitva áll az innovátorok valamennyi típusa előtt, az egyénektől kezdve egészen az egyetemekig, kutatószervezetekig és vállalatokig (például kkv-k, köztük induló vállalkozások, valamint kivételes esetekben a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok), továbbá az egyedi kedvezményezettektől a több tudományágat felölelő konzorciumokig. Az EIC költségvetésének legalább 70%-át kkv-k, köztük induló vállalkozások számára különítik el.*
- (3) *Az EIC testülete és irányítási jellemzői az (EU) ... határozatban [egyedi program] és mellékleteiben kerülnek meghatározásra.*

8. cikk

Európai partnerségek

- (1) Az Európai horizont részei megvalósíthatók európai partnerségek útján is. Az Unió európai partnerségekben való részvétele a következő formák valamelyikét öltheti:
- a) olyan partnerségekben való részvétel, amelyek létrejöttének alapja a Bizottság és a 2. cikk (3) bekezdésében említett partnerek között létrejött, a partnerség célkitűzéseit, **az összes részt vevő partner** kapcsolódó, pénzügyi és/vagy természetbeni hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségvállalásait, a fő teljesítmény- és hatásmutatókat, az elérendő eredményeket, **valamint a jelentéstételre vonatkozó részleteket** meghatározó egyetértési megállapodás és/vagy szerződéses megállapodás. Ezekben szerepel a partnerek és a program által végrehajtott kiegészítő kutatási és innovációs tevékenységek azonosítása is (közös programozású európai partnerségek);
- b) pénzügyi hozzájárulás melletti részvétel kutatási és innovációs tevékenységek olyan programjában, amely **meghatározza a célkitűzéseket, a fő teljesítménymutatókat és hatásmutatókat, valamint az elérendő eredményeket**, és amely a partnerek pénzügyi és természetbeni hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségvállalásán és a releváns tevékenységeik program-társfinanszírozási cselekvés útján történő integrációján alapul (társfinanszírozott európai partnerségek);

- c) pénzügyi hozzájárulás melletti részvétel olyan kutatási és innovációs programokban, amelyeket több tagállam hajt végre az EUMSZ 185. cikke alapján, vagy az EUMSZ 187. cikke alapján létrehozott szervek, például közös vállalkozások hajtanak végre, vagy az EIT tudományos és innovációs társulásai hajtanak végre az EIT rendelettel összhangban (intézményesített európai partnerségek). ***E partnerségek*** végrehajtására csak akkor kerül sor, ha ***az Európai horizont program más részei – ideértve az európai partnerségek egyéb formáit is*** – nem teljesítenék a célkitűzéseket vagy nem váltanák ki a szükséges várt hatásokat, és ha a hosszú távú kilátások és az integráció magas szintje **■** indokolják a végrehajtást. ***Az EUMSZ 185. cikkének megfelelő vagy az EUMSZ 187. cikke szerinti partnerségek valamennyi pénzügyi hozzájárulást illetően központi irányítást folytatnak, kivéve a kellően indokolt esetekben.***
- Központi pénzügyi irányítás esetén az egyik részt vevő állam projektszintű hozzájárulása az adott részt vevő államban letelepedett jogalanyok által benyújtott javaslatokban igényelt finanszírozás alapján történik, kivéve, ha az érintett részt vevő államok ettől eltérően állapodnak meg.***

Az ilyen partnerségek szabályzatában meg kell határozni többek között a célkitűzéseket, a fő teljesítménymutatókat és hatásmutatókat, az elérendő eredményeket, valamint a partnerek pénzügyi és/vagy természetbeni hozzájárulásra vonatkozó kötelezettségvállalásait.

(2) Az európai partnerségek:

- a) kizárólag olyan esetekben, ***európai vagy globális kihívások kezelésére*** hozandók létre, amikor hatékonyabban képesek elérni az Európai horizont célkitűzéseit, mint az Unió önmagában ***vagy mint a keretprogram más támogatási formái.*** ***E részeknek megfelelő arányban részesülniük kell az Európai horizont költségvetéséből. A II. pillér minden klasztere esetében a költségvetés túlnyomó részét európai partnerségeken kívül eső tevékenységekre kell fordítani;***
- b) a következő elvekre kell épülniük: az uniós hozzáadott érték, az átláthatóság, a nyitottság, ***az Európán belül érvényesülő és az Európa javát szolgáló hatás, a megfelelő léptékű erős*** multiplikátorhatás, az összes részt vevő fél hosszú távú ***kötelezettségvállalásai, a végrehajtás rugalmassága,*** valamint az uniós, helyi, regionális, nemzeti és ***adott esetben*** nemzetközi kezdeményezésekkel, ***illetve más partnerségekkel és küldetésekkel*** való koherencia, koordináció és kiegészítő jelleg;

- c) *életciklus-alapú megközelítést kell alkalmazniuk*, korlátozott időszakra kell vonatkozniuk, és tartalmazniuk kell a programból nyújtott finanszírozás fokozatos kivezetésére vonatkozó feltételeket.

(2a) *Az e rendelet 8. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti európai partnerségeket a stratégiai K+I tervben kell meghatározni, a munkaprogramok keretében történő végrehajtás előtt.*

A kiválasztásra, végrehajtásra, nyomon követésre, értékelésre és fokozatos kivezetésre vonatkozó rendelkezéseket és kritériumokat a III. melléklet tartalmazza.

8a. cikk

A küldetések és a partnerségi területek felülvizsgálata

A Bizottság legkésőbb 2023-ban az EUMSZ 185. cikke, illetve az EUMSZ 187. cikke alapján – a program általános nyomon követése részeként – elvégzi az Va. melléklet felülvizsgálatát, ideértve a küldetéseket és az intézményesített európai partnerségeket is, és jelentésben számol be a legfontosabb megállapításairól a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek.

9. cikk

Költségvetés

- (1) A keretprogram 2021–2027-es időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg **2018. évi árakon 120 000 000 000 EUR** az 1. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett egyedi program esetében, és emellett az 1. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett egyedi programra vonatkozó összeg, amelyet az Európai Védelmi Alap létrehozásáról szóló rendelet állapít meg.
- (2) Az (1) bekezdés első félmondatában említett összeg indikatív felosztása a következő:
- a) I. pillér – „**Kiváló és nyílt tudomány**”, 2021–2027-es időszak: **27,42%**, amelyből:
1. Európai Kutatási Tanács: **17,64%**;
 2. Marie Skłodowska-Curie-cselekvések: **7,23%**;
 3. kutatási infrastruktúrák: **2,55%**;

b) II. pillér – „Globális kihívások és **európai** ipari versenyképesség”, 2021–2027-es időszak: **55,48%**, amelyből

1. „Egészségügy” klaszter: **8,16%**;

2. „Inkluzív és **kreatív** társadalom” klaszter: **2,50%**;

2a. „Biztonságos társadalmak” klaszter: 2,00%;

3. „**Digitalizálás, ipar és világűr**” klaszter; **15,94%**;

4. „Éghajlat, energiaügy és mobilitás” klaszter: **15,84%**;

5. „Élelmiszerek, természeti erőforrások és **mezőgazdaság**” klaszter: **9,00%**;

6. a Közös Kutatóközpont (JRC) nem nukleáris közvetlen cselekvései: **2,04%**;

c) III. pillér – „**Innovatív Európa**”, 2021–2027-es időszak: **12,71%**, amelyből:

1. Európai Innovációs Tanács (**EIC**): **8,41%**, ebből európai innovációs ökoszisztémák: legfeljebb **0,53%**;

2. Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT): **4%**;

d) „Az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész: **4,39%**, **amelynek összetevői a következők:**

1. „a kiválóság **terjesztése és a részvétel kibővítése Unió-szerte**”: **4,00%**;

2. az európai kutatási és innovációs rendszer megreformálása és fejlesztése: **0,39%**.

(3) Az előre nem látható helyzetekre és az új fejleményekre vagy igényekre történő reagálás céljaira a Bizottság az éves költségvetési eljárás során legfeljebb **10%-os mértékben – beleértve a társult országok hozzájárulásainak elosztását** – eltérhet a (2) bekezdésben említett összegektől.

(3c) **Az Európai Parlamentnek benyújtandó hatásvizsgálatot követően a „Befogadó és a kreatív társadalom” klaszter költségvetésének 45%-a a kulturális és kreatív ágazatokkal – köztük az Unió kulturális örökségével – kapcsolatos kutatást támogatja, és magában**

foglalja az egyedi program I. mellékletében rögzített európai kulturálisörökség-felhő létrehozására fordítandó 300 millió EUR összeget.

(3d) A II. pillér „Digitális gazdaság, ipar és világűr” klasztere keretében a cél legalább 1 milliárd euró előirányzása a kvantumkutatásra.

- (4) Az (1) *bekezdésben* említett, az *1. cikk (3) bekezdése a) pontjában említett egyedi program és az EIT céljára elkülönített* összeg fedezheti továbbá a program irányításával, végrehajtásával és a program célkitűzései megvalósításának értékelésével kapcsolatos előkészítési, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési, értékelési és egyéb tevékenységekre vonatkozó költségeket, ideértve minden adminisztratív kiadást is. ***A közvetett cselekvésekhez kapcsolódó adminisztratív költségek nem haladhatják meg a program teljes összegének 5%-át.*** Az összeg ezenfelül fedezheti a tanulmányokkal, szakértői ülésekkel, tájékoztatási és kommunikációs cselekvésekkel kapcsolatos kiadásokat, amelyek kapcsolódnak a program célkitűzéseihez, továbbá az információk feldolgozására és cseréjére összpontosító IT-hálózatokkal – többek között az intézményi IT-eszközökkel – kapcsolatos kiadásokat, valamint a program irányítása tekintetében felmerült minden egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtási költséget.
- (5) A 2027. december 31-ig be nem fejezett cselekvésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából szükség esetén előirányzatok állíthatók be a 2027 utáni költségvetésbe a (4) bekezdésben meghatározott kiadások fedezésére.
- (6) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő cselekvések költségvetési kötelezettségvállalásai felbonthatók több évre esedékes éves részletekre.
- (7) A költségvetési rendelet sérelme nélkül az első munkaprogramban szereplő projektekből származó, intézkedési kiadások 2021. január 1-jétől számolhatók el.

10. cikk

Nyílt ***tudomány***

(1) A programnak ösztönöznie kell a nyílt tudományt mint a tudományos folyamat együttműködésén és a tudás terjesztésén alapuló megközelítést, különösen a következő elemekkel összhangban:

- a programból finanszírozott kutatás eredményeként létrejött tudományos publikációkhoz való nyílt hozzáférés;
- a kutatási adatokhoz való nyílt hozzáférés, ideértve a tudományos publikáció alapjául szolgáló adatokhoz való hozzáférést is.

Ezeket az elemeket a 35. cikk (3) bekezdésével összhangban kell biztosítani. Az adatokhoz való nyílt hozzáférést „a szükséges zártság mellett lehető legnagyobb mértékű nyitottság” elvének megfelelően kell biztosítani.

(1a) A nyílt tudomány viszonyossági elvét a harmadik országokkal kötött minden társulási és együttműködési megállapodásban elő kell mozdítani és ösztönözni kell, beleértve a program közvetett irányításával megbízott finanszírozó szervek által aláírt megállapodásokat is.

(2) A kutatási adatok felelősségteljes kezelését a fellelhetőség, hozzáférhetőség, interoperabilitás és újrafelhasználhatóság (FAIR) elvének megfelelően kell biztosítani. Figyelmet kell fordítani az adatok hosszú távú megőrzésére is.

(3) Elő kell mozdítani és ösztönözni kell a nyílt tudományos gyakorlatokat, többek között a kkv-k érdekében is.

11. cikk

Kiegészítő, kombinált és kumulatív finanszírozás

(1) Az Európai horizont programot a más uniós finanszírozási programokkal való szinergiában hajtják végre, törekedve eközben az adminisztráció lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítésére. A IV. melléklet tartalmazza a más finanszírozási programokkal fennálló szinergiák nem kimerítő felsorolását. Az Európai horizont egységes szabályrendszere alkalmazandó a társfinanszírozott K+F+I cselekvésekre.

(2) A kiválósági pecsétet a program összes részének keretein belül odaítélik. a kiválósági pecsét tanúsítvánnyal díjazott cselekvések vagy azok a cselekvések, amelyek megfelelnek a következő kumulatív és összehasonlítható feltételeknek:

- a) értékelésre kerültek a program körébe tartozó pályázati felhívás keretében;
- b) megfelelnek az említett pályázati felhívás minimális minőségi követelményeinek;
- c) az említett pályázati felhívás keretében költségvetési korlátok miatt nem részesülhetnek finanszírozásban,

az (EU) XX rendelet [közös rendelkezésekről szóló rendelet] [67.] cikke (5) bekezdésének és az (EU) XX rendelet [a közös agrárpolitika finanszírozása, irányítása és nyomon követése] [8.] cikkének megfelelően támogatásban részesülhetnek **nemzeti vagy regionális alapokból, többek között** az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, a Kohéziós Alapból, az Európai Szociális Alap Pluszból vagy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból **a további pályázás és értékelés követelménye nélkül**, amennyiben a szóban forgó cselekvések összhangban állnak az érintett program célkitűzéseivel. **Az állami támogatásra vonatkozó szabályok kivételével** a támogatást nyújtó alap szabályai alkalmazandók.

(2a) *Az (EU) XX [... a közös rendelkezésekről szóló rendelet] 21. cikkével összhangban az irányító hatóság önkéntes alapon kérheti, hogy pénzügyi előirányzatainak egy részét csoportosítsák át az Európai horizont programhoz. Az átcsoportosított forrásokat az Európai horizont szabályaival összhangban hajtják végre. A Bizottság továbbá biztosítja, hogy az ilyen átcsoportosított forrásokat teljes mértékben olyan programok és/vagy projektek számára különítsék el, amelyeket adott esetben abban a tagállamban vagy régióban hajtanak végre, amelyből a források származnak.*

(2b) *A pályázók előzetes engedélyével a Bizottság szerepelteti az e cikkben említett előirányzatokat a kiválasztott projektekre vonatkozó információs rendszerekben a gyors információcsere érdekében, valamint azért, hogy lehetővé tegye a finanszírozó hatóságok számára, hogy támogatást nyújtsanak a kiválasztott cselekvésekhez.*

A más uniós program keretében hozzájárulásban részesült cselekvés hozzájárulást kaphat a programból is, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik.

12. cikk

A programhoz társult harmadik országok

(1) A program nyitva áll az alábbi harmadik országok számára:

- a) az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) olyan tagjai, amelyek az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai is, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban;
- b) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, a szóban forgó országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
- c) az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok, a szóban forgó országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;
- d) olyan harmadik országok és területek, amelyek megfelelnek valamennyi alábbi feltételnek:
- i. színvonalas tudományos, technológiai és innovációs kapacitással rendelkeznek;
 - ii. elkötelezettek a szabályokon alapuló, demokratikus intézmények által támogatott nyitott piacgazdaság iránt, beleértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok tisztességes és méltányos kezelését *és az emberi jogok tiszteletben tartását* is;

iii. aktívan támogatják a polgárok gazdasági és társadalmi jólétét javító szakpolitikákat.

A d) pont szerinti harmadik országok programhoz való *teljes vagy részleges* társulásának *az Unió számára nyújtott előnyök értékelésén kell alapulnia.*

Különösképpen összhangban kell állnia a harmadik ország valamely uniós programban való részvételére vonatkozó egyedi megállapodásban meghatározott feltételekkel, feltéve, hogy a megállapodás:

- méltányos egyensúlyt biztosít az uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és a neki biztosított juttatások tekintetében;
- ***jogot biztosít a program szerinti cselekvés összehangolására, amennyiben ez előnyös az Unió számára, és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme biztosítva van;***
- meghatározza a ***programban*** való részvétel feltételeit, beleértve az egyedi ***(al)programokhoz*** való pénzügyi hozzájárulások és azok igazgatási költségeinek kiszámítását. Ezek a hozzájárulások a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban címzett bevételnek minősülnek;

- nem ruház a harmadik országra döntéshozatali jogkört a programra vonatkozóan;
- garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és **az Unió** pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogát.

- (2) Az egyes harmadik országok programhoz való társulása hatókörének meghatározása során figyelembe kell venni az Unió gazdasági növekedésének az innováció útján történő előmozdítására irányuló célkitűzést, **és el kell kerülni az agyelszívást az Unióból**. Ennek megfelelően – az EGT-tagországok, a csatlakozó országok, a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek esetét kivéve – a program **egyetlen kedvezményezettre kiterjedő, különösen a magánszervezeteknek szánt** részei kizárhatók a valamely országra vonatkozó társulási megállapodásból,
- (3) A társulási megállapodásnak adott esetben rendelkeznie kell az Unióban letelepedett jogalanyoknak a társult országok egyenértékű programjaiban való, a társulási megállapodásban meghatározott feltételeknek megfelelő részvételéről, **és a kölcsönös részvétel megvalósításáról**.
- (4) A **társulási megállapodásban** a pénzügyi hozzájárulás szintjét meghatározó feltételeknek biztosítaniuk kell a társult országban letelepedett szervezeteknek a programban való részvétel kapcsán juttatott összeghez képest jelentkező minden egyensúlyhiány **kétévenkénti** automatikus korrekcióját, figyelembe véve a program irányítása, végrehajtása és működtetése kapcsán felmerülő költségeket is.

(4a) Az összes társult ország hozzájárulása szerepel a program vonatkozó részeiben, amennyiben betartják a 9. cikk 2) bekezdésében említett költségvetési bontást. A Bizottság az éves költségvetési eljárás során jelentést tesz a Tanácsnak és a Parlamentnek a program egyes részeinek teljes költségvetéséről, meghatározva az egyes társult országokat, egyedi hozzájárulásokat és azok pénzügyi egyensúlyát.

II. CÍM RÉSZVÉTELI ÉS TERJESZTÉSI SZABÁLYOK

I. FEJEZET Általános rendelkezések

13. cikk

Finanszírozó szervek és a JRC közvetlen cselekvései

- (1) A finanszírozó szervek csak ***kellően indokolt esetben és*** csak akkor térhetnek el az ebben a címben megállapított szabályoktól – ***a 14., a 15. és a 16. cikk kivételével*** –, ha az eltérésről a finanszírozó szervet létrehozó és/vagy arra költségvetés-végrehajtási feladatokat ruházó alap-jogiaktus, vagy – a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii., iii. vagy v. alpontja szerinti finanszírozó szervek esetében – a hozzájárulási megállapodás rendelkezik, és a finanszírozó szerv sajátos működési igényei vagy a cselekvés jellege azt szükségessé teszik.
- (2) Az e címben megállapított szabályok nem alkalmazandók a JRC által végzett közvetlen cselekvésekre.

14. cikk

Támogatható cselekvések ***és etikai elvek***

- (1) E cikk (2) **■** bekezdésének sérelme nélkül kizárólag a 3. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó cselekvések finanszírozhatók.

A következő kutatási területek nem finanszírozhatók:

- a) az ember reprodukciós célú klónozására irányuló tevékenység;

- b) az ember génállományának olyan módosítására irányuló tevékenység, amelynek eredményeképpen ezek a változtatások örökölhetővé válhatnak²⁸;
- c) az emberi embrióknak kizárólag kutatási célból vagy összejekhez jutás céljából történő létrehozására irányuló tevékenység, ideértve a szomatikus sejtek maganyagának átvitelén alapuló eljárást is.

- (2) A felnőtt vagy embrionális emberi összejekten végzett kutatások az adott tudományos pályázat tartalmának és az érintett tagállamok jogi keretének függvényében finanszírozhatók. **Sem az EU-ban, sem azon kívül** nem finanszírozható ■ olyan kutatási tevékenység, amely minden tagállamban jogellenes. Nem finanszírozható valamely tagállamban olyan tevékenység, amely az adott tagállamban jogellenes.

■

15. cikk

Etika²⁹

- (1) A program keretében végrehajtott cselekvéseknek összhangban kell állniuk az etikai alapelvekkel és a vonatkozó nemzeti, uniós és nemzetközi szabályozással, beleértve az Európai Unió Alapjogi Chartáját, valamint az emberi jogok európai egyezményét és annak kiegészítő jegyzőkönyveit is.

Különös figyelmet kell fordítani az arányosság elvére, a magánélet tiszteletben tartásához való jogra, a személyes adatok védelméhez való jogra, a személyeknek a testi és szellemi sérthetetlenséghez való jogára, a megkülönböztetésmentességhez való jogra és arra, hogy biztosítani kell **a környezetvédelem és az emberi egészségvédelem** magas szintjét.

- (2) A cselekvésben részt vevő szervezeteknek be kell nyújtaniuk a következőket:
- a) etikai önértékelés, amely azonosítja és részletezi a finanszírozandó tevékenységek célkitűzéséhez, végrehajtásához és valószínű hatásához kapcsolódó valamennyi előre látható etikai problémát, és amelynek részét képezi az (1) bekezdésnek való megfelelés megerősítése, valamint annak leírása, hogy azt hogyan fogják biztosítani;

²⁸ Az ivarmirigyek rákos megbetegedéseinek kezelésére vonatkozó kutatás finanszírozható.

²⁹ **A Bizottság a végleges jogi aktus függvényében a Horizont 2020 keretprogramhoz hasonlóan nyilatkozatot tesz majd az emberi embrionális összejek kutatására vonatkozóan (a 2013/C 373/02 nyilatkozat).**

- b) arra vonatkozó megerősítés, hogy a tevékenységek meg fogják felelni az All European Academies által közzétett európai kutatásetikai magatartási kódexnek, és hogy nem kerül sor finanszírozásból kizárt tevékenységek végzésére;
 - c) az Unión kívül végzett tevékenységek esetében arra vonatkozó megerősítés, hogy ugyanazon tevékenységek engedélyezettek lettek volna egy tagállamban; és
 - d) az emberi embrionális őssejteket felhasználó tevékenységek esetében adott esetben az érintett tagállamok illetékes hatóságai által meghozandó engedélyezési és ellenőrző intézkedések, valamint az érintett tevékenységek megkezdése előtt beszerzendő etikai jóváhagyások részletes ismertetése.
- (3) A pályázatokat szisztematikusan át kell világítani az összetett vagy súlyos etikai problémákat felvető cselekvések azonosítása érdekében, és az ilyen cselekvéseket etikai vizsgálatra kell utalni. Az etikai vizsgálatot a Bizottság végzi el, kivéve, ha átruházza ezt a feladatot a finanszírozó szervre. Az emberi embrionális őssejtek vagy emberi embriók felhasználásával járó cselekvések esetében az etikai vizsgálat kötelező. Az etikai átvilágítást és vizsgálatot etikai szakértők támogatása mellett kell végrehajtani. A Bizottság és a finanszírozó szervek a biztosítják az etikai eljárások átláthatóságát, ***az eljárás tartalmával kapcsolatos bizalmas jelleg sérelme nélkül.***
- (4) A cselekvésekben részt vevő szervezeteknek az érintett tevékenységek megkezdése előtt be kell szerezniük valamennyi jóváhagyást vagy más kötelező dokumentumot az érintett nemzeti vagy helyi etikai bizottságtól vagy más szervtől, például adatvédelmi hatóságtól. Ezeket a dokumentumokat meg kell őrizni és kérésre át kell adni a Bizottságnak vagy a finanszírozó szervnek.
- (5) A Bizottság vagy a finanszírozó szerv adott esetben etikai ellenőrzéseket végez. Összetett vagy súlyos etikai problémák esetében az ellenőrzést a Bizottság végzi el, kivéve, ha átruházza ezt a feladatot a finanszírozó szervre.
- Az etikai ellenőrzést etikai szakértők támogatása mellett kell végrehajtani.
- (6) ***Az (1)–(4) bekezdésekben rögzített etikai előírásoknak nem megfelelő, ezért etikai szempontból nem elfogadható cselekvéseket az etikai elfogadhatatlanság megállapítását követően el kell utasítani vagy meg kell szüntetni.***

16. cikk
Biztonság

- (1) A program keretében végrehajtott cselekvéseknek meg kell felelniük az alkalmazandó biztonsági szabályoknak, különösen a minősített adatok jogosulatlan közlése elleni védelemre vonatkozó szabályoknak, ideértve a vonatkozó nemzeti vagy uniós jogszabályoknak való megfelelést is. Az Unión kívül végrehajtott, minősített adatokat felhasználó és/vagy létrehozó kutatások esetében az említett követelmények teljesítésén túl az is szükséges, hogy az Unió és a kutatás helyszínéül szolgáló harmadik ország biztonsági megállapodást kössön.
- (2) A pályázatoknak adott esetben tartalmazniuk kell egy biztonsági önértékelést, amely azonosítja az esetleges biztonsági problémákat, és részletesen ismerteti, hogy azokat hogyan fogják kezelni a vonatkozó nemzeti és uniós jogszabályok betartása érdekében.
- (3) A biztonsági kérdéseket felvető pályázatok esetében a Bizottság vagy a finanszírozó szerv adott esetben biztonsági vizsgálatot végez.
- (4) A cselekvéseknek adott esetben meg kell felelniük az (EU, Euratom) 2015/444 bizottsági határozatnak és végrehajtási szabályainak.
- (5) A cselekvésben részt vevő szervezeteknek biztosítaniuk kell a cselekvés során felhasznált és/vagy létrehozott minősített adatok jogosulatlan közlés elleni védelmét. Az érintett tevékenységek megkezdése előtt igazolniuk kell az érintett nemzeti biztonsági hatóság által kiállított személyi és/vagy telephely-biztonsági tanúsítvány meglétét.
- (6) Ha külső szakértőknek minősített adatokkal kell dolgozniuk, akkor a szakértő kijelölésének előfeltétele a megfelelő személyi biztonsági tanúsítvány megléte.
- (7) A Bizottság vagy a finanszírozó szerv adott esetben biztonsági ellenőrzéseket végezhet.

Az e cikk szerinti biztonsági szabályoknak nem megfelelő cselekvések bármikor elutasíthatók vagy megszüntethetők.

II. FEJEZET

Vissza nem térítendő támogatások

17. cikk

Vissza nem térítendő támogatások

Ha e fejezet másként nem rendelkezik, a program keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások odaítélésére és kezelésére a költségvetési rendelet VIII. címével összhangban kerül sor.

18. cikk

Részvételre jogosult szervezetek

- (1) Amennyiben teljesülnek az e rendeletben megállapított feltételek és a munkaprogramban vagy a felhívásban megállapított esetleges további feltételek, a cselekvésekben letelepedési helyétől függetlenül bármely jogalany – ***a nem társult harmadik országokból származó jogalanyokat is beleértve*** – vagy nemzetközi szervezet részt vehet.
- (2) A szervezeteknek olyan konzorcium részét kell képezniük, amely legalább három, külön-külön tagállamban vagy társult országban letelepedett önálló jogalanyból áll, amelyek közül legalább egy valamely tagállamban telepedett le, kivéve, ha:
 - a) a munkaprogram ***kellően*** indokolt esetben másként rendelkezik;
- (3) Az Európai Kutatási Tanács hatáskörébe tartozó, a felderítő kutatás területét érintő cselekvéseket, valamint az Európai Innovációs Tanács (EIC) cselekvéseit, a képzési vagy mobilitási cselekvéseket, illetve a program-társfinanszírozási cselekvéseket végrehajthatja egy vagy több jogalany is, amelyek közül egynek valamely tagállamban vagy társult országban letelepedett jogalanynak kell lennie ***a 12. cikknek megfelelően kötött megállapodás alapján***.
- (4) A koordinációs és támogatási cselekvéseket végrehajthatja egy vagy több jogalany is, amelyek lehetnek valamely tagállamban, illetve társult országban vagy egy harmadik országban letelepedett jogalanyok.

- (5) Az Unió stratégiai jelentőségű vagyonához, érdekeihez, autonómiájához vagy biztonságához kapcsolódó cselekvések esetében a munkaprogram előírhatja, hogy a részvétel a tagállamokban letelepedett jogalanyokra, illetve a tagállamokban letelepedett jogalanyokra és a meghatározott társult országokban vagy harmadik országokban letelepedett jogalanyokra korlátozható.
- (6) *Szükséges és megfelelően indokolt esetben a* munkaprogram a sajátos szakpolitikai igényeknek vagy a cselekvés jellegének és célkitűzéseinek megfelelően további részvételi feltételekről rendelkezhet a (2), (3), (4) és (5) bekezdésben meghatározottak mellett, így például meghatározhatja a jogalanyok számát, típusát és letelepedési helyét.
- (7) A **11. cikk** szerinti összegekből részesülő cselekvések esetében a részvétel egyetlen, az átruházó irányító hatóság illetékességi területén letelepedett jogalanyra korlátozódik, kivéve, ha az irányító hatósággal kötött megállapodás és a munkaprogram másként rendelkezik.
- (8) A munkaprogramban megjelölt esetekben a **JRC** is részt vehet a cselekvésekben.
- (9) A **JRC**, a nemzetközi európai kutatószervezetek és az uniós jog alapján létrehozott jogalanyok úgy tekintendők, mint amelyek a cselekvésben részt vevő más jogalanyok letelepedési helyéhez képest eltérő tagállamban telepedtek le.
- (10) Az Európai Kutatási Tanács hatáskörébe tartozó, a felderítő kutatás, a képzés és a mobilitás területét érintő cselekvések esetében, *és amennyiben a munkaprogram úgy rendelkezik*, a valamely tagállamban vagy társult országban székhellyel rendelkező nemzetközi szervezeteket úgy kell tekinteni, hogy abban a tagállamban vagy társult országban telepedtek le.

A program egyéb részei tekintetében a nemzetközi európai kutatóintézetektől eltérő nemzetközi szervezetek úgy tekintendők, mint amelyek nem társult harmadik országban telepedtek le.

19. cikk

Finanszírozásra jogosult szervezetek

- (1) A szervezetek akkor részesülhetnek finanszírozásban, ha valamely tagállamban vagy **a 12. cikkben említett** társult országban telepedtek le.

A 11. cikk (3) bekezdése szerinti összegekből részesülő cselekvések esetében csak az átruházó irányító hatóság illetékességi területén letelepedett szervezetek részesülhetnek az említett összegekből nyújtott finanszírozásban.

(1b) Az alacsony és közepes jövedelmű országok, illetve kivételes esetekben más nem társult harmadik országok esetében az ilyen szervezetek is jogosultak lehetnek finanszírozásra egy cselekvés keretében, amennyiben:

a) a munkaprogram megjelöli a nem társult harmadik országot; továbbá

b) a Bizottság vagy a finanszírozó szerv a cselekvés végrehajtása szempontjából elengedhetetlennek tartja a kedvezményezett részvételét.

(2) A más nem társult harmadik országban letelepedett szervezeteknek viselniük kell részvételük költségeit. Amennyiben hasznosnak ítélik, K+F megállapodások létrehozhatók e nem társult harmadik országok és az Unió között, és lehetőség van a Horizont 2020 keretei között létrejöttékhez hasonló társfinanszírozási mechanizmus kialakítására. Ezen országoknak biztosítaniuk kell az uniós jogalanyok kölcsönös hozzáférését ezen országok K+F+I finanszírozási programjaihoz, valamint a kölcsönösséget a tudományos eredményekhez és adatokhoz, továbbá a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokra vonatkozó igazságos és méltányos feltételekhez való hozzáférés terén.

■

■

(3) A kapcsolódó szervezetek akkor részesülhetnek finanszírozásban egy cselekvés keretében, ha valamely tagállamban vagy társult országban telepedtek le.

(3a) A Bizottság jelentést készít a Parlament és a Tanács részére, amelyben minden egyes nem társult harmadik ország vonatkozásában közli a részt vevő jogalanyok számára nyújtott uniós pénzügyi hozzájárulás összegét, valamint az ugyanezen országok által a tevékenységeikben részt vevő uniós jogalanyok számára nyújtott pénzügyi hozzájárulás összegét.

20. cikk

Pályázati felhívások

- (1) A pályázati felhívások tartalmának ■ valamennyi cselekvés esetében szerepelnie kell a munkaprogramban.

-
-
-
- (3) Ha az célkitűzéseik eléréséhez szükséges, a pályázati felhívások ***kivételes esetekben*** további tevékenységek fejlesztésére vagy további partnerek meglévő cselekvésekbe való bevonására korlátozódhatnak. ***A munkaprogram ezen túlmenően a K+I terén gyengén teljesítő tagállamok jogalanyai számára lehetőséget biztosíthat arra, hogy – a megfelelő konzorcium beleegyezésétől függően és amennyiben ilyen tagállamok jogalanyai még nem vesznek részt abban – már kiválasztott együttműködésen alapuló K+I cselekvésekhez csatlakozzanak.***
- (4) Nem kötelező a pályázati felhívás az olyan koordinációs és támogatási cselekvések, illetve program-társfinanszírozási cselekvések esetében, amelyek:
- a) végrehajtását a ***JRC*** vagy a munkaprogramban azonosított jogalanyok végzik; és
 - b) ***a költségvetési rendelet 195. cikkének e) pontjával összhangban*** nem tartoznak pályázati felhívás hatálya alá.
- (5) A munkaprogram meghatározza, mely felhívások esetében kerül odaítélésre „kiválósági pecsét”. A pályázó előzetes engedélyével a pályázatra és az értékelésre vonatkozó információk megoszthatók az érdekelt finanszírozó hatóságokkal, feltéve, hogy sor kerül titoktartási megállapodások megkötésére.

21. cikk

Közös pályázati felhívások

A Bizottság vagy egy finanszírozó szerv közzétehet közös pályázati felhívást a következőkkel:

- a) harmadik országok vagy azok tudományos és technológiai szervezetei és ügynökségei;
- b) nemzetközi szervezetek;

- c) nonprofit jogalanyok.

Közös pályázati felhívás esetében **a pályázóknak teljesíteniük kell az e rendelet 18. cikkének 2. pontjában előírt követelményeket**, és közös eljárásokat kell kialakítani a pályázatok kiválasztására és értékelésére vonatkozóan. Az eljárásokban részt kell vennie a felek által kijelölt szakértőkből álló, kiegyensúlyozott összetételű csoportnak.

22. cikk

Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés és innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés

- (1) A cselekvések magukban foglalhatnak a 2014/24/EU³⁰, a 2014/25/EU³¹ és a 2009/81/EK irányelv³² meghatározása szerinti ajánlatkérő szervnek vagy ajánlatkérőnek minősülő kedvezményezettek által megvalósított, kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést vagy innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzést, illetőleg irányulhatnak elsődlegesen ilyen beszerzésekre.
- (2) A beszerzési eljárásokkal szemben támasztott követelmények a következők:
 - a) meg kell felelniük az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség, az egyenlő bánásmód, a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és az arányosság elvének, valamint a versenyszabályoknak;
 - b) kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés esetében – **adott esetben és az a) pontban felsorolt alapelvek sérelme nélkül – egyszerűsített és/vagy gyorsított eljárások alkalmazhatók**, és külön feltételek is meghatározhatók, így például előírható, hogy a beszerzés tárgyát képező tevékenységek végrehajtásának helye csak a tagállamok **és a társult országok** területén lehet;

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.).

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).

- c) lehetővé tehetik egyazon eljárason belül több szerződés odaítélését is (több forrásból történő beszerzés); valamint
 - d) biztosítaniuk kell, hogy gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kerüljön (vagy ajánlatok kerüljenek) nyertesként kiválasztásra, és biztosítaniuk kell az összeférhetetlenség kizárását.
- (3) A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés keretében eredményeket létrehozó vállalkozónak tulajdonjoggal kell rendelkeznie legalább a kapcsolódó szellemi tulajdon-jogok vonatkozásában. Az ajánlatkérő szervezeteknek rendelkezniük kell legalább azzal a joggal, hogy saját célú felhasználás érdekében jogdíjmentesen hozzáférjenek az eredményekhez, továbbá hogy – méltányos és észszerű feltételekkel, a használati jog továbbadásának kizárásával, az eredményeknek az ajánlatkérő szerv nevében történő hasznosítása céljából – harmadik feleknek nem kizárólagos használati engedélyt adjanak vagy a részt vevő vállalkozókat ilyen engedély adására kötelezzék. Ha egy vállalkozó a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzést követően a szerződésben megállapított határidőn belül nem hasznosítja kereskedelmileg az eredményeket, akkor az ajánlatkérő szerv – **miután a hasznosítás elmulasztására vonatkozó okokkal kapcsolatban konzultált a vállalkozóval** – kötelezheti ez utóbbit arra, hogy az eredmények tulajdonjogát átruházza az ajánlatkérő szervre.

24. cikk

A pályázók pénzügyi kapacitása

- (1) A költségvetési rendelet 198. ***cikkének (5) bekezdésében említett kivételek mellett*** a pénzügyi kapacitást csak a koordinátor esetében kell ellenőrizni, és csak akkor, ha az Uniótól a cselekvés kapcsán igényelt finanszírozás legalább 500 000 EUR.
- (2) Ha azonban kétségek merülnek fel a pénzügyi kapacitás tekintetében, vagy ha az Unió kutatási és innovációs programjaiból finanszírozott több folyamatban lévő cselekvésben való részvétel miatt magasabb a kockázat, akkor a Bizottság vagy a finanszírozó szerv megvizsgálja a többi pályázó vagy az (1) bekezdésben említett küszöbértéket el nem érő koordinátorok pénzügyi kapacitását is.

- (3) Ha a pénzügyi kapacitásra vonatkozóan más jogalany nyújt strukturális garanciát, akkor meg kell vizsgálni az utóbbi jogalany pénzügyi kapacitását.
- (4) Gyenge pénzügyi kapacitás esetében a Bizottság vagy a finanszírozó szerv egy kapcsolódó szervezettől származó, egyetemleges felelősségre vonatkozó nyilatkozat benyújtásától teheti függővé a pályázó részvételét.
- (5) A 33. cikkben meghatározott kölcsönös biztosítási mechanizmushoz való hozzájárulás a költségvetési rendelet 152. cikke szerinti elegendő garanciának tekintendő. A kedvezményezettekől nem fogadható el és nem követelhető meg további garancia vagy más biztosíték szolgáltatása.

25. cikk

Odaítélési és kiválasztási szempontok

- (1) A pályázatokat a következő odaítélési szempontok alapján kell elbírálni:
 - a) kiválóság;
 - b) hatás;
 - c) a végrehajtás minősége és hatékonysága.
- (2) Az Európai Kutatási Tanács hatáskörébe tartozó, a felderítő kutatás területén megvalósított cselekvésekre irányuló pályázatokra csak az (1) bekezdés a) pontjában említett feltételt kell alkalmazni.
- (3) A munkaprogramban meg kell határozni az (1) bekezdésben előírt odaítélési szempontok alkalmazásának részletes szabályait, **többek között a** súlyozást, a küszöbértékeket, **és adott esetben az azonos rangsorolású ajánlatok kezelésére vonatkozó szabályokat, figyelembe véve a pályázati felhívások célkitűzéseit. Az azonos rangsorolású ajánlatok kezelésének feltételei egyebek mellett az alábbi szempontokat tartalmazhatják: Kkv-k, nem, földrajzi sokféleség.**
- (3a) **A Bizottság és az egyéb finanszírozó szervek figyelembe veszik a kétlépcsős benyújtási eljárás lehetőségét, és adott esetben az anonimizált ajánlatok első szakaszban történő értékelésére az (1) bekezdésben említett egy vagy több odaítélési szempont alapján kerülhet sor.**

- (1) A pályázatokat külső független szakértőkből álló értékelő **bizottságnak kell értékelnie.**

Az EIC-tevékenységek és a küldetések esetében, valamint a Bizottság által elfogadott munkaprogramban megállapított, kellően indokolt esetekben az értékelőbizottság állhat részben, illetve a koordinációs és támogatási cselekvések esetében részben vagy kizárólag a költségvetési rendelet 150. cikkében említettek szerint uniós intézmények vagy szervek képviselőiből.

Az értékelési eljárást figyelemmel kísérhetik független megfigyelők.

- (2) Az értékelő bizottság **adott esetben** a következők szerint rangsorolja a vonatkozó küszöbértékeket teljesítő pályázatokat:

- a) értékelési pontszám;
- b) konkrét szakpolitikai célkitűzések megvalósításához való hozzájárulás, beleértve azt is, hogy ***az EIC Úttörő kutatásokat támogató program keretébe tartozó tevékenységek és a küldetések esetében, valamint más, a Bizottság által elfogadott munkaprogramban részletesen meghatározott, kellően indokolt esetekben a pályázat egységes projektportfóliót tartalmaz-e.***

Az EIC-tevékenységek és a küldetések esetében, valamint a Bizottság által elfogadott munkaprogramban megállapított, kellően indokolt esetekben az értékelő bizottság kiigazításokat is javasolhat a pályázatokban, amennyiben az a portfólió megközelítésének egységessége érdekében szükséges. ***Ezek a kiigazítások nem érinthetik a részvételi feltételek teljesülését, és összhangban kell lenniük az egyenlő bánásmód elvével. Ezekről az esetekről tájékoztatni kell a programbizottságot.***

- (2a) ***Az értékelési folyamat során kerülni kell minden összeférhetetlenséget és elfogultságot. Garantálni kell az értékelési kritériumok és a pontozási módszer átláthatóságát.***
- (3) ***A költségvetési rendelet 200. cikkének (7) bekezdésével összhangban a pályázóknak az értékelés minden szakaszában visszajelzést kell kapniuk, és adott esetben rendelkezésükre kell bocsátani az elutasítás indokolását.***

- (4) *A K+I terén gyengén teljesítő tagállamokban letelepedett azon jogalanyoknak, amelyek „a részvétel bővítése és a kiválóság megosztása” komponens terén sikerrel vettek részt, kérésre igazolást kell kapniuk e részvételtől, amelyet azután csatolhatnak az általuk koordinált, a program együttműködésen alapuló részeihez tartozó pályázatokhoz.*

27. cikk

Az elbírálás felülvizsgálata, *információkérés és panasztétel*

- (1) Amennyiben úgy véli, hogy a pályázatra helytelenül alkalmazták a vonatkozó értékelési eljárást, a pályázó kérheti az elbírálás felülvizsgálatát³³.
- (2) Az elbírálás felülvizsgálata kizárólag az értékelés eljárási vonatkozásait érinti, a pályázat érdemének értékelését nem.
- (2a) *A felülvizsgálati kérelemnek egyetlen meghatározott pályázatra kell vonatkoznia, és azt az elbírálás eredményeinek közzétételétől számított 30 napon belül kell benyújtani.*

Az elbírálás-felülvizsgáló bizottságnak, amelynek elnöki tisztét a Bizottság vagy az érintett finanszírozó szerv valamely – a pályázat elbírálásában részt nem vevő – munkatársának kell betöltenie, véleményt kell nyilvánítania az értékelési eljárás eljárási szempontjairól. A bizottság a következő ajánlásokat fogalmazhatja meg:

- a) *a pályázatot újból el kell bírálni, és ezt elsősorban a megelőző elbírálásban részt nem vett bírálóknak kell végeznie;*
- b) *az eredeti értékelést fenn kell tartani.*

- (3) Az értékelés felülvizsgálata nem késleltetheti a felülvizsgálat tárgyát nem képező pályázatok kiválasztására irányuló eljárást.
- (3a) *A Bizottság gondoskodik egy olyan eljárás meglétéről, amelynek révén a résztvevők információt kérhetnek vagy panaszt tehetnek az Európai horizont keretprogramban való*

³³ *Az eljárást az értékelési eljárás kezdete előtt közzétett dokumentum fogja részletezni.*

részvételükkel kapcsolatban. Az információkérések vagy panaszok benyújtásának módjával kapcsolatos tájékoztatást online bocsátják rendelkezésre.

28. cikk

A támogatás odaítéléséhez szükséges idő

- (1) A költségvetési rendelet 194. cikke (2) bekezdésének első albekezdésétől eltérve a következő időtartamok alkalmazandók:
 - a) valamennyi pályázónak a pályázata elbírálásának eredményéről történő tájékoztatására vonatkozóan a teljes pályázati anyagok végleges leadási határidejét követően legfeljebb öt hónap;
 - b) a támogatási megállapodások pályázókkal történő aláírására vonatkozóan a teljes pályázati anyagok végleges leadási határidejét követően legfeljebb nyolc hónap.

- (2) A ■ munkaprogram rövidebb időszakokat is megállapíthat.
- (3) A költségvetési rendelet 194. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében megállapított kivételeken túlmenően az (1) bekezdésben említett időtartamok túlléphetők az EKT cselekvései és a küldetések esetében, valamint akkor is, ha a cselekvések kapcsán etikai vagy biztonsági értékelés indul.

29. cikk

A vissza nem térítendő támogatások végrehajtása

- (1) Ha valamely kedvezményezett nem teljesíti a cselekvés technikai végrehajtásával kapcsolatos kötelezettségeit, a többi kedvezményezett mindennemű további uniós finanszírozás folyósítása nélkül köteles teljesíteni az említett kötelezettségeket, kivéve, ha kifejezett felmentést kapnak a kötelezettség alól. Az egyes kedvezményezettek pénzügyi felelőssége – a kölcsönös biztosítási mechanizmusra vonatkozó rendelkezésekre is figyelemmel – a saját tartozásukra korlátozódik.

- (2) A támogatási megállapodás megállapíthat részcélokat és azokhoz kapcsolódó előfinanszírozási részleteket. Ha nem sikerül teljesíteni a részcélokat, akkor a cselekvés felfüggeszthető, módosítható vagy ***kellően indokolt esetben*** megszüntethető.
- (3) A cselekvés megszüntethető akkor is, ha a várható eredmények tudományos ***vagy*** technológiai ***okokból, illetve EIC Akcelerátor esetében*** gazdasági okokból már nem relevánsak, ***vagy*** ha az EIC és a küldetések esetében cselekvések portfóliójának részeként veszítették el relevanciájukat. ***Mielőtt a Bizottság a cselekvés megszüntetéséről határoz, eljárást folytat le a cselekvés koordinátora és adott esetben külső szakértők részvételével, a költségvetési rendelet 133. cikkével összhangban.***

29a. cikk

Támogatásimegállapodás-minta

- (1) ***A Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben e rendeletnek megfelelően megállapodásmintákat dolgoz ki a Bizottság vagy az érintett finanszírozó szerv és a kedvezményezettek közötti támogatási megállapodásokhoz. Ha szükségessé válik a támogatásimegállapodás-minta jelentős módosítása, többek között a kedvezményezettek számára történő további egyszerűsítés érdekében, akkor a Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben a megfelelő módon módosítja azt.***
- (2) ***A támogatási megállapodásban meg kell határozni a kedvezményezettek, valamint e rendelettel összhangban vagy a Bizottság, vagy az érintett finanszírozó szerv jogait és kötelezettségeit. A támogatási megállapodásban meg kell határozni azon jogalanyok jogait és kötelezettségeit is, amelyek a cselekvés megvalósítása közben válnak kedvezményezetté, valamint a konzorcium-koordinátor szerepét és feladatait is.***

30. cikk

Finanszírozási arányok

- (1) Cselekvésenként egyetlen finanszírozási arány alkalmazandó valamennyi finanszírozott tevékenységre. A maximális arányt a munkaprogramban *cselekvésenként* kell meghatározni.
- (2) A program a cselekvések összes elszámolható költségének legfeljebb 100%-át térítheti vissza, kivéve a következők esetében:
 - a) innovációs cselekvések: az összes elszámolható költség legfeljebb 70%-a, kivéve a nonprofit jogalanyok esetében, ahol a program az összes elszámolható költség legfeljebb 100%-át térítheti vissza;
 - b) program-társfinanszírozási cselekvések: az összes elszámolható költség legalább 30%-a, meghatározott és kellően indokolt esetekben legfeljebb 70%-a.
- (3) Az e cikkben meghatározott finanszírozási arányokat azon cselekvések esetében is alkalmazni kell, amelyek egészére vagy egy részére átalányfinanszírozást, egységköltség-alapú finanszírozást vagy egyösszegű átalányt állapítottak meg.

31. cikk

Közvetett költségek

- (1) Az elszámolható közvetett költségek összegét az alvállalkozói szerződésekre fordított elszámolható közvetlen költségek, a harmadik feleknek nyújtott pénzügyi támogatás, valamint a közvetett költségeket tartalmazó egységköltségek vagy egyösszegű átalányok összege nélkül számított összes elszámolható közvetlen költségre alkalmazott 25%-os átalány alkalmazásával kell kiszámítani.

Az egységköltségekben vagy egyösszegű átalányokban foglalt közvetett költségeket adott esetben az (1) bekezdésben meghatározott átalány alkalmazásával kell kiszámítani, kivéve a belső elszámolású áruk és szolgáltatások egységköltségeit, amelyeket a tényleges

költségek alapján kell kiszámítani a kedvezményezettek szokásos költségelszámolási gyakorlatának megfelelően.

- (2) Ha azonban a munkaprogram úgy rendelkezik, a közvetett költségek bejelenthetők egyösszegű átalány vagy egységköltség formájában is.

32. cikk

Elszámolható költségek

- (1) A költségvetési rendelet **186.** cikkében foglalt feltételeken túl a projektalapú díjazásban részesülő kedvezményezettek esetében a személyzet költségei elszámolhatók legfeljebb annak a díjazásnak az erejéig, amelyben az adott személy a nemzeti programokból finanszírozott **K+I** projektek kapcsán végzett munkáért részesülne, **beleértve a cselekvés elvégzésével megbízott személyek javadalmazásának részét képező, a nemzeti jog vagy a munkaszerződés által előírt társadalombiztosítási hozzájárulásokat és egyéb költségeket is.**

A projektalapú díjazás olyan díjazást jelent, amely egy személynek a projektekben való részvételéhez kapcsolódik, részét képezi a kedvezményezett szokásos díjazási gyakorlatának, és következetes módon kerül kifizetésre.

- (2) A költségvetési rendelet 190. cikkének (1) bekezdésétől eltérve a harmadik felek által természetbeni hozzájárulásként rendelkezésre bocsátott erőforrások költségei elszámolhatók, de legfeljebb a harmadik fél elszámolható közvetlen költségei erejéig.
- (3) A költségvetési rendelet 192. cikkétől eltérve az eredmények hasznosításából származó bevételek nem tekintendők a cselekvés bevételeinek.
- (3a) A kedvezményezettek szokásos számviteli gyakorlatukat alkalmazhatják a cselekvéssel kapcsolatban felmerülő költségek azonosítására és elszámolására a támogatási megállapodásban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelően, valamint a rendelettel és a költségvetési rendelet 186. cikk összhangban.**
- (4) A költségvetési rendelet 203. cikkének (4) bekezdésétől eltérve az egyenleg kifizetésekor kötelező a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolás benyújtása, amennyiben a tényleges költségként és a szokásos költségelszámolási gyakorlatnak megfelelően kiszámított egységköltségként igényelt összeg legalább 325 000 EUR-t tesz ki.

A pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolásokat egy hiteles külső ellenőr, vagy köztisztviselők esetében a költségvetési rendelet 203. cikke (4) bekezdésének megfelelően egy hozzáértő és független köztisztviselő készíti el.

- (4a) *Az MSCA képzési és mobilitási támogatásai esetében az uniós hozzájárulás megállapításakor megfelelően figyelembe kell venni a kedvezményezettnek a szülési vagy a szülői szabadsággal, a betegszabadsággal, a külön szabadsággal, illetve a felvevő fogadó szervezet vagy a családi állapot változásával kapcsolatos, a támogatási megállapodás időtartama alatt felmerülő járulékos költségeit.*
- (4b) *A nyílt hozzáféréssel kapcsolatos költségek, beleértve az adatkezelési terveket is, jogosultak a támogatási megállapodásban előírt visszatérítésre.*

33. cikk

Kölcsönös biztosítási mechanizmus

- (1) Létrejön egy kölcsönös biztosítási mechanizmus (a továbbiakban: mechanizmus), amely az 1290/2013/EU rendelet 38. cikkének megfelelően létrehozott alap helyébe lép, és annak jogutódjává válik. A mechanizmus az azon összegek visszafizetésének elmaradásával kapcsolatos kockázatok fedezésére szolgál, amelyeket a kedvezményezetteknek meg kellene fizetniük:

- a) a Bizottság részére az 1982/2006/EK határozat értelmében;
- b) a Bizottság és az uniós szervek részére a „Horizont 2020” keretprogram alapján;
- c) a Bizottság és a finanszírozó szervek részére a program alapján.

Az első albekezdés c) pontjában említett finanszírozó szerveket érintő kockázat – a finanszírozó szerv jellegét figyelembe véve – fedezhető a vonatkozó megállapodásban meghatározott közvetett kockázatfedezési rendszer útján is.

- (2) A mechanizmust az Unió irányítja, melyet végrehajtó ügynökként eljárva a Bizottság képvisel. A Bizottság meghatározza a **mechanizmus** működésének konkrét szabályait.
- (3) A kedvezményezettek a cselekvéshez nyújtott uniós finanszírozás 5%-ának megfelelő összegű hozzájárulást fizetnek. Rendszeres időközönként végzett, **átlátható** értékelések alapján a Bizottság ezt a hozzájárulást megemelheti legfeljebb 8%-ra vagy lecsökkentheti

az 5%-os mérték alá. A kedvezményezettek által a mechanizmusnak nyújtott **hozzájárulást, amely semmilyen körülmények között nem haladhatja meg az előfinanszírozás első részletének összegét, ez utóbbiból kell levonni**, és a kedvezményezettek nevében **be kell fizetni** az alapba.

- (4) A kedvezményezettek hozzájárulása visszatérítésre kerül az egyenleg kifizetésekor.
- (5) A mechanizmus által generált pénzügyi hozamot vissza kell forgatni a mechanizmusba. Ha a hozam nem elegendő, akkor a mechanizmus nem avatkozhat be, és a Bizottság vagy a finanszírozó szerv közvetlenül a kedvezményezettektől vagy a harmadik felektől követeli vissza a tartozásokat.
- (6) A beszedett összegek a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében a mechanizmus címzett bevételének minősülnek. Miután megtörtént minden olyan vissza nem térítendő támogatás kifizetéseinek teljesítése, amelynek kockázatait közvetlen vagy közvetett módon a mechanizmus fedezi, a Bizottság – a jogalkotó hatóság döntéseire is figyelemmel – visszafizetteti az esetleges tartozásokat, és jóváírja őket az Európai Unió költségvetése javára.
- (7) A mechanizmus bármely más, közvetlen irányítás alatt álló uniós program **kedvezményezettjeire kiterjeszthető**. A Bizottság elfogadja a más programok kedvezményezettjeinek részvételére vonatkozó részletszabályokat.

34. cikk

Tulajdonjog és oltalom

- (1) A kedvezményezettek az általuk generált eredmények tulajdonosai. A kedvezményezetteknek biztosítaniuk kell, hogy a munkavállalóknak vagy bármely más félnek az eredményekhez kapcsolódó jogait a kedvezményezetteknek a támogatási megállapodásban meghatározott feltételek szerinti kötelezettségeivel összhangban lehessen gyakorolni.

Az eredmények két vagy több kedvezményezett közös tulajdonát képezik, amennyiben:

- a) a kedvezményezettek azokat közösen hozták létre; és
- b) nem lehet:

i megállapítani az egyes kedvezményezettek saját hozzájárulását;

vagy

ii felosztani az eredményeket azok oltalmának kérelmezése, megszerzése vagy fenntartása céljából.

A tulajdonostársaknak írásban meg kell állapodniuk a közös tulajdonból fakadó jogok megosztásáról és gyakorlásának feltételeiről. Hacsak **a konzorciummegállapodásban vagy a közös tulajdonra vonatkozó megállapodásban** másként nem állapodnak meg, mindegyik tulajdonostárs jogosult a közös tulajdont képező eredmények hasznosítására vonatkozó nem kizárólagos használati engedélyt adni harmadik feleknek (a használati jog továbbadásának kizárásával), feltéve, hogy a többi tulajdonostársat erről előre értesíti, és méltányos és észszerű ellentételezésben részesíti. A tulajdonostársak írásban megállapodhatnak abban, hogy a közös tulajdonra vonatkozó szabályoktól eltérő szabályokat alkalmaznak.

- (2) Az uniós finanszírozásban részesült kedvezményezettek kötelesek megfelelő oltalomban részesíteni az eredményeiket, ha az oltalom – minden releváns megfontolást, így a kereskedelmi hasznosítás kilátásait **vagy bármely egyéb legitim érdeket** is figyelembe véve – lehetséges és indokolt. Az oltalomra vonatkozó döntés meghozatalakor a kedvezményezetteknek figyelembe kell venniük a cselekvés többi kedvezményezettjének jogos érdekeit is.

35. cikk

Hasznosítás és terjesztés

- (1) ***Minden olyan résztvevő, amely uniós finanszírozásban részesült, köteles minden tőle telhetőt megtenni annak érdekében, hogy a tulajdonában lévő eredményeket hasznosítsa vagy más jogalannyal hasznosíttassa.*** A hasznosítás történhet közvetlenül a kedvezményezettek által, vagy közvetett módon, elsősorban a 36. cikknek megfelelően az eredmények átruházása vagy rájuk vonatkozó használati jog adása útján.

A munkaprogram további hasznosítási kötelezettségekről is rendelkezhet.

Ha annak ellenére, hogy egy kedvezményezett minden tőle telhetőt megtett az eredményei közvetlen vagy közvetett módon történő hasznosítása érdekében, mégsem kerül sor

hasznosításra a támogatási megállapodásban meghatározott időszakon belül, akkor a kedvezményezettnek a támogatási megállapodásban megadott megfelelő online felület használata útján kell érdekelt feleket keresnie az eredmények hasznosítása érdekében. Ettől a kötelezettségtől el lehet tekinteni, ha a kedvezményezett kérelme alapján az indokolt.

- (2) A szellemi tulajdon védelmével, a biztonsági szabályokkal és a jogos érdekekkel kapcsolatos esetleges korlátozásokra is figyelemmel minden kedvezményezett köteles az eredményeit ***a lehető leghamarabb, nyilvánosan hozzáférhető formátumban*** terjeszteni.

A munkaprogram további terjesztési kötelezettségekről is rendelkezhet, ***miközben védi az EU gazdasági és tudományos érdekeit.***

- (3) A kedvezményezettek kötelesek biztosítani, hogy a tudományos publikációkhoz való nyílt hozzáférés a támogatási megállapodásban rögzített feltételekkel valósuljon meg. Ezen belül a kedvezményezettek kötelesek biztosítani, hogy ők maguk vagy a szerzők elegendő szellemi tulajdon-jogot tartsanak fenn ahhoz, hogy teljesíteni tudják a nyílt hozzáférésre vonatkozó kötelezettségeiket.

A kutatási adatokhoz való, a támogatási megállapodásban megállapított feltételek melletti nyílt hozzáférés jelenti az általános szabályt, ***ugyanakkor lehetőséget biztosítva a kivételekre, „a szükséges zártság melletti lehető legnagyobb mértékű nyitottság” elvét követve***, figyelembe véve a kedvezményezettek jogos érdekeit, ***többek között a kereskedelmi hasznosítást***, és más korlátokat, például az adatvédelmi szabályokat, ***a magánélet védelmét, az üzleti titkokat, az uniós versenyérdekeket***, a biztonsági szabályokat vagy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat.

A munkaprogram további, a nyílt tudományos gyakorlatok alkalmazására irányuló ***ösztönzőkről*** vagy kötelezettségekről is rendelkezhet.

- (4) A kedvezményezettek kötelesek ***az Európai horizont keretében végzett tevékenységek során létrejött*** minden kutatási adatot ***a FAIR-elvekkel összhangban és*** a támogatási megállapodásban megállapított feltételeknek megfelelően kezelni, és kötelesek adatkezelési tervet készíteni.

A munkaprogram – ***indokolt esetben*** – az európai nyílt tudományosadat-felhőnek (***EOSC***) a kutatási adatok tárolása és az azokhoz való hozzáférés biztosítása céljából történő használatára vonatkozó további kötelezettségekről is rendelkezhet.

- (5) Az eredményeiket terjesztetni kívánó kedvezményezettek kötelesek erről előre értesíteni a cselekvés többi kedvezményezettjét. A többi kedvezményezett bármelyike kifogással élhet, ha igazolni tudja, hogy az eredményeihez vagy a meglévő információihoz és jogaihoz fűződő jogos érdekei a tervezett terjesztés következtében jelentős kárt szenvednének. Ilyenkor csak abban az esetben kerülhet sor a terjesztésre, ha e jogos érdekek védelme érdekében megfelelő lépések történtek.
- (6) Ha a munkaprogram másként nem rendelkezik, a pályázatoknak tartalmazniuk kell az eredmények hasznosítására és terjesztésére vonatkozó tervet. Ha a várható hasznosításnak részét képezi termékek vagy eljárások fejlesztése, kialakítása, előállítása és értékesítése, illetve szolgáltatások kialakítása és nyújtása, akkor a tervnek tartalmaznia kell az ilyen hasznosításra vonatkozó stratégiát. Ha a terv elsősorban nem társult harmadik országokban történő hasznosítást tartalmaz, akkor a jogalanyoknak el kell magyarázniuk, hogy az említett hasznosítás miért áll az Unió érdekében.

A kedvezményezettek kötelesek **frissíteni** a tervet a cselekvés során és annak lezárultát követően, **a támogatási megállapodással összhangban**.

- (7) A Bizottság vagy a finanszírozó szerv által végzendő nyomon követés és terjesztés céljára a kedvezményezettek kötelesek minden kért információt megadni az eredményeik hasznosítására és terjesztésére vonatkozóan, **a támogatási megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban**. Ezeket az információkat – a kedvezményezettek jogos érdekeitől függően – nyilvánosságra kell hozni.

36. cikk

Átruházás és a használati jogok átadása

- (1) A kedvezményezettek átruházhatják az eredményeik feletti tulajdonjogot. Kötelesek gondoskodni arról, hogy a kötelezettségeik az új tulajdonosra is vonatkozzanak, valamint hogy az új tulajdonos minden további átruházás alkalmával köteles legyen azokat továbbadni.
- (2) Konkrétan azonosított harmadik felekre **és kapcsolódó szervezeteire** vonatkozó, eltérő írásbeli megállapodás hiányában, és hacsak az alkalmazandó jogszabályok alapján nem lehetetlen, az eredmények feletti tulajdonjogot átruházni tervező kedvezményezettek kötelesek előre értesíteni minden más olyan kedvezményezettet, amely még hozzáférési

jogokkal rendelkezik az eredmények tekintetében. Az értesítésben elegendő tájékoztatást kell adni az új tulajdonosról ahhoz, hogy a kedvezményezettek megítélhessék a hozzáférési jogaikat érő hatásokat.

Konkrétan azonosított harmadik felekre *és kapcsolódó szervezeteire* vonatkozó, eltérő írásbeli megállapodás hiányában a kedvezményezettek kifogással élhetnek az átruházás ellen, ha igazolni tudják, hogy az átruházás hátrányosan befolyásolná a hozzáférési jogaikat. Ilyenkor az átruházásra mindaddig nem kerülhet sor, amíg az érintett kedvezményezettek között megállapodás nem születik. ***A támogatási megállapodásban erre vonatkozóan határidőket kell megállapítani.***

- (3) A kedvezményezettek – ***akár kizárólagos*** – használati engedélyt adhatnak az eredményeikre vonatkozóan vagy más módon – akár kizárólagos – jogot biztosíthatnak azok hasznosítására, amennyiben ez nem érinti kötelezettségeik teljesítését. ***Az eredményekre vonatkozóan kizárólagos engedély adható, azzal a feltétellel, hogy az összes többi érintett kedvezményezett beleegyezik, hogy lemond az azokra vonatkozó hozzáférési jogáról.***
- (4) A támogatási megállapodásban indokolt esetben meg kell állapítani az eredmények feletti tulajdonjog átruházásának, illetve az eredményekre vonatkozó kizárólagos használati jog adásának kifogásolására vonatkozó jogot ***a Bizottság vagy a finanszírozó szervezet számára***, amennyiben:
- a) az eredményeket előállító kedvezményezettek uniós finanszírozásban részesültek;
 - b) az átruházás vagy a használati jog adása egy nem társult harmadik országban letelepedett jogalany részére történik; és
 - c) az átruházás vagy a használati jog adása nincs összhangban az Unió érdekeivel.

Ha alkalmazandó a kifogásolási jog, akkor a kedvezményezettnek előzetes értesítést kell küldenie. A kifogásolási jogról írásban le lehet mondani konkrétan meghatározott jogalanyok részére történő átruházás vagy használati jog adása esetére, amennyiben bevezettek az Unió érdekeit védő intézkedéseket.

37. cikk

Hozzáférési jogok

(1) A hozzáférési jogokra vonatkozóan a következő elvek alkalmazandók:

- a) a hozzáférési jogok gyakorlásának igénylését és a hozzáférési jogokról való lemondást írásba kell foglalni;
- b) a hozzáférési jogot adó féllel kötött ellenkező értelmű megállapodás hiányában a hozzáférési jogok nem foglalják magukban a hozzáférési jogok továbbadásának jogát;
- c) a kedvezményezettek a támogatási megállapodáshoz való csatlakozásukat megelőzően kötelesek tájékoztatni egymást mindazokról a korlátozásokról, amelyek behatárolják a tulajdonukban lévő meglévő ismeretekre és jogokra vonatkozó hozzáférési jogok megadását;
- d) az, hogy egy kedvezményezett már nem vesz részt egy cselekvésben, nem érinti a hozzáférés adására vonatkozó kötelezettségét;
- e) ha valamely kedvezményezett nem teljesíti a kötelezettségeit, a kedvezményezettek megállapodhatnak abban, hogy az adott kedvezményezett a továbbiakban nem rendelkezik hozzáférési jogokkal.

(2) A kedvezményezettek kötelesek hozzáférést biztosítani:

- a) az eredményeikhez jogdíjmentes alapon a cselekvésben részt vevő bármely más olyan kedvezményezett számára, amelynek a saját feladatai végrehajtásához arra szüksége van;
- b) a meglévő információikhoz és jogaikhoz a cselekvésben részt vevő bármely más olyan kedvezményezett számára, amelynek a saját feladatai végrehajtásához arra szüksége van, figyelembe véve az (1) bekezdés c) pontjában említett esetleges korlátozásokat; a hozzáférést jogdíjmentes alapon kell biztosítani, kivéve, ha a támogatási megállapodáshoz történő csatlakozásuk előtt a kedvezményezettek eltérő értelmű megállapodást kötöttek;
- c) az eredményeikhez és – az (1) bekezdés c) pontjában említett esetleges korlátozásokat figyelembe véve – a meglévő információikhoz és jogaikhoz a cselekvésben részt vevő bármely más olyan kedvezményezett számára, amelynek a saját eredményei hasznosításához arra szüksége van; a hozzáférést egy

megállapodásban meghatározandó méltányos és észszerű feltételek mellett kell biztosítani.

- (3) Ha a kedvezményezettek másként nem állapodnak meg, kötelesek hozzáférést biztosítani az eredményeikhez és – az (1) bekezdés c) pontjában említett esetleges korlátozásokat figyelembe véve – a meglévő információikhoz és jogaikhoz azon jogalanyok számára, amelyek:
- a) valamely tagállamban vagy társult országban telepedtek le;
 - b) egy másik kedvezményezett közvetlen vagy közvetett többségi befolyása alatt állnak, vagy az adott kedvezményezettel azonos közvetlen vagy közvetett többségi befolyás alatt állnak, vagy közvetlen vagy közvetett többségi befolyást gyakorolnak az adott kedvezményezett felett; valamint
 - c) az adott kedvezményezett eredményeinek – ***a kedvezményezett hasznosítási kötelezettségével összhangban történő*** – hasznosítása céljából hozzáférést igényelnek.

A hozzáférést egy megállapodásban meghatározandó méltányos és észszerű feltételek mellett kell biztosítani.

- (4) A hasznosítási célt szolgáló hozzáférési jogok legfeljebb egy évvel a cselekvés végét követően igényelhetők, feltéve, hogy kedvezményezettek nem állapodnak meg ettől eltérő időkorlát alkalmazásában.
- (5) Az uniós finanszírozásban részesült kedvezményezettek kötelesek jogdíjmentes alapon hozzáférést biztosítani az eredményeikhez az uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek számára az uniós szakpolitikák vagy programok kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése céljára. A hozzáférés nem szolgálhat kereskedelmi célokat és nem szolgálhatja a piaci versenyben való részvétel célját.

E hozzáférési jogok a kedvezményezettek meglévő információira és jogaira nem terjednek ki.

Az „***A társadalmat szolgáló polgári biztonság***” klaszter körébe tartozó cselekvések esetében az uniós finanszírozásban részesült kedvezményezettek kötelesek jogdíjmentes alapon hozzáférést biztosítani az eredményeikhez a tagállamok nemzeti hatóságai számára

is az e területet érintő szakpolitikáik és programjaik kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése céljára. A hozzáférés nem szolgálhat kereskedelmi célokat és nem szolgálhatja a piaci versenyben való részvétel célját, és azt olyan kétoldalú megállapodás alapján kell biztosítani, amely konkrét feltételeket határoz meg annak garantálására, hogy a hozzáférést kizárólag a tervezett célra fogják használni, és hogy megfelelő titoktartási kötelezettségek lesznek alkalmazandók. A hozzáférést igénylő tagállam, uniós intézmény, szerv, hivatal vagy ügynökség minden tagállamot értesít az igénylésről.

- (6) A munkaprogram **adott esetben** további hozzáférési jogokról is rendelkezhet.

38. cikk

■ Egyedi rendelkezések

A tulajdonjogra, a hasznosításra és terjesztésre, az átruházásra, a használati jog adására, valamint a hozzáférési jogokra vonatkozóan külön szabályok lehetnek alkalmazandók az EKT cselekvéseire, a képzéshez és mobilitáshoz kapcsolódó cselekvésekre, a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésekre, az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzésekre, a program-társfinanszírozási cselekvésekre és a koordinációs és támogatási cselekvésekre.

Ezeket az egyedi szabályokat a támogatási megállapodásban kell rögzíteni, és ezek nem módosíthatják az alapelveket és a nyílt hozzáférésre vonatkozó kötelezettségeket.

39. cikk

Pénzdíjak

- (1) Ha e fejezet másként nem rendelkezik, a program keretében nyújtott pénzdíjak odaítélésére és kezelésére a költségvetési rendelet IX. címével összhangban kerül sor.
- (2) A versenypályázatokban letelepedési helyétől függetlenül bármely jogalany részt vehet, kivéve, ha a munkaprogram vagy a versenypályázat szabályai másként rendelkeznek.
- (3) A Bizottság vagy a finanszírozó szerv **adott esetben** a következőkkel hozhat létre pénzdíjakat:
 - a) más uniós szervek;

- b) harmadik országok vagy azok tudományos és technológiai szervezetei és ügynökségei;
 - c) nemzetközi szervezetek; vagy
 - d) nonprofit jogalanyok.
- (4) A munkaprogram vagy a versenypályázat szabályai ***megállapítják*** a kommunikációra és ***adott esetben*** a hozzáférési jogokra és a hasznosításra, a tulajdonjogra és a hozzáférési jogokra vonatkozó kötelezettségeket, ***a használati jogok átadásáról szóló rendelkezéseket is beleértve.***

IV. FEJEZET

Közbeszerzés

40. cikk

Közbeszerzés

- (1) Ha e fejezet másként nem rendelkezik, a program keretében lefolytatott közbeszerzési eljárások esetében az odaítélésre és a kezelésre a költségvetési rendelet VII. címével összhangban kerül sor.
- (2) A közbeszerzés olyan kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés vagy innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés formáját is öltheti, amelyet a Bizottság vagy a finanszírozó szerv saját nevében vagy tagállamok vagy társult országok ajánlatkérő szerveivel közösen hajt végre. Ebben az esetben a 22. cikkben foglalt szabályok alkalmazandók.

V. FEJEZET

Vegyesfinanszírozási műveletek és vegyesfinanszírozás

41. cikk

Vegyesfinanszírozási műveletek

Azokat a vegyesfinanszírozási műveleteket, amelyekről e program keretében születik döntés, az InvestEU programmal és a költségvetési rendelet X. címével összhangban kell végrehajtani.

42. cikk

Az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozás

- (1) Az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozás vissza nem térítendő támogatásból vagy visszatérítendő előlegből álló összetevőire a 30–33. cikk alkalmazandó.
- (2) Az EIC-vegyesfinanszírozást a 43. cikknek megfelelően kell nyújtani. Az EIC-vegyesfinanszírozás addig nyújtható, amíg a cselekvés finanszírozható vegyesfinanszírozási műveletként vagy az InvestEU program szerinti uniós garancia által teljes mértékben lefedett finanszírozási és befektetési műveletként. A költségvetési rendelet 209. cikkétől eltérve az annak (2) bekezdésében és különösen (2) bekezdésének a) és d) pontjában megállapított feltételek nem alkalmazandók az EIC-vegyesfinanszírozás odaítélésekor.
- (3) Az Európai horizont keretében nyújtott vegyesfinanszírozás odaítélhető program-társfinanszírozáshoz is, amennyiben tagállamok és társult országok valamely közös programja finanszírozási eszközök kiválasztott cselekvések támogatása céljára történő felhasználását irányozza elő. Az ilyen cselekvések értékelését és kiválasztását a **11.**, a 19., a 20., a 24., a 25. és a 26. cikknek megfelelően kell végezni. Az Európai horizont keretében nyújtott vegyesfinanszírozás végrehajtásának részletszabályai meg kell, hogy feleljenek a 29. cikknek, analógia útján a 43. cikk (9) bekezdésének, valamint a munkaprogramban meghatározott további **és indokolt** feltételeknek.
- (4) A törlesztések – beleértve a visszatérített előlegeket és az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozásból származó bevételeket – a költségvetési rendelet 21. cikke (3) bekezdésének f) pontjával és 21. cikke (4) bekezdésével összhangban belső címzett bevételnek tekintendők.
- (5) Az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozást olyan módon kell nyújtani, **amely támogatja az Unió globális versenyképességét, miközben nem jár a verseny torzulásával a belső piacon.**

42a. cikk

Úttörő kutatásokat támogató program

- (1) ***Az Úttörő kutatásokat támogató program olyan magas kockázatú, élvonalbeli, konzorciumok vagy egyetlen kedvezményezett által végrehajtott projektekhez nyújt támogatást, amelyek forradalmi és új piaci lehetőségeket célzó innovációk kidolgozását***

célozzák. Az Úttörő kutatásokat támogató program a tudományos, technológiai vagy deep tech kutatás és fejlesztés legkorábbi szakaszait támogatja, többek között a technológiai érvényesítés igazoló vizsgálatát és prototípusait.

Az Úttörő kutatásokat támogató programot elsősorban rendszeres évenkénti részhatáridőket tartalmazó, alulról építkező nyílt pályázati felhívások révén hajtják végre, a program ezenkívül a verseny terén is kihívásokat támaszt olyan fő stratégiai célkitűzések kialakítása céljából, amelyek deep tech technológiákon alapuló megoldásokat és radikális gondolkodást igényelnek.

- (2) *Az Úttörő kutatásokat támogató program átmeneti cselekvéseinek végrehajtása segíti a kutatókat és innovátorokat az uniós kereskedelmi fejlesztéshez vezető úton, például a demonstrációs tevékenységek, a potenciális üzleti lehetőségek megvalósíthatóságát értékelő tanulmányok terén, továbbá támogatja az induló és spin-off vállalkozások létrehozását.*
- a) *a pályázati felhívások közzétételéről és tartalmáról a munkaprogramban a cselekvések érintett portfóliója kapcsán megállapított célkitűzésekre és költségvetésre tekintettel kell dönten;*
- b) *Minden egyes, az EIC Úttörő kutatásokat támogató program keretében pályázati felhívás útján már kiválasztott cselekvések részére odaítélhetők fix összegű, 50 000 EUR-t meg nem haladó vissza nem térítendő támogatások olyan kiegészítő tevékenységek, többek között olyan sürgős koordinációs és támogatási cselekvések végrehajtásához, amelyek a portfólió kedvezményezett közösségét kívánják megerősíteni, például a lehetséges spin-off vállalkozások vagy potenciálisan piacteremtő innovációk értékeléséhez, illetve meggyőző üzleti terv kidolgozásához. Az ilyen esetekről tájékoztatni kell az egyedi program keretében létrehozott programbizottságot.*
- (3) *Az EIC Úttörő kutatásokat támogató programra a 25. cikkben meghatározott odaítélési szempontok alkalmazandók.*

43. cikk

Az Akcelerátor program

- (1) *Az EIC Akcelerátor programjának célja alapvetően a piacteremtő innováció támogatása. Kizárólag egyedüli kedvezményezetteknek nyújt főként vegyesfinanszírozású támogatást. Bizonyos feltételek mellett nyújthat kizárólag vissza nem térítendő támogatások, illetve kizárólag tőkerészesedés formájában megvalósuló támogatásokat is.*

Az EIC Akcelerátor programja kétféle támogatást nyújt:

- Olyan kvk-nak, többek között induló innovatív vállalkozásoknak és – kivételes esetben – közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak nyújtott vegyesfinanszírozású támogatás, amelyek áttörő és diszruptív, nem hitelképes innovációt hajtanak végre.*
- Vissza nem térítendő támogatás olyan kvk-nak, többek között induló innovatív vállalkozásoknak, amelyek a fokozatos innovációtól az áttörést hozó és diszruptív innovációig egy sor különböző típusú innovációt hajtanak végre, és amelyek a későbbiekben növekedni kívánnak.*

Kizárólag tőkerészesedés formájában megvalósuló támogatások is nyújthatók olyan, nem hitelképes kkv-knak, köztük induló innovatív vállalkozásoknak is, amelyek már részesültek vissza nem térítendő támogatásban.

Az EIC Akcelerátor programja keretében nyújtott, kizárólag vissza nem térítendő támogatások formájában megvalósuló támogatás kizárólag a következő feltételek együttes teljesülése esetén nyújtható:

- a) a projektnek tartalmaznia kell a pályázó növekedési kapacitásaira, illetve szándékára vonatkozó információkat;*
- b) a kedvezményezett kizárólag induló innovatív vállalkozás vagy kkv lehet;*
- c) kizárólag vissza nem térítendő támogatás az EIC Akcelerátor programja keretében az Európai horizont program futamideje alatt csupán egyszer adható valamely kedvezményezettnek, legfeljebb 2,5 millió EUR értékben.*

- (1a) *Az EIC Akcelerátor program kedvezményezettje valamely tagállamban vagy társult országban letelepedett, növekedésre törekvő induló innovatív vállalkozásnak, kkv-nak vagy kivételes esetekben kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatnak minősülő jogalany. A pályázatot vagy a kedvezményezett, vagy a kedvezményezett előzetes beleegyezésétől függően az azt létrehozni vagy támogatni kívánó egy vagy több*

természetes személy nyújthatja be. *Ez utóbbi esetben a finanszírozási megállapodás egyedül a kedvezményezettel kerül aláírásra.*

- (2) Egyetlen odaítélésre vonatkozó határozat fedi le az EIC-vegyesfinanszírozás keretében biztosított uniós hozzájárulás valamennyi formáját, és biztosít finanszírozást azokhoz.
- (3) A pályázatokat **külső** független szakértők értékelik az egyéni tartalmuk alapján, és kiválasztásukra – a 24–26. cikk alapján, a (4) bekezdés rendelkezéseire is figyelemmel – évente közzétett, részhatáridőket tartalmazó **folyamatosan** nyitott ajánlattételi felhívás keretében kerül sor.
- (4) Az odaítélési szempontok a következők:
 - a) kiválóság;
 - b) hatás;
 - c) a cselekvés kockázati szintje, **amely a beruházásokat akadályozná, a végrehajtás minősége és hatékonysága, valamint** az uniós támogatás szükségessége.
- (5) Az érintett pályázók beleegyezésével a Bizottság vagy az Európai horizont programot **(beleértve az EIT-eket és TIT-eket is)** és a végrehajtó finanszírozó szervek közvetlenül az utolsó értékelési szempont alapján történő értékelésre nyújthatják be az olyan, innovációs és piaci bevezetésre irányuló cselekvést tartalmazó javaslatokat, amelyek megfelelnek az első két szempontnak, feltéve, hogy teljesülnek a következő együttes feltételek:
 - a) a pályázat a Horizont 2020 keretprogramból vagy ebből a programból finanszírozott bármely más cselekvésből, **vagy pedig valamely nemzeti, illetve regionális programból ered, mely utóbbi az Európai horizont első munkaprogramja keretében végzett, az e lehetőség iránti kereslet felmérésével kezdődő kísérleti projekt tárgyát képezi. A vonatkozó részletes rendelkezéseket az egyedi programban kell megállapítani.**
 - b) a pályázat egy korábbi, **kétévesnél nem régebbi**, a pályázat kiválóságát és hatását értékelő projekt-felülvizsgálaton alapul, figyelemmel a munkaprogramban tovább részletezett feltételekre és eljárásokra.
- (6) Kiválósági pecsét a következő, együttesen teljesítendő feltételek alapján ítélt oda:

- a) a kedvezményezett induló innovatív vállalkozás, kkv **vagy kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalat**;
- b) a javaslat támogathatónak minősült, és a (4) bekezdésben említett első két odaítélési szempont tekintetében teljesítette a vonatkozó küszöbértékeket,
- c) a tevékenység támogatható lenne egy innovációs cselekvés keretében.

- (7) Az értékelésen túljutott pályázatokra vonatkozóan a **külső** független szakértők a felmerülő kockázatok és az innováció piacra juttatásához szükséges erőforrások és idő alapján megfelelő **Akcelerátor program keretében nyújtandó támogatást** javasolnak.

A Bizottság indokolt esetben, például az uniós szakpolitikák célkitűzéseinek való **meg nem felelés** alapján elutasíthat valamely, a **külső** független szakértők által el nem utasított javaslatot. **Az ilyen elutasítások indokairól tájékoztatni kell a programbizottságot.**

- (8) **Az Akcelerátor program keretében nyújtott támogatásnak sem** a vissza nem térítendő támogatásból álló összetevője, sem a visszatérítendő előlegből álló összetevője nem haladhatja meg a kiválasztott innovációs cselekvés **teljes támogatható** költségeinek 70%-át.
- (9) **Az Akcelerátor program keretében nyújtott támogatás** tökerészesedéshez és visszatérítendő támogatáshoz kapcsolódó összetevőinek végrehajtására vonatkozó részletszabályokat az [egyedi program] határozatban kell megállapítani.
- (10) A kiválasztott cselekvésre vonatkozó szerződésben meg kell határozni egyedi, **mérhető** részcélokat, az azoknak megfelelő előfinanszírozást, valamint **az Akcelerátor program keretében nyújtott támogatás** részletekben történő kifizetésének módját.

EIC-vegyesfinanszírozás esetén az innovációs cselekvésnek megfelelő tevékenységek megkezdhetők, a vissza nem térítendő támogatás vagy a visszatérítendő előleg első előfinanszírozási részlete pedig kifizethető az előtt is, hogy az odaítélt, EIC-vegyesfinanszírozás más összetevői végrehajtásra kerülnének. Az említett összetevők végrehajtása a szerződésben megállapított egyedi részcélok teljesítésének függvénye.

- (11) A szerződésnek megfelelően a cselekvést fel kell függeszteni, módosítani kell vagy **kellően indokolt esetben** meg kell szüntetni, ha nem teljesülnek a **mérhető** részcélok.

Megszüntethető akkor is, ha a várt piaci bevezetés – **különösen az Unión belül** – nem valósulhat meg.

A Bizottság **kivételes esetekben és az EIC-testület tanácsára** külső független szakértők általi projektfelülvizsgálat függvényében dönthet **az Akcelerator program keretében nyújtott támogatás** növeléséről. **Ezekről az esetekről tájékoztatni kell a programbizottságot.**

VI. FEJEZET

Szakértők

44. cikk

Független külső szakértők kijelölése

- (1) **A független külső szakértőket a jelölteket tartalmazó adatbázis összeállítása céljából magánszemélyeknek kiírt pályázati felhívások, valamint az érintett szervezetek – például kutatóintézetek, egyetemek, kutatási intézmények, szabványügyi szervezetek, civil társadalmi szervezetek vagy vállalkozások – részére kiírt felhívások alapján kell meghatározni és kiválasztani.**

A költségvetési rendelet 237. cikkének (3) bekezdésétől eltérve **a Bizottság vagy az érintett finanszírozó szerv, kivételes és kellően indokolt esetben** átlátható módon **az adatbázisban nem szereplő, de megfelelő szaktudással rendelkező szakértőt is kiválaszthat független szakértőként, amennyiben a szándéknyilatkozáti felhívás nem jelölt ki megfelelő külső szakértőket.**

A szakértőknek nyilatkozniuk kell függetlenségükről és az Európai horizont célkitűzéseinek támogatására való képességükről.

- (2) A költségvetési rendelet 237. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban **a független** külső szakértők díjazása szabványos feltételek alapján történik. **Amennyiben** indokolt, **illetve kivételes** esetben megfelelő szintű, a vonatkozó piaci normákon alapuló szabványos feltételek szerinti díjazást meghaladó díjazás is nyújtható, elsősorban bizonyos magas szintű szakértők számára.
- (3) A költségvetési rendelet 38. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglaltakon túl a támogatási kérelmek értékelését végző, személyes minőségükben kinevezett **független** külső szakértők

nevét a szakterületükkel együtt legalább évente egyszer közzé kell tenni a Bizottság vagy a finanszírozó szerv internetes oldalán. Ezen információk összegyűjtését, feldolgozását és közzétételét az uniós adatvédelmi szabályokkal összhangban kell végezni.

- (3a) *A Bizottság vagy az érintett finanszírozó szerv megfelelő intézkedéseket tesz a független külső szakértők bevonásával kapcsolatos összeférhetetlenség megelőzése érdekében, a költségvetési rendelet 61. cikkével és 150. cikke (5) bekezdésével összhangban.*

A Bizottság vagy az illetékes finanszírozó szerv gondoskodik arról, hogy amennyiben valamely szakértő részéről az általa véleményezendő ügygel kapcsolatban összeférhetetlenség áll fenn, úgy ez a szakértő ne végezzen elbírálást, tanácsadást, illetve ne nyújtson segítséget a szóban forgó ügyben.

- (4) *A független külső szakértők kijelölésekor a Bizottság vagy az érintett finanszírozó szerv megfelelő intézkedéseket tesz annak érdekében, hogy a készségek, a tapasztalat, a tudás, többek között a szaktudás, különösen a társadalomtudományok és a bölcsészettudományok területén, a földrajzi sokféleség és nemek tekintetében a cselekvési területen uralkodó körülményekre figyelemmel kiegyensúlyozott összetételt érjen el a szakértői csoportokban és az elbírálást végző bizottságokban.*

- (3b) *Adott esetben az értékelés minőségének garantálása érdekében minden egyes pályázat tekintetében elegendő számú független szakértőt kell biztosítani.*

- (3c) *Az összes független és külső szakértő díjazási szintjére vonatkozó adatokat elérhetővé kell tenni az Európai Parlament és a Tanács számára. Díjazásukat a program költségei fedezik.*

III. CÍM

A PROGRAM NYOMON KÖVETÉSE, A VELE KAPCSOLATOS KOMMUNIKÁCIÓ, A PROGRAM ÉRTÉKELÉSE ÉS KONTROLLJA

45. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) *A Bizottság évente folyamatosan nyomon követi az Európai horizont és egyedi programja irányítását és végrehajtását, valamint az EIT tevékenységeit. Az átláthatóság*

növelése érdekében ezeket az adatokat a legfrissebb állapot szerint hozzáférhető módon, nyilvánosan elérhetővé kell tenni a Bizottság honlapján.

Az EKT, az európai partnerségek, a küldetések, az EIC és az EIT keretében finanszírozott projektekre vonatkozó adatokat különösen ugyanabban az adatbázisban kell rögzíteni.

Ebbe beleértendők a következők:

- i. A 3. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítása terén tett előrelépésekről történő éves jelentéstételhez használandó, és az V. mellékletben szereplő, hatásútvonalanként meghatározott, időhöz kötött mutatók;”*
- ii. információ a társadalomtudományok és a bölcsészettudományok általános érvényre juttatásának szintjéről, az alacsonyabb és magasabb technológiai érettségi szintek arányáról az együttműködésen alapuló kutatásokban, az országok szélesebb körű részvételének növelésére irányuló törekvések eredményeiről, az együttműködési projektekre vonatkozó konzorciumok földrajzi összetételéről, a kutatók fizetésének alakulásáról, a kétlépcsős benyújtási és értékelési eljárás alkalmazásáról, az európai kutatási és innovációs célú együttműködésre irányuló intézkedésekről, az elbírálás felülvizsgálatának alkalmazásáról és a panaszok számáról, illetve típusáról, az éghajlati szempontok érvényesítéséről és a kapcsolódó költségek szintjéről, a kkv-k részvételéről, a magánszektor részvételéről, a nemek szerinti részvételi arányról a támogatott intézkedésekben, az elbírálást végző testületekről, vezető testületekről és tanácsadó testületekről, a kiválósági pecsétéről, az európai partnerségekről, valamint a társfinanszírozás arányáról, a más uniós alapokból származó kiegészítő vagy kumulatív finanszírozásról, a kutatási infrastruktúráról, a támogatás odaítéléséhez szükséges időről, a nemzetközi együttműködés szintjéről, a polgárok szerepvállalásáról és a civil társadalom részvételéről.*
- iii. a projektszinten lebontott kiadási szintek, a specifikus elemzések lehetővé tétele érdekében, az intervenciós területek szerinti bontásban is.*
- iv. a túljelentkezés szintje, különösen a pályázatok száma és a pályázatonként az átlagos pontszám, a küszöbértékek feletti és alatti pályázatok aránya.*

- (2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 50. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az V. melléklet módosítására vonatkozóan a hatásútvonal-mutatók kiegészítése vagy módosítása céljából, ahol azt szükségesnek ítéli, valamint viszonyítási értékek és célértékek meghatározása érdekében.
- (3) A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy a program végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben, **a kedvezményezettek adminisztratív terheinek növelése nélkül** összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós pénzeszközök címzettjeire – **többek között a cselekvésekben részt vevő tudósok szintjén, életpályájuk és mobilitásuk nyomon követése érdekében** – és (adott esetben) a tagállamokra vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani³⁴.
- (3a) **A mennyiségi adatokat a lehető legnagyobb mértékben minőségi elemzésnek kell kísérnie a Bizottság, valamint az uniós és nemzeti finanszírozó szervek részéről.**
- (4) **Az európai kutatási és innovációs célú együttműködést célzó intézkedéseket a munkaprogramok keretében kell nyomon követni és felülvizsgálni.**

46. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció, népszerűsítés, terjesztés és hasznosítás

- (1) Az uniós finanszírozás címzettjei elismerik az uniós finanszírozás eredetét, és (különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor, **a díjakat is beleértve**) gondoskodnak annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, valamint annak cselekvéseihez és eredményeihez kapcsolódóan. **Ezenfelül időben érdemi információkat kell szolgáltatnia a tagállamok és a kedvezményezettek részére. Kutatási eredményeken, elemzéseken és a hálózatok hasonlóságán alapuló partnerkeresési szolgáltatásokat kell biztosítani az érdekelt szervezetek számára annak érdekében, hogy**

³⁴ **Az európai partnerségek nyomon követésére vonatkozó rendelkezéseket a rendelet III. melléklete tartalmazza.**

az együttműködési projektekre vonatkozó konzorciumok alakuljanak ki, kiemelt figyelmet fordítva hálózatépítési lehetőségek feltérképezésére a K+I terén gyengén teljesítő tagállamok jogalanyai számára. Ezen elemzések alapján a konkrét pályázati felhívásoktól függően célirányos partnerkeresési rendezvények szervezhetők. A programhoz allokkált pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

- (3) A Bizottság emellett a program kutatási és innovációs eredményei, illetve a programból származó ilyen ismeretek elérhetőségének és elterjedésének javítása érdekében megállapít egy terjesztési és hasznosítási stratégiát, hogy felgyorsítsa a piaci bevezetést célzó hasznosítást, valamint hogy növelje a program hatását. A programhoz allokkált pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek, valamint olyan tájékoztatási, kommunikációs, népszerűsítési, terjesztési és hasznosítási tevékenységek költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

47. cikk

Programértékelés

- (1) A programértékeléseket megfelelő időben kell elvégezni, hogy azok felhasználhatók legyenek a programra, annak utódjára és a kutatás és innováció területét érintő más kezdeményezésekre vonatkozó döntéshozatali eljárásban.
- (2) A program időközi értékelését a program végrehajtásáról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb négy évvel a program végrehajtásának kezdetét követően, *átlátható eljárással kiválasztott független szakértők segítségével* kell elvégezni. Az időközi értékelésnek részét képezi *a portfólióelemzés és* a korábbi keretprogramok hosszú távú hatásainak értékelése is, és adott esetben alapként szolgál a program végrehajtását és/vagy felülvizsgálatát érintő kiigazításokhoz. *Az értékelés a KAP eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját, koherenciáját és uniós hozzáadott értékét vizsgálja.*
- (3) A program végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi a program végső értékelését. A végső értékelésnek részét képezi a korábbi keretprogramok hosszú távú hatásainak értékelése is.

- (4) A Bizottság az értékelések eredményeit és megállapításait saját észrevételei kíséretében **közzéteszi és azokról tájékoztatást nyújt, valamint benyújtja azokat az** Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának.

48. cikk

Ellenőrzések

- (1) A program ellenőrzési rendszerének megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a bizalom és az ellenőrzés között, figyelemmel az ellenőrzések minden szinten – különösen a kedvezményezettek számára – felmerülő igazgatási és egyéb költségeire. **Egyértelmű és következetes szabályokat kell alkalmazni a programon belül.**
- (2) A programra vonatkozó ellenőrzési stratégia a program egészének kiadásaiból vett reprezentatív minta pénzügyi ellenőrzésén alapul. A reprezentatív mintát ki kell egészíteni a kiadásokhoz kapcsolódó kockázat értékelése alapján történő mintavétellel. A több uniós programból nyújtott közös finanszírozásban részesülő cselekvéseket csak egyszer kell ellenőrizni, lefedve minden érintett programot és azok alkalmazandó szabályait.
- (3) A Bizottság vagy a finanszírozó szerv emellett támaszkodhat kedvezményezetti szinten végrehajtott kombinált rendszer-felülvizsgálatokra is. Az ilyen kombinált felülvizsgálatok opcionálisak bizonyos típusú kedvezményezettek esetében, és rendszer- és folyamatellenőrzésből állnak, melyet az ügyleteknek egy hozzáértő, független, számviteli dokumentumokat a 2006/43/EK irányelvnek³⁵ megfelelően jogszabályban előírt könyvvizsgálatnak alávetni jogosult könyvvizsgáló által végzett ellenőrzése egészít ki. A Bizottság vagy a finanszírozó szerv alkalmazhat ilyen felülvizsgálatokat a kiadásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodásra vonatkozó bizonyosság általános szintjének meghatározására, valamint az utólagos ellenőrzések és a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolások szintjének módosítására.
- (4) A költségvetési rendelet 127. cikkének megfelelően a Bizottság vagy a finanszírozó szerv támaszkodhat az uniós hozzájárulás felhasználására vonatkozóan más, **független és**

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 157., 2006.6.9., 87. o.).

kompetens személyek vagy szervezetek – köztük az uniós intézmények vagy szervek által megbízottaktól eltérőek – által végzett ellenőrzésekre.

- (5) Ellenőrzés legkésőbb az egyenleg kifizetése után két évvel végezhető.
- (5a) ***A Bizottság ellenőrzési iránymutatásokat tesz közzé, amelyek célja az ellenőrzési eljárások és szabályok megbízható és egységes alkalmazásának és értelmezésének biztosítása a program teljes időtartama alatt.***

49. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

- (1) A Bizottság vagy képviselői, valamint a Számvevőszék jogosult dokumentumalapú és helyszíni ellenőrzést, illetve nemzetközi szervezetek esetében – a velük elért megállapodásokkal összhangban – felülvizsgálatot végezni a vissza nem térítendő támogatások kedvezményezettjeinél, valamint az e rendelet alapján uniós forrásokból részesülő vállalkozóknál és alvállalkozóknál.
- (2) Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeletben és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendeletben meghatározott rendelkezésekkel és eljárásokkal összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy az e rendelet alapján nyújtott uniós finanszírozással vagy költségvetési garanciákkal összefüggésben történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit.
- (3) Harmadik országok illetékes hatóságai és nemzetközi szervezetek szintén felkérést kaphatnak arra, hogy kölcsönös jogsegély-megállapodásoknak megfelelően működjenek együtt az Európai Ügyészséggel, amikor az az (EU) 2017/1939 rendelet alapján a hatáskörébe tartozó bűncselekmények ügyében nyomozást végez.
- (4) Az (1) és a (2) bekezdés sérelme nélkül az e rendelet végrehajtása keretében harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel kötött együttműködési megállapodásoknak, továbbá a rendelet végrehajtása keretében létrejött szerződéseknek, támogatási megállapodásoknak és más jogi kötelezettségvállalásoknak, illetve költségvetési garanciát létrehozó megállapodásoknak tartalmazniuk kell olyan rendelkezéseket, amelyek kifejezetten felhatalmazzák a Bizottságot, a Számvevőszéket és az OLAF-ot arra, hogy

saját hatáskörüknek megfelelően ilyen ellenőrzéseket, helyszíni ellenőrzéseket és szemléket folytassanak le. Ezek között lenniük kell annak biztosítására irányuló rendelkezéseknek is, hogy az uniós alapok vagy egy részben vagy egészben költségvetési garanciával támogatott finanszírozási művelet végrehajtásában részt vevő harmadik személyek is ezzel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

50. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 45. cikk (2) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2028. december 31-ig terjedő időszakra szól.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 45. cikk (2) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, **2016. április 13-i** intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 45. cikk (2) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

IV. CÍM
ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

51. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1291/2013/EU és az 1290/2013/EU rendelet 2021. január 1-jétől hatályát veszti.

52. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az érintett cselekvések 1291/2013/EU és 1290/2013/EU rendelet szerinti folytatását vagy módosítását, az említett rendeletek továbbra is alkalmazandók az említett cselekvésekre azok lezárásáig. A munkaprogramokra és az 1290/2013/EU rendelet, illetve a megfelelő finanszírozó szerv alap-jogiaktusa alapján elfogadott munkaprogramokban előírt cselekvésekre azok lezárásáig szintén az 1290/2013/EU rendelet, illetve az említett alap-jogiaktusok vonatkoznak.
- (2) A program pénzügyi keretösszegéből a program és annak elődje, az 1291/2013/EU rendelet alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.

53. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ..., [...] -án/-én.

az Európai Parlament részéről

a Tanács részéről

az elnök

az elnök

I. MELLÉKLET

A TEVÉKENYSÉGEK NAGY VONALAKBAN

A 3. cikkben meghatározott általános és egyedi célkitűzések **megvalósítására kell törekedni** a program egésze tekintetében, az e mellékletben és az egyedi program I. mellékletében ismertetett beavatkozási területek és az ugyanezen mellékletekben nagy vonalakban ismertetett tevékenységek mentén.

1. pillér: „**Kiváló** tudomány”

E pillér feladata, hogy – a 4. cikkel összhangban – a következő tevékenységeken keresztül előmozdítsa a tudományos kiválóságot, a legkiválóbb tehetségeket vonzza Európába, megfelelő támogatást biztosítson a pályakezdő kutatók számára, továbbá támogassa a tudományos kiválóság, a magas színvonalú tudás, módszerek és készségek, valamint a társadalmi, környezeti és gazdasági kihívásokra kidolgozott technológiák és megoldások létrejöttét és terjesztését. Emellett hozzá kell járulnia a programnak a 3. cikkben ismertetett egyéb egyedi célkitűzéseinek a megvalósításához is.

- a) Európai Kutatási Tanács: Vonzó és rugalmas finanszírozás nyújtása annak érdekében, hogy a tehetséges és kreatív kutatók – **különös tekintettel a pályakezdő kutatókra** – és munkacsoportjaik **állampolgárságuktól és származási országuktól függetlenül** – az egész Unióra kiterjedő, **kizárólag kiválósági kritériumokon alapuló** versenyen megmérettetve – a tudomány határain a legígéretesebb csapásokat követhessék.

Beavatkozási terület: felderítő tudomány

- b) Marie Skłodowska-Curie-cselekvések: A kutatók új ismeretekkel és készségekkel való felvértezése a határokon, ágazatokon és tudományágakon átnyúló mobilitás és kitettség révén, **a képzési és szakmai előmeneteli rendszerek javítása**, valamint az eredményességét, **figyelembe véve a Kutatók Európai Chartáját és a kutatók felvételére vonatkozó magatartási kódexet**; ily módon a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések hozzájárulnak az európai kutatási kiválóság alapjainak **Európa-szerte történő** lefektetéséhez, a munkahelyteremtés, a növekedés és a beruházások előmozdításához, valamint a jelenlegi és jövőbeli társadalmi kihívások megoldásához.

Beavatkozási területek: a kiválóság előmozdítása a határokon, ágazatokon és tudományágakon átnyúló kutatói mobilitás révén; új készségek fejlesztése kiváló kutatói képzés útján; az **emberi erőforrások** és a készségfejlesztés erősítése az egész Európai Kutatási Térségben; a szinergiák javítása és megkönnyítése; a tájékoztatási tevékenységek előmozdítása.

- c) Kutatási infrastruktúrák: Az Európában és Európán kívül dolgozó legjobb kutatók rendelkezésére álló világszínvonalú, fenntartható és nyitott európai kutatási infrastruktúrák megteremtése. ***A meglévő kutatási infrastruktúrák, köztük az európai strukturális és beruházási alapok által finanszírozottak használata.*** Ily módon a tudományos haladás és innováció támogatására, valamint a nyílt és kiváló tudomány előmozdítására irányuló ***kutatási*** infrastrukturális potenciál – ***a FAIR-elvekkel összhangban*** – bővül, hasonlóan a kapcsolódó uniós szakpolitikák és nemzetközi együttműködés területén megvalósuló tevékenységek köréhez.

Beavatkozási területek: Az európai kutatási infrastruktúrák környezetének megszilárdítása és javítása; a kutatási infrastruktúrák megnyitása, integrálása és összekapcsolása; az ***európai kutatási infrastruktúrák innovációs potenciálja, valamint innovációs és képzési célú tevékenységek;*** a kutatási infrastruktúrával kapcsolatos európai politika és a nemzetközi együttműködés megerősítése;

2. pillér: „Globális kihívások és **európai** ipari versenyképesség”

E pillér feladata, hogy – a 4. cikkkel összhangban – a következő tevékenységeken keresztül ***támogassa a magas színvonalú új ismeretek, technológiák és fenntartható megoldások megteremtését és jobb terjesztését, fokozza az európai ipar versenyképességét, erősítse a*** kutatás és az innováció által az uniós szakpolitikák kidolgozására, támogatására és végrehajtására gyakorolt hatást, valamint támogassa az innovatív megoldásoknak az iparban – ***mindenekelőtt a kkv-k és az induló vállalkozások körében*** – és a társadalomban való elterjedését a globális kihívások kezelése érdekében. Emellett ***hozzá kell járulnia*** a program 3. cikkben ismertetett egyéb egyedi célkitűzéseinek megvalósításához.

A társadalomtudományokat és a bölcsészettudományokat teljes mértékben be kell építeni valamennyi klaszterbe, az egyedi és célzott tevékenységeket is ideértve.

A hatások, a rugalmasság és a szinergiák maximalizálása érdekében a kutatási és innovációs tevékenységek megszervezése **hat, páneurópai kutatási infrastruktúrák által összekapcsolt** klaszterben történik, amelyek külön-külön és együtt is ösztönzik a tudományágakon, ágazatokon, szakpolitikákon és határokon átnyúló, illetve a nemzetközi együttműködést. **Az Európai horizont ezen pillére a technológiai érettségi szinteken – ezen belül az alacsonyabb szinteken – folytatott tevékenységek széles körére ki fog terjedni.**

Az egyes klaszterek több fenntartható fejlesztési cél megvalósításához is hozzájárulnak, és számos fenntartható fejlesztési cél elérését több klaszter is támogatja.

A K+I tevékenységeket a következő klaszterekben, illetve azok között **kell végrehajtani**:

- a) „Egészségügy” klaszter: Valamennyi korosztályba tartozó polgár egészségének és **jóllétének** javítása és védelme a betegségek megelőzésére, diagnosztizálására, nyomon követésére, kezelésére és gyógyítására irányuló **új ismeretek megteremtése**, innovatív megoldások kidolgozása, **valamint adott esetben a nemi dimenzió beépítésének biztosítása, továbbá egészségügyi technológiák fejlesztése** révén; az egészségügyi kockázatok csökkentése, a lakosság védelme és az egészségmegőrzés és jóllét előmozdítása **a munkahelyeken is**; a közegészségügyi rendszerek költséghatékonyabbá, igazságosabbá és fenntarthatóbbá tétele; **a szegénységgel összefüggő betegségek megelőzése és leküzdése**; valamint a betegek részvételének és önállóságának támogatása.

Beavatkozási területek: az egész életen át tartó egészség; az egészséget befolyásoló környezeti és szociális tényezők; nem fertőző betegségek, ritka betegségek; Fertőző betegségek, **beleértve a szegénységgel összefüggő és elhanyagolt betegségeket is**; az egészséget és a gondozást szolgáló eszközök, technológiák és digitális megoldások, **beleértve a személyre szabott orvoslást is**; egészségügyi rendszerek.

- b) „**Kultúra, kreativitás és** inkluzív társadalom” klaszter A ■ demokratikus értékek – többek között a jogállamiság és az alapjogok – megerősítése, kulturális örökségünk védelme, **a kulturális és kreatív ágazatok lehetőségeinek feltérképezése**, valamint a befogadáshoz és a növekedéshez hozzájáruló társadalmi-gazdasági változások, ■ **többek között a migráció kezelésének és a migránsok integrálásának** elősegítése.

Beavatkozási területek: demokrácia *és kormányzás*; *kultúra*, kulturális örökség és *kreativitás*; társadalmi és gazdasági változások.■

- c) „*A társadalmat szolgáló polgári biztonság*” klaszter: az *állandó biztonsági fenyegetésekből, többek között a számítástechnikai bűnözésből, az ember okozta és a természeti katasztrófákból eredő kihívások kezelése.*

Beavatkozási területek: a katasztrófákkal szemben ellenállóképes társadalmak; védelem és biztonság; kiberbiztonság.

- d) „Digitális gazdaság, ipar *és világűr*” klaszter: A versenyképes, digitális, alacsony szén-dioxid-kibocsátású és körkörös ipar kialakítása érdekében a digitalizáció és a termelés területén alkalmazott kulcsfontosságú alaptechnológiák, valamint az űrtechnológia tekintetében a kapacitások megerősítése és Európa szuverenitásának biztosítása *a teljes értékláncon belül*; a fenntartható nyersanyagellátás biztosítása; *fejlett anyagok kifejlesztése*, továbbá a haladás és az innováció alapjainak lefektetése a ■ globális társadalmi kihívás tekintetében.

Beavatkozási területek: gyártási technológiák; *kulcsfontosságú* digitális technológiák, *ideértve a kvantumtechnológiákat is; kialakulóban lévő alaptechnológiák*; fejlett anyagok; mesterséges intelligencia és robotika; újgenerációs internet; *fejlett* számítástechnika és nagy adathalmazok; körkörös iparágak; alacsony szén-dioxid-kibocsátású és tiszta *iparágak*; űrkutatás, *többek között földmegfigyelés.*

- e) „Éghajlat, energiaügy és mobilitás” klaszter: Az éghajlatváltozással szembeni küzdelem azáltal, hogy jobban megértjük annak okait, alakulását, kockázatait, hatásait és az abból eredő lehetőségeket, továbbá az energia- és közlekedési ágazat éghajlat- és környezetbarátabbá, hatékonyabbá, versenyképesebbé, intelligensebbé, biztonságosabbá és reziliensebbé tétele, *a megújuló energiaforrások alkalmazásának ösztönzése és az energiahatékonyság elősegítése, az Unió külső sokkokkal szembeni rezilienciájának növelése, valamint a társadalmi magatartásnak a fenntartható fejlesztési célok elérése érdekében történő megváltoztatása* által.

Beavatkozási területek: éghajlattudomány és az éghajlattal kapcsolatos megoldások; energiaellátás; energiarendszerek és -hálózatok; az energetikai átállás által érintett épületek és ipari létesítmények; közösségek és városok; ipari versenyképesség a közlekedési ágazatban; tiszta, biztonságos és hozzáférhető közlekedés és mobilitás; intelligens mobilitás; energiatárolás.

- f) „Élelmiszerek, **biogazdaság**, természeti erőforrások, **mezőgazdaság** és **környezet**” klaszter **Környezetvédelem**, a szárazföldi, a **szárazföldi vízi** és a tengeri természeti és biológiai erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható kezelése és felhasználása **a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása, a mindenkit megillető** élelmezés- és táplálkozásbiztonság **kérdésének kezelése**, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékony és körkörös gazdaság **és a fenntartható biogazdaság** felé történő átmenet biztosítása érdekében.

Beavatkozási területek: környezeti megfigyelés; biológiai sokféleség és természeti **erőforrások**; mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és vidéki térségek; tengerek, óceánok és **szárazföldi vizek**; élelmiszerrendszerek; bioalapú innovációs rendszerek **az uniós biogazdaságban**; körkörös rendszerek.

- g) A Közös Kutatóközpont nem nukleáris közvetlen cselekvései: A **hatékony és megfizethető** jó közpolitikát szolgáló kiváló minőségű tudományos adatok előállítása. Az uniós jogalkotásra irányuló új kezdeményezésekhez és javaslatokhoz átlátható, átfogó kiegyensúlyozott **és érzékenyen tervezett** bizonyítékokra van szükség, a szakpolitikák végrehajtásához pedig a haladás mérését és nyomon követését lehetővé tévő bizonyítékokra. A JRC a teljes szakpolitikai ciklus során független tudományos bizonyítékokkal és technikai támogatással járul hozzá az uniós szakpolitikák megvalósításához. A JRC az Unió szakpolitikai prioritásaira összpontosítja kutatási tevékenységét.

Beavatkozási területek: egészségügy; **kultúra, kreativitás** és **inkluzív társadalom**; **a társadalmat szolgáló polgári** biztonság; digitális gazdaság, ipar **és világűr**; éghajlat, energiaügy és mobilitás; élelmiszerek, **biogazdaság**, természeti erőforrások, **mezőgazdaság és környezet**; a belső piac és az uniós gazdasági kormányzás működésének támogatása; a tagállamok támogatása a jogszabályok végrehajtása és az intelligens szakosodási stratégiák kidolgozása terén; a szakpolitikai döntéshozatalt támogató analitikai eszközök és módszerek; tudásmenedzsment; tudás- és

technológiatranszfer; a tudomány támogatása a szakpolitikai platformok szolgálatában.

3. III. pillér: „*Innovatív Európa*”

E pillér feladata, hogy – a 4. cikkel összhangban – a következő tevékenységeken keresztül előmozdítsa az innováció minden formáját, ideértve a nem technológiai innovációt is, elsősorban a kkv-kon belül, ideértve az induló innovatív vállalkozásokat is, a technológiai fejlődés, a demonstrációs tevékenységek és a tudástranszfer megkönnyítése révén, továbbá erősítse az innovatív megoldások bevezetését. Emellett hozzá kell járulnia a program 3. cikkben ismertetett egyéb egyedi célkitűzéseinek megvalósításához is. Az EIC megvalósítására elsősorban két eszköz keretében kerül majd sor: a főképp együttműködésen alapuló kutatás keretében zajló, az úttörő kutatásokat támogató program, illetve az Akcelerátor program keretében.

- a) Európai Innovációs Tanács: *Elsősorban az áttörést jelentő és a diszruptív innovációra való összpontosítás, különös tekintettel a piacteremtő innovációra, és egyúttal az innováció valamennyi típusának támogatása, beleértve a fokozatos innovációt is.*

Beavatkozási területek: *Úttörő kutatásokat támogató program a magas szintű kutatáshoz, a jövőbeni és kialakulóban lévő, áttörést jelentő, piacteremtő és/vagy deep tech technológiák támogatása; Akcelerátor, a kutatási és innovációs tevékenységek késői szakaszai és a piaci bevezetés közötti finanszírozási szakadék áthidalása az áttörést jelentő, piacteremtő innovációk hatékony alkalmazása és a vállalkozások felfuttatása érdekében, amennyiben a piac nem nyújt életképes finanszírozási lehetőségeket; további EIC-tevékenységek, például pénzdíjak, ösztöndíjak és a vállalkozások szempontjából hozzáadott értékek képviselő szolgáltatások.*

- b) Európai innovációs ökoszisztémák

Beavatkozási területek: kapcsolatteremtés – *adott esetben az EIT-vel együttműködésben – a nemzeti és regionális szinten működő innovációs szereplőkkel, valamint a tagállamok, a régiók és a társult országok közös, határokon átnyúló innovációs programjai végrehajtásának támogatása az innováció szabályozásával kapcsolatos gyakorlat és tudás cseréjétől kezdve az innovációt elősegítő humán készségek fejlesztésén át a kutatási és innovációs cselekvésekig, ideértve a nyílt és felhasználói vezetésű innovációt is, az európai innovációs rendszer hatékonyságának javítása érdekében. Ennek végrehajtása*

során szinergiát kell teremteni többek között az ERFA által az innovációs ökoszisztémák és az intelligens szakosodáshoz kapcsolódó régióközi partnerségek számára nyújtott támogatással.

c) Európai Innovációs és Technológiai Intézet

Beavatkozási területek: fenntartható innovációs ökoszisztémák ■ Európa-szerte; **innovációs és vállalkozói** készségek az egész életen át tartó tanulás összefüggésében, **ideértve az egyetemek kapacitásainak Európa-szerte történő megerősítését is; új piaci megoldások** ■ a globális ■ kihívások kezelésére; szinergiák és hozzáadott érték a Horizont Európán belül.

4. 4. rész: „**A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megszilárdítása**”

A következő tevékenységeken keresztül **ez a pillér a ■ 3. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott egyedi célkitűzésekre irányul.** Emellett **hozzá kell járulnia** a program 3. cikkben ismertetett egyéb egyedi célkitűzéseinek megvalósításához. Amellett, hogy az egész program támaszául szolgál, ez a rész olyan tevékenységeket támogat, amelyek hozzájárulnak **a tehetségek Európába vonzásához, a szellemi tudás mobilitásához, az agyelszívás megakadályozásához, valamint** ahhoz, hogy **egész** Európában nagyobb hangsúlyt kapjon a tudásalapú társadalom, az innováció és a nemek közötti egyenlőség, valamint ahhoz, hogy Európa a globális verseny élvonalában legyen, **előmozdítva a transznacionális együttműködést** és ezáltal Európa-szerte optimalizálva a nemzeti erősségeket és potenciált egy jól működő Európai Kutatási Térségben, ahol a tudás és a magasan képzett munkaerő szabadon **és kiegyensúlyozottan** áramlik, ahol a K+I eredményeit a tájékozott állampolgárok **széles körében terjesztik, és azokban e polgárok** bíznak és azokat megértik, és azok az egész társadalom javát szolgálják, és ahol az uniós szakpolitikák – köztük a kutatási és innovációs szakpolitikák – magas színvonalú tudományos eredményeken alapulnak.

A program ezen részének támogatnia kell a K+I területén gyengén teljesítő tagállamok jogalanyaitól érkező pályázatok minőségének javítását célzó tevékenységeket is, például a javaslatokat megelőző ellenőrzéssel és szakmai tanácsokkal, elő kell mozdítania a nemzeti kapcsolattartók tevékenységét a nemzetközi hálózatépítés támogatása érdekében, valamint segítenie kell a K+I területén gyengén teljesítő tagállamok olyan jogalanyait támogató tevékenységeket, amelyek csatlakoznak olyan már kiválasztott kollaboratív projektekhez, amelyekben ilyen tagállamokból származó jogalanyok nem vesznek részt.

Beavatkozási területek: *a részvétel növelése és a kiválóság terjesztése, többek között a Teaming, a Twinning, az EKT-professzúra, a COST, a kiválósági központok, valamint az agyáramlás elősegítését célzó tevékenységek révén*; az európai kutatási és innovációs rendszer megreformálása és fejlesztése, *többek között a nemzeti kutatási és innovációs szakpolitikai reformok támogatása, vonzó szakmai környezet biztosítása, valamint a civil tudomány és a társadalmi nemekkel foglalkozó tudomány támogatása útján.*

Ia. MELLÉKLET

EURÓPAI INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI INTÉZET (EIT)

Az EIT programtevékenységeinek végrehajtása során a következők alkalmazandók:

3.1. Indokolás

Ahogy az uniós kutatás és innováció hatásának maximalizálásával foglalkozó (Pascal Lamy vezette) magas szintű munkacsoport jelentése világosan kimondja, az előrelépést a „jövőbe tekintő oktatás és a változást hozó emberekbe történő befektetés” jelenti. Az európai ***felsőoktatási intézmények*** felkérést kapnak arra, hogy ösztönözzék a vállalkozói szellemet, bontsák le a tudományágak közötti határokat, és intézményesítsék a tudományos világ és az ipar közötti erős ***interdiszciplináris*** együttműködést. A közelmúltban végzett felmérések szerint az, hogy tehetséges embereket érjenek el, messze a legfontosabb azon tényezők sorában, amelyek az induló vállalkozást alapító európaiak helyválasztását befolyásolják. A vállalkozási ismeretek oktatása, ***a képzési lehetőségek és a kreatív készségek fejlesztése*** kulcsszerepet játszanak a jövő innovátorainak kinevelésében és a meglévő innovátorok azon képességeinek fejlesztésében, hogy vállalkozásukat még sikeresebb szintre emeljék. A vállalkozói tehetséggel rendelkező személyek elérése, amihez a szakmai szolgáltatásokhoz, tőkéhez és piacokhoz való uniós szintű hozzáférés párosul, valamint az innovációs kulcsszereplők összehozása egy közös cél érdekében az innovációs ökoszisztéma kialakításának kulcsfontosságú alkotóelemei. Unió-szerte össze kell hangolni a törekvéseket annak érdekében, hogy létrejöjjön az uniós szinten összekapcsolt vállalkozói klaszterek és ökoszisztémák kritikus tömege.

Az EIT ma Európa legnagyobb integrált innovációs ökoszisztémája, melyben az üzleti élet, a kutatás és az oktatás területéről, illetve azon túlról érkező partnerek működnek együtt. Az EIT továbbra is támogatja a tudományos és innovációs társulásokat (TIT-ek), amelyek konkrét globális kihívásokkal foglalkozó és a körülöttük lévő innovációs ökoszisztémákat erősítő nagy volumenű európai partnerségek. Ehhez pedig elő fogja segíteni a legszínvonalasabb oktatás, kutatás és innováció integrálását, s ezáltal innovációserkentő körülmények kialakítását, valamint elő fogja mozdítani és támogatni fogja egy új vállalkozói nemzedék megjelenését és ösztönzi az innovatív vállalkozások létrehozását az EIC-vel szoros szinergiában és az EIC-t kiegészítve.

Európa-szerte további erőfeszítésekre van szükség olyan ökoszisztémák kialakítása érdekében, ahol a kutatók, az innovátorok, az ágazatok és a kormányok könnyen kapcsolatba tudnak lépni egymással. Az innovációs ökoszisztémák a valóságban még mindig nem működnek optimálisan, aminek számos oka van, például a következők:

- Az innovációs szereplők közötti kapcsolatot még mindig szervezeti, szabályozási és kulturális akadályok gátolják;
- Az innovációs **ökoszisztémák** megerősítésére irányuló törekvéseket **össze kell hangolni** és **egyértelműen meg kell határozni**, hogy milyen egyedi célkitűzésekre és hatásokra összpontosítanak.

A jövőbeli **társadalmi** kihívások kezelése, az új technológiai lehetőségek megragadása és annak érdekében, hogy hozzájáruljunk a **környezetbarát és** fenntartható gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez, a versenyképességhez és az európai polgárok jólétéhez, tovább kell erősíteni Európa innovációs kapacitását a következőkön keresztül: az együttműködést és innovációt segítő **már meglévő környezet megerősítése, illetve ilyen** új környezet kialakításának előmozdítása; a tudományos világ és a kutatási szektor innovációs képességeinek erősítése; az új vállalkozói nemzedék kialakulásának támogatása; innovatív vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének ösztönzése, **valamint az EU által finanszírozott kutatási és innovációs tevékenységek, különösen az EIT-finanszírozás ismertségének és elismertségének megerősítése a nagyközönség számára.**

Az innovációs kihívások jellege és nagyságrendje megkívánja a szereplők és az erőforrások európai szinten történő mobilizálását és a velük való európai szintű kapcsolattartást, ami a határokon átnyúló együttműködés erősítésével oldható meg. Le kell bontani a tudományágak közötti és az értékláncok mentén épült válaszfalakat, és támogatni kell az ismeretek és a szaktudás tényleges kicserélését, valamint a vállalkozói tehetség kifejlődését és bevonását szempontjából kedvező környezet kialakítását. **Az EIT stratégiai innovációs tervének összhangban kell lennie az Európai horizont program kihívásaival, és meg kell felelnie az EIC-nek.**

3.2. Beavatkozási területek:

3.2.1. Fenntartható innovációs ökoszisztémák Európa-szerte

Az EIT-rendeletnek és az EIT stratégiai innovációs tervének megfelelően az EIT egyre fontosabb szerepet fog betölteni a fenntartható, **a kihívásokra épülő** innovációs ökoszisztémák Európa-szerte történő megerősítésében. Továbbra is elsősorban tudományos és innovációs társulásain (TIT-ek) –

azaz egyedi társadalmi kihívások kezelésével foglalkozó nagy volumenű európai partnerségeken – keresztül működik. Tovább erősíti majd az **ezeket** körülvevő innovációs ökoszisztémákat **azok megnyitásával, valamint** a kutatás, az innováció és az oktatás integrációjának fokozásával. Az EIT ezen túl – regionális innovációs rendszerének bővítésével – Európa-szerte **meg fogja erősíteni az innovációs ökoszisztémákat**. Az EIT olyan innovációs ökoszisztémákkal dolgozik, amelyek a stratégia, a tematikus igazodás és a **várt** hatás alapján – szoros szinergiát alkotva az intelligens szakosodási stratégiákkal és platformokkal – nagy innovációs potenciált mutatnak.

- A meglévő TIT-ek hatékonyságának **és az új partnerek felé való nyitottságának** megerősítése, **lehetővé téve a hosszú távú önfenntarthatóságra való átállást, valamint annak elemzése, hogy szükség van-e újak létrehozására a globális kihívások kezelése érdekében. A konkrét tematikus területeket a stratégiai innovációs terv határozza majd meg, figyelembe véve a stratégiai tervezést;**
- A régiók felgyorsítása a kiválóság felé **a stratégiai innovációs tervben meghatározott országokban, szoros együttműködésben a strukturális alapokkal és adott esetben más releváns uniós finanszírozási programokkal.**

2.2. Innovációs és vállalkozói készségek az egész életen át tartó tanulás összefüggésében, **ideértve az egyetemek kapacitásainak Európa-szerte történő megerősítését is**

Az innováció és a vállalkozói készség elősegítése érdekében az EIT oktatási tevékenységeit meg kell erősíteni **céltudatos** oktatással és képzéssel. A humán tőke fejlesztésének fokozottabb középpontba állítása az EIT meglévő tudományos és innovációs társulásai oktatási programjainak bővítésére épül – tekintettel arra, hogy ezek a programok továbbra is innováción, **kreativitáson** és vállalkozói szellemen alapuló, magas színvonalú tananyagot kínálnak a diákoknak és a szakembereknek, különösen is az uniós ipari és készségfejlesztési stratégiával összhangban. Ez kiterjedhet az Európai horizont más részei, különösen a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések által támogatott kutatókra és innovátorokra is. Az EIT emellett támogatja **a felsőoktatási intézmények modernizációját** Európa-szerte és az innovációs ökoszisztémákba való integrálását is azzal, hogy ösztönzi és növeli vállalkozói potenciáljukat és képességeiket, valamint támogatja őket a készségekkel kapcsolatos új igényekre való jobb felkészülésben.

- **A társadalom és az iparág** jövőbeli igényeit figyelembe vevő, innovatív tananyag és szektorokat átfogó programok kidolgozása az egész Európából és Európán kívülről is érkező diákok, vállalkozók és szakemberek számára, a szakismeretek és az ágazati

szaktudás ■ innovációközpontú **és vállalkozói** készségekkel – többek között a digitális **környezethez és a fenntartható kulcsfontosságú alaptechnológiákhoz kapcsolódó** csúcstechnológiai készségekkel – történő párosításával;

- Az EIT-védjegy erősítése és bővítése **az EIT olyan oktatási programjai ismertségének, illetve elismertségének javítása érdekében**, amelyek különböző felsőoktatási intézmények, kutatóközpontok és vállalatok közötti partnerségeken alapulnak, **emellett az EIT általános minőségének javítása** gyakorlati tananyag és **céltudatos** vállalkozói képzés, valamint nemzetközi, szervezet- és ágazatközi mobilitás biztosítása **révén**;
- A felsőoktatási ágazat innovációs és vállalkozói képességeinek fejlesztése az EIT-társulások szaktudásának az oktatás, a kutatás és az üzleti szféra összekapcsolása érdekében történő mozgósítása **és előmozdítása** révén;
- Az EIT Alumni közösség – mint az új diákok előtt álló szerepmodell – szerepének erősítése, amely egyben erős eszköz is az EIT hatásának megismertetésére.

2.3. Új megoldások a piac számára **a globális kihívások kezelése érdekében**

Az EIT – **a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének biztosítása mellett** – megkönnyíti és lehetővé teszi a vállalkozók, az innovátorok, a **kutatók**, az oktatók, a diákok és más innovációs szereplők számára, **illetve jutalmazza őket azért**, hogy tudományterületeket átfogó csapatokban együtt dolgozzanak ötleteken, és azokat fokozatos vagy diszruptív innovációkká alakítsák át. A tevékenységeket a nyílt innováció és a határokon átnyúló megközelítés jellemzi, középpontban a tudásháromszög azon releváns tevékenységeinek bevonásával, amelyek hozzátartoznak ahhoz, hogy a tevékenység sikeres legyen (például a projektgazdák javíthatják a következők elérését: speciális képesítéssel rendelkező diplomások, **vezető felhasználók**, innovatív ötletekkel rendelkező induló vállalkozások, releváns kiegészítő eszközökkel rendelkező nem hazai cégek stb.).

- Olyan új termékek, szolgáltatások **és piaci lehetőségek** kifejlesztésének támogatása, amelyek esetében a tudásháromszög szereplői egymással együttműködésben **dolgoznak ki a globális kihívásokat kezelő megoldásokat**;
- **Az innovációs értéklánc egészének teljes körű integrálása: a diáktól a vállalkozóig, az ötlettől a termékig, a laboratóriumtól a fogyasztóig. Ez magában foglalja az induló és növekvő vállalkozások támogatását.**

- Magas szintű szolgáltatások és támogatás nyújtása innovatív vállalkozásoknak, beleértve a technikai segítségnyújtást termékek és szolgáltatások finomhangolásához, az érdemi mentorálást, a megcélzott ügyfelek biztosításához és a tőkeemeléshez nyújtott támogatást, amelynek célja a gyors piacra jutás és a növekedés folyamatának felgyorsítása.

3.2.4. Szinergiák és hozzáadott érték az Európai horizonton belül

Az EIT fokozza **a meglévő TIT-eken belüli** szinergiák és a komplementaritás kihasználására irányuló, a különböző uniós és globális szintű szereplőkkel és kezdeményezésekkel együtt folytatott erőfeszítéseit, és stratégiai és operatív szinten egyaránt bővíti az együttműködő szervezetek hálózatát, **az átfedések elkerülése mellett.**

- Az **■** innovatív vállalkozásoknak – induló és növekvő fázisban lévő vállalkozásoknak egyaránt – kínált támogatás (azaz a finanszírozás és a szolgáltatások) egyszerűsítése terén az EIC-vel **és az InvestEU-val** való szoros együttműködés, különösen a TIT-eken keresztül;

EIT-tevékenységek tervezése és végrehajtása **a program egyéb részeivel** való lehető legnagyobb mértékű szinergia és kiegészítő jelleg biztosítása érdekében;

- Az uniós tagállamok bevonása – nemzeti és regionális szinten egyaránt – a strukturált párbeszéd kialakításába és azon törekvések összehangolásába, amelyek a **■** nemzeti és **regionális** kezdeményezésekkel – **többek között az intelligens szakosodási stratégiákkal, valamint adott esetben az „európai innovációs ökoszisztéma” végrehajtása révén** – létesítendő szinergiák létrehozására irányulnak a bevált gyakorlatok és az egymástól való tanulás lehetőségeinek azonosítása, megosztása és terjesztése érdekében;

- **Innovatív gyakorlatok és ismeretek megosztása és terjesztése Európa-szerte, illetve Európán kívül is, az európai innovációs politikához való hozzájárulás érdekében, az Európai horizont egyéb részeivel összhangban;**

- Hozzájárulás az innovációs politika megvitatásához és az uniós szakpolitikai prioritások **kialakításához és** végrehajtásához, ami az összes érintett európai bizottsági szolgálattal, más uniós programokkal és az azokban érintett érdekeltekkel való együttműködés, valamint a szakpolitika keretén belül a kezdeményezések végrehajtására irányuló lehetőségek további feltárása formájában valósul meg;

- A többi uniós programmal, ***többek között a*** humántőke-fejlesztést és az innovációt támogató programokkal (például ***a COST***, az ESZA+, az ERFA, az Erasmus+, ***a Kreatív Európa és a COSME Plusz/egységes piac, InvestEU***) fennálló szinergiák kiaknázása;
- Stratégiai szövetségek kiépítése a legfontosabb innovációs szereplőkkel uniós és nemzetközi szinten, és a tudásháromszög kulcsfontosságú nem uniós országokbeli partnereivel való együttműködés és kapcsolatépítés fejlesztésére a TET-eknek nyújtott támogatás, amelynek célja új piacok nyitása a TET-ek által támogatott megoldások számára, ***valamint finanszírozás*** és tehetségek bevonzása külföldről. ***A kölcsönösség és a kölcsönös előnyök elve tekintetében elő kell mozdítani a harmadik országok részvételét.***

I

III. MELLÉKLET

PARTNERSEGEK

Az európai partnerségek **kiválasztására, végrehajtására, nyomon követésére, értékelésére, fokozatos kivezetésére vagy megújítására** a következő kritériumok **alkalmazandók**:

1. Kiválasztás

Annak alátámasztása, hogy az európai partnerség – ***partnerek bevonása és szerepvállalása révén*** – hatékonyabb módon képes megvalósítani a program vonatkozó célkitűzéseit, különösen az Unióra és polgáira való egyértelmű hatás kiváltása terén, mindenekelőtt tekintettel a globális kihívások kezelésére, a kutatási és innovációs célkitűzések megvalósítására, az Unió versenyképességének ***és fenntarthatóságának*** biztosítására, az Európai Kutatási és Innovációs Térség megerősítéséhez való hozzájárulásra és ***adott esetben*** a nemzetközi vállalások teljesítésére.

Az EUMSZ 185. cikke alapján létrehozott intézményesített európai partnerségek esetében az uniós tagállamok legalább **40%-ának** részvétele kötelező.

- b) Az európai partnerség koherenciája és szinergiái az uniós kutatási és innovációs ***környezeten belül, a lehető legnagyobb mértékben betartva az Európai horizont szabályait.***
- c) Az európai partnerség átláthatósága és nyíltsága ***a tekintetben, hogy a prioritásokat és a célkitűzéseket a várt eredmények és hatások mentén azonosítják, valamint bevonják azokba a teljes értékláncot képviselő, különböző ágazatokból, háttérből és tudományágakból érkező, adott esetben – ha az Európa versenyképességét nem veszélyezteti – nemzetközi partnereket és érdekelt feleket. Egyértelmű szabályok a kkv-k részvételének előmozdítására és az eredmények – különösen a kkv-k részéről, többek között közvetítő szervezeteken keresztül történő – újbóli felhasználására vonatkozóan.***
- d) Az európai partnerség addicionalitásának és irányultságának előzetes bemutatása, beleértve az európai partnerség rendeltetésére vonatkozó közös ***stratégiai*** jövőképet is. Ez a jövőkép többek között a következőkre terjed ki:

- **mérhető**, konkrét **határidőkön belül elvárt teljesítendő célok, eredmények** és hatások, többek között az **Unió számára kulcsfontosságú gazdasági és/vagy társadalmi** érték azonosítása;
 - a várható minőségi és **jelentős** mennyiségi multiplikátorhatások bemutatása, **ideértve a fő teljesítménymutatók mérési módszerét**;
 - a végrehajtás rugalmasságát biztosító, valamint a változó szakpolitikai, társadalmi és/vagy piaci igényekhez, illetve tudományos fejleményekhez történő alkalmazkodásra irányuló megközelítések **a regionális, nemzeti és uniós szintű szakpolitikák közötti szakpolitikai koherencia növelése érdekében**;
 - kilépési stratégia és **a program** fokozatos kivezetésére vonatkozó intézkedések.
- e) A partnerek hosszú távú kötelezettségvállalásának – többek között a köz- és/vagy magánberuházások minimális arányának – előzetes bemutatása.

Intézményesített európai partnerségek esetében, **az EUMSZ 185. vagy 187. cikkével összhangban**, az Uniótól eltérő partnerek pénzügyi és/vagy természetbeni hozzájárulása legalább 50%, és elérheti az európai partnerség összesített költségvetési kötelezettségvállalásainak 75%-át. **Minden egyes** intézményesített európai **partnerség** esetében az Uniótól eltérő partnerek hozzájárulásának egy része pénzügyi hozzájárulás formáját ölti. **Az Uniótól és a részt vevő államoktól eltérő partnerek pénzügyi hozzájárulásának elsősorban az adminisztratív költségek, valamint a koordináció és támogatás, illetve a versenysemleges tevékenységekkel kapcsolatos költségek fedezésére kell irányulniuk.**

ea) A regionális hatóságokkal egyetértésben az Európai Regionális Fejlesztési Alapot részleges nemzeti hozzájárulásként fogadják el a program által társfinanszírozott, tagállamok részvételével folytatott cselekvések esetén.

2. Végrehajtás:

- a) Rendszerszintű megközelítés, amely **biztosítja a tagállamok aktív és korai bevonását, valamint** a kutatási és innovációs tevékenységekre – köztük a piaci bevezetéshez és a jogszabályokban vagy a szakpolitikákban való megjelenéshez kapcsolódó tevékenységekre – irányuló közös pályázati felhívásokon túlmutató, **komoly európai értéktöbblettel bíró**

közös cselekvések rugalmas végrehajtása révén biztosítja az európai partnerség várható hatásainak elérését;

- b) Megfelelő intézkedések, amelyek biztosítják a kezdeményezés folyamatos nyíltságát és az átláthatóságot a végrehajtás során, különösen a prioritások meghatározása és a pályázati felhívásokban való részvétel, **az irányításra vonatkozó információk**, az Unió láthatósága, a kommunikációs és tájékoztatási intézkedések, valamint az eredmények terjesztése és hasznosítása tekintetében, ideértve az egész értékláncra vonatkozó, egyértelmű nyílt hozzáférési/felhasználói stratégiát; **megfelelő intézkedések a kkv-k tájékoztatására és részvételük ösztönzésére.**
 - c) Koordináció és/vagy közös tevékenységek más olyan releváns kutatási és innovációs kezdeményezésekkel, **amelyek biztosítják az összeköttetések optimális szintjét** és a hatékony szinergiákat, **egyebek mellett a végrehajtás útjában álló, nemzeti szintű potenciális akadályok legyőzése és a költséghatékonyság javítása érdekében.**
 - d) Minden egyes partner részéről a kezdeményezés teljes időtartama alatt érvényes **■**, **a nemzeti előírásokkal összhangban álló** kötelezettségvállalások, **■** a pénzügyi és/vagy természetbeni hozzájárulások tekintetében.
 - e) Az intézményesített európai partnerség esetében az uniós szakpolitikák vagy programok kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése céljából az eredményekhez és a cselekvéshez kapcsolódó egyéb információkhoz való hozzáférés biztosítása a Bizottság számára.
3. Nyomon követés:
- a) A 45. cikkben meghatározott követelményeknek megfelelő nyomonkövetési rendszer, amely nyomon követi az egyedi szakpolitikai **■** célkitűzések, elérendő eredmények és fő teljesítménymutatók felé tett előrehaladást, és lehetővé teszi az eredményeknek és hatásoknak, valamint a korrekciós intézkedések esetleges szükségességének későbbi értékelését;
 - b) A mennyiségi és minőségi multiplikátorhatásokra, valamint a **vállalt, illetve ténylegesen teljesített** pénzügyi és természetbeni hozzájárulásokra, a láthatóságra és a nemzetközi környezetben való elhelyezkedésre, továbbá a magánszektorbeli beruházások kutatási és innovációs kockázataira gyakorolt hatásra vonatkozó, **rendszeres**, célzott jelentéstétel.

- c) *A partnerségeken belüli összes pályázati felhívással kapcsolatos értékelési folyamatra és eredményekre vonatkozó részletes információk, melyeket időben, közös elektronikus adatbázisban kell hozzáférhetővé tenni.*

4. értékelés, fokozatos kivezetés és megújítás:

- a) A meghatározott célok és fő teljesítménymutatók tekintetében uniós és nemzeti szinten elért hatások értékelése a 47. cikkben meghatározott programértékelés során, ideértve a jövőbeli cselekvések esetében alkalmazandó leghatékonyabb szakpolitikai beavatkozási mód értékelését; valamint az európai partnerség esetleges megújításának az európai partnerségek és a szakpolitikai prioritások kontextusában való elhelyezése.
- b) *Amennyiben nem kerül sor a partnerség megújítására*, megfelelő intézkedések, amelyek biztosítják *a keretprogramból való finanszírozásnak a jogilag* elkötelezett partnerek közötti megállapodás szerinti feltételek és ütemezés szerinti fokozatos kivezetést a nemzeti vagy más uniós programok révén történő esetleges további transznacionális finanszírozás, *valamint a magánberuházások és a folyamatban lévő projektek* sérelme nélkül.

IV. MELLÉKLET

SZINERGIÁK MÁS PROGRAMOKKAL

1. Az Európai Mezőgazdasági Garanciaalappal és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alappal (közös agrárpolitika – KAP) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:
 - a) a „Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság” európai innovációs partnerség³⁶ keretében sor kerüljön az EU mezőgazdasági ágazatához és vidéki térségeihez kapcsolódó kutatási és innovációs szükségletek azonosítására, és azokat a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamata során, valamint a munkaprogramokban figyelembe vegyék;
 - b) a KAP a lehető legjobb módon használja fel a kutatási és innovációs eredményeket, és mozdítsa elő az – egyebek mellett a kutatási és innovációs keretprogramok által finanszírozott projektekből és a „Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság” európai innovációs partnerségből, **valamint az EIT releváns tudományos és innovációs társulásaiból (TIT)** származó – innovatív megoldások alkalmazását, végrehajtását és bevezetését;
 - c) az EMVA támogassa a program eredményeiből származó azon ismeretek és megoldások alkalmazását és terjesztését, amelyek dinamikusabb mezőgazdasági ágazatot és a vidéki térségek fejlesztése tekintetében új lehetőségeket eredményeznek.
2. Az Európai Tengerügyi és Halászati Alappal (ETHA) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:
 - a) a program és az ETHA nagy mértékben összekapcsolódjanak, mivel a tengeri és tengerhasznosítási politika területén az uniós kutatási és innovációs szükségletek a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamatán keresztül rajzolódnak majd ki;
 - b) az ETHA támogassa az új technológiák, valamint az innovatív termékek, eljárások és szolgáltatások bevezetését, különösen azokat, amelyek a program eredményeként

³⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a „Mezőgazdasági termelékenység és fenntarthatóság” európai innovációs partnerségről (COM(2012)0079).

jönnek létre a tengeri és tengerhasznosítási politika területén; az ETHA emellett mozdítsa elő a terepen történő adatgyűjtést és az adatok feldolgozását, és terjessze a program keretében támogatott releváns cselekvések eredményeit, ami hozzájárul a közös halászati politika, az integrált tengerpolitika, a nemzetközi óceánpolitikai irányítás és a **nemzetközi kötelezettségvállalások** végrehajtásához.

3. Az Európai Regionális Fejlesztési Alappal (ERFA) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

a) az Európai Kutatási Térség megerősítése érdekében az ERFA-ból és az **Európai horizont** programból származó kombinált finanszírozásra vonatkozó intézkedések olyan tevékenységek támogatására szolgáljanak, amelyek összekapcsolják a **regionális operatív programokat és** az intelligens szakosodási stratégiákat a nemzetközi kutatási és innovációs kiválósággal, ideértve a közös transzregionális/transznacionális programokat és a páneurópai kutatási infrastruktúrákat is;

aa) **Az ERFA pénzeszközei önkéntes alapon átcsoportosíthatók a program keretében végrehajtott tevékenységek, különösen a kiválósági pecsét támogatására.**

b) az ERFA többek között a regionális és helyi kutatási és innovációs ökoszisztémák fejlesztésére és megerősítésére, valamint az ipari átalakulásra összpontosítson, ideértve a kutatási és innovációs keretprogramokból származó eredmények, valamint új technológiák és innovatív megoldások átvételének és bevezetésének az ERFA révén történő támogatását is;

ba) **erősödjenek a meglévő regionális ökoszisztémák, platformhálózatok és regionális stratégiák.**

4. Az Európai Szociális Alap Plusszal (ESZA+) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

a) az ESZA+ nemzeti és regionális programok révén képes legyen a program által támogatott innovatív képzési programok elterjesztésére és bővítésére annak érdekében, hogy az emberek szert tehessenek a jövőbeli munkahelyek betöltéséhez szükséges készségekre és képességekre;

b) az Európai Kutatási Térség megerősítése érdekében az ESZA+-ból származó kiegészítő finanszírozásra vonatkozó intézkedések **önkéntes alapon** felhasználhatók

legyenek **a program** humántőke-fejlesztést előmozdító tevékenységeinek támogatására a kutatás és az innováció területén; [Mód. 148]

- c) az Európai Szociális Alap Plusz egészségügyi ága elősegítse az innovatív technológiák, valamint az új üzleti modellek és megoldások általános alkalmazását, különösen a programokból származók tekintetében, hogy ily módon hozzájáruljon a tagállamok innovatív, hatékony és fenntartható egészségügyi rendszereihez, valamint megkönnyítse az európai polgárok jobb és biztonságosabb egészségügyi ellátáshoz való hozzáférését.

5. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel (CEF) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamata során megtörténjen az uniós közlekedési, energiaügyi és digitális ágazat területén meglévő kutatási és innovációs szükségletek azonosítása és meghatározása;
- b) a CEF támogassa az új innovatív technológiák és megoldások széles körű bevezetését és alkalmazását a közlekedés, az energiaügy és a digitális fizikai infrastruktúrák területén, különösen azok tekintetében, amelyek a kutatási és innovációs keretprogramok eredményeként jönnek létre;
- c) könnyebben megvalósuljon a keretprogram és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz projektjei közötti információ- és adatsere, például a keretprogram azon magas piaci felkészültséggel rendelkező technológiáinak kiemelése által, amelyek bevezetése a CEF segítségével tovább javítható.

6. A Digitális Európa programmal (DEP) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program és a DEP által kezelt számos tematikus terület közötti összefüggések ellenére a támogatandó cselekvések típusai, várható eredményei és beavatkozási logikái eltérőek legyenek és kiegészítsék egymást;
- b) a program stratégiai kutatási és innovációs terveiben sor kerüljön a digitális aspektusokhoz kapcsolódó kutatási és innovációs szükségletek azonosítására és meghatározására, ami magában foglalja a nagy teljesítményű számítástechnika, a mesterséges intelligencia és a kiberbiztonság, **megosztott könyvelési technológiák, kvantumtechnológiák** terén megvalósuló kutatást és innovációt, a digitális és az

egyéb alaptechnológiák ötvöztetését, valamint a nem technológiai innovációkat; az áttörést jelentő innovációkat bevezető vállalatok felfutásának támogatását, amelyek közül több is kombinálja a digitális és fizikai technológiákat; a digitális integrációt a „Globális kihívások és **európai** ipari versenyképesség” pillér egésze tekintetében; valamint a digitális kutatási infrastruktúrák támogatását;

- c) a DEP a nagy teljesítményű számítástechnika, a mesterséges intelligencia, a kiberbiztonság, **a megosztott könyvelési technológiák, a kvantumtechnológiák** és a korszerű digitális készségek területén a nagy léptékű digitális kapacitás- és infrastruktúraépítésre összpontosítson annak érdekében, hogy Európa-szerte széles körben elterjedjenek és bevezetésre kerüljenek az uniós kontextusban kritikus fontosságúnak tekinthető, már meglévő vagy tesztelt innovatív digitális megoldások a közérdekű területeken (például az egészségügy, a közigazgatás, az igazságügy és az oktatás), illetve a piaci hiányosságokkal küzdő területeken (mint például a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – digitalizálása); a DEP végrehajtására elsősorban az európai szinten megosztandó digitális kapacitásba, valamint a digitális egységes piac fejlesztése részeként az interoperabilitást és a szabványosítást támogató uniós szintű cselekvésekbe történő, a tagállamokkal folytatott – különösen közös közbeszerzések formájában megvalósuló – összehangolt és stratégiai beruházások révén kerüljön sor;
- d) a DEP kapacitásait és infrastruktúráit valamennyi ágazatban és tudományágban bocsássák a kutatási és innovációs közösség rendelkezésére, többek között a program keretében támogatott tevékenységek tekintetében, ideértve a tesztelést, a kísérletezést és a demonstrációt;
- e) a DEP fokozatosan vegye át és vezesse be a program révén kifejlesztett új digitális technológiákat;
- f) a programnak a készségekre és kompetenciákra irányuló – többek között az Európai Innovációs és Technológiai Intézethez **és a tudományos és innovációs társulásokhoz** tartozó közös helymegosztási központjaiban nyújtott – képzési programok fejlesztését célzó kezdeményezéseit kiegészítse a Digitális Európa program által támogatott, fejlett digitális készségek terén megvalósuló kapacitásépítés;

- g) a két program stratégiai programozása és működési eljárásai tekintetében álljanak rendelkezésre szilárd és összehangolt koordinációs mechanizmusok, továbbá irányítási struktúráikban kapjanak szerepet az érintett bizottsági szolgálatok, valamint a programok különböző részei által érintett egyéb szereplők.

7. Az Egységes piac programmal fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) az Egységes piac program foglalkozzon a kkv-kat érintő piaci hiányosságokkal, és ösztönözze a vállalkozószellemet, valamint a vállalkozások alapítását és növekedését; teljes kiegészítő jelleg álljon fenn az Egységes piac program és ***mind az EIT, mind pedig*** a jövőbeni Európai Innovációs Tanács innovatív vállalkozásokra irányuló cselekvései között, valamint a kkv-k számára nyújtott támogatási szolgáltatások területén, különösen abban az esetben, ha a piac nem nyújt életképes finanszírozási lehetőségeket;
- b) az Enterprise Europe Network a többi, már meglévő kkv-támogató struktúrához (mint például a nemzeti kapcsolattartó pontok és az innovációs ügynökségek, ***a digitális innovációs központ, a kompetenciaközpontok, a minősítéssel rendelkező inkubátorházak***) hasonlóan támogatási szolgáltatásokat nyújthasson ***az Európai horizont program*** égisze alatt, ***beleértve az*** Európai Innovációs Tanácsot ***is***.

8. A LIFE környezetvédelmi és éghajlat-politikai programmal (LIFE) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamata során megtörténjen az uniós környezetvédelmi, éghajlat-politikai és energiaügyi kihívások kezeléséhez kapcsolódó kutatási és innovációs szükségletek azonosítása és meghatározása; a LIFE továbbra is katalizátorként működjön az uniós környezetvédelmi, éghajlat- és energiapolitika megvalósítása, valamint a vonatkozó jogszabályok végrehajtása során, többek között a program kutatási és innovációs eredményeinek átvétele és alkalmazása révén, valamint azáltal, hogy hozzájárul azok nemzeti és (transz)regionális szintű bevezetéséhez azokon a területeken, ahol mindez segíthet a környezetvédelemhez, az éghajlat-változáshoz vagy a tiszta energiára való áttéréshez kapcsolódó kérdések kezelésében; a LIFE mindemellett ösztönözze a programmal fennálló szinergiákat azáltal, hogy az értékelés során jutalommal díjazza a program eredményeinek átvételére is kiterjedő pályázatokat; a standard LIFE-cselekvéseket tartalmazó projektek támogassák az uniós környezetvédelmi és éghajlat-

politika végrehajtásához szükséges olyan megfelelő technológiák, illetve módszerek kifejlesztését, tesztelését vagy demonstrációját, amelyek széles körű bevezetésére később más forrásokból – többek között a program révén – történő finanszírozás segítségével lehetőség nyílhat; a programhoz tartozó **EIT, valamint a jövőbeli** Európai Innovációs Tanács támogatást nyújthasson a potenciálisan a LIFE-projektek végrehajtásából eredő új, áttörést jelentő ötletek felfuttatásához és piaci terjesztéséhez.

9. Az Erasmus programmal fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program és az Erasmus program együttes forrásait az európai felsőoktatási intézmények megerősítésére és korszerűsítésére irányuló tevékenységek támogatására fordítsák; a program kiegészítse az Erasmus program által az „Európai Egyetemek” kezdeményezéshez nyújtott támogatást, különös tekintettel annak kutatási dimenziója tekintetében, az oktatás, a kutatás és az innováció területére irányuló új, közös és integrált, hosszú távú és fenntartható stratégiák tudományágakon és ágazatokon átnyúló megközelítések alapján történő kidolgozásának részeként, ily módon hozzájárulva a tudásháromszög megvalósításához és a gazdasági növekedés fellendítéséhez; **az EIT oktatási tevékenysége inspirálóan hathat az „Európai Egyetemek” kezdeményezésre, és össze is kapcsolódhat azzal.**
- b) a program és az Erasmus program ösztönözze az oktatás és a kutatás integrációját azáltal, hogy megkönnyíti a felsőoktatási intézmények számára a közös oktatási, kutatási és innovációs stratégiák kidolgozását és felállítását, a legújabb kutatási eredményeknek és gyakorlatoknak az oktatás részére történő rendelkezésre bocsátását annak érdekében, hogy valamennyi diák, felsőoktatási dolgozó és különösen kutató számára elérhetőek legyenek az aktív kutatási tapasztalatok, valamint a felsőoktatás, a kutatás és az innováció integrálására irányuló egyéb tevékenységek támogatását.

10. Az európai űrprogrammal fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamata részeként sor kerüljön az űrpolitikán belüli upstream és downstream ágazathoz kapcsolódó kutatási és innovációs szükségletek azonosítására és meghatározására; az Európai horizont keretében végrehajtott űrkutatási cselekvéseket a szervezetek beszerzései és

támogathatósága tekintetében – adott esetben – az űrprogram rendelkezéseivel összhangban hajtsák végre;

- b) az európai űrprogram által közjavakként rendelkezésre bocsátott űradatokat és szolgáltatásokat – a keretprogramban is – áttörést jelentő megoldások kidolgozására használják fel a kutatás és az innováció révén, különösen a fenntartható élelmiszerek és természeti erőforrások, az éghajlatváltozás nyomon követése, az intelligens városok, az automatizált járművek, a biztonság és a katasztrófavédelem területén;
- c) a Kopernikusz-adatokhoz és -információkhoz való hozzáférést nyújtó szolgáltatások hozzájáruljanak az európai nyílt tudományosadat-felhőhöz, és ezáltal megkönnyítsék a kutatók és tudósok számára a Kopernikusz-adatokhoz való hozzáférést; a kutatási infrastruktúrák, különösen a lokális megfigyelőhálózatok, a Kopernikusz-szolgáltatásokat lehetővé tévő lokális megfigyelési infrastruktúra alapvető elemeit képezzék, és így hozzáférjenek a Kopernikusz-szolgáltatások által nyújtott információkhoz.

11. A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel (a továbbiakban: külső eszköz) fennálló szinergiák biztosítják az összhangra való törekvést egyfelől a program harmadik országok részvételével megvalósuló kutatási és innovációs tevékenységei, valamint a célzott nemzetközi együttműködési cselekvések, másfelől a külső eszköz keretében megvalósuló, piaci bevezetésre és kapacitásépítésre irányuló párhuzamos cselekvések között a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamata során együttesen azonosított szükségletek és beavatkozási területek közös meghatározása alapján.

12. A Belső Biztonsági Alappal és az Integrált Határigazgatási Alap keretében működő határigazgatási eszközzel fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program stratégiai kutatási és innovációs tervezési folyamata során megtörténjen a biztonság és az integrált határigazgatás területén felmerülő kutatási és innovációs szükségletek azonosítása és meghatározása;
- b) a Belső Biztonsági Alap és az Integrált Határigazgatási Alap támogassa az innovatív új technológiák és megoldások bevezetését, különösen azokat, amelyek a kutatási és

innovációs keretprogramok eredményeként jönnek létre a biztonsági kutatás területén.

13. Az InvestEU Alappal fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program saját költségvetéséből biztosítsa az innovátorok részére az Európai horizont program keretében vagy az EIC által nyújtott vegyesfinanszírozást, amelyet magas szintű kockázat jellemez, és amelyre vonatkozóan adott esetben a piac nem nyújt megfelelő életképes és fenntartható finanszírozást, továbbá ezzel egyidejűleg az InvestEU támogatásával pénzeszközök és közvetítők révén gondoskodik a megfelelő koordinációról a vegyesfinanszírozás magánfinanszírozási részének hatékony célba juttatása és kezelése érdekében;
- b) a kutatásra és az innovációra, valamint a kkv-kra szánt finanszírozási eszközöket egy csoportban kezeljék az InvestEU Alap keretében, különösen egy célzott K+I tematikus kereten keresztül, valamint az innovatív vállalkozásokra irányuló kkv-támogatási keret égisze alatt bevezetett termékek révén, így módon segítve egyúttal a program célkitűzéseinek megvalósítását. ***Egymást kiegészítő erős kapcsolatok jönnek létre az InvestEU és az Európai horizont között.***

14. A kibocsátáskereskedelmi rendszer keretében működő innovációs alappal (a továbbiakban: innovációs alap) fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) az innovációs alap kifejezetten az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák és eljárások innovációját célozza – ideértve a környezetvédelmi szempontból biztonságos szén-dioxid-leválasztást és -felhasználást, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez –, emellett pedig a magas szén-dioxid-kibocsátású termékeket helyettesítő termékekre irányuljon, járuljon hozzá a CO₂ környezetvédelmi szempontból biztonságos leválasztását és geológiai tárolását célzó projektek kiépítésének és működtetésének ösztönzéséhez, valamint az innovatív megújulóenergia- és energiatárolási technológiák előmozdításához; ***megfelelő keret jön létre a fogyasztók/végfelhasználók számára fenntartható hozzáadott értékkel rendelkező környezetbarátabb termékek értékesítésének lehetővé tételére és ösztönzésére.***

- b) a program finanszírozza azon technológiák – **köztük áttörést jelentő megoldások** – fejlesztését, demonstrációját és **megvalósítását**, amelyek képesek megvalósítani az **alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságot** és az Unió dekarbonizációs, energiaügyi és ipari átalakulással kapcsolatos célkitűzéseit, különösen a 2. pillér és az **EIT** keretében;
- c) a kiválasztási és odaítélési kritériumok teljesítésétől függően az innovációs alap támogatást nyújthasson a támogatható projektek demonstrációs szakasza során. **Azok a projektek, amelyek az innovációs alapból támogatásban részesülnek, jogosultak lehetnek támogatásra** a kutatási és innovációs keretprogramokból, és **fordítva. Az Európai horizont kiegészítése céljából az innovációs alap összpontosíthat olyan piacközi innovációkra, amelyek hozzájárulnak a CO₂-kibocsátás jelentős mértékű és gyors csökkentéséhez. Egymást kiegészítő erős kapcsolatok jönnek létre az innovációs alap és az Európai horizont között.**

15. Az Euratom kutatási és képzési programmal fennálló szinergiák biztosítják, hogy:

- a) a program és az Euratom kutatási és képzési program átfogó cselekvéseket dolgozzon ki az oktatás és a képzés támogatására (ideértve a Marie Skłodowska-Curie-cselekvéseket) azzal a céllal, hogy hozzájáruljanak a vonatkozó készségek fenntartásához és fejlesztéséhez Európában;
- b) a program és az Euratom kutatási és képzési program olyan közös kutatási cselekvéseket dolgozzon ki, amelyek az ionizáló sugárzás nem energiatermelési célú alkalmazásai biztonságos és védett használatának több területet érintő vonatkozásaira összpontosítanak olyan ágazatokban, mint az orvostudomány, az ipar, a mezőgazdaság, az űrkutatás, az éghajlatpolitika, a biztonság és a vészhelyzeti felkészültség, valamint a nukleáris tudomány hozzájárulásai.

16. Az Európai Védelmi Alappal fennálló **potenciális** szinergiák **hozzájárulnak az átfedések elkerüléséhez.**

16a. A Kreatív Európa programmal fennálló szinergiák támogatják a versenyképességet és az innovációt, hozzájárulva a gazdasági és társadalmi növekedéshez, és előmozdítva a közpénzek hatékony felhasználását.

16b. A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek bármelyikével előirányozható szinergia.

V. MELLÉKLET

KULCSFONTOSSÁGÚ HATÁSÚTVONAL-MUTATÓK

A keretprogram **3. cikkben említett** célkitűzéseinek megvalósítása tekintetében a program **előrehaladásának** nyomon követését hatásútvonalak és kapcsolódó kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatók strukturálják. A hatásútvonalak időérzékenyek, **és négy egymást kiegészítő hatáskategóriát tükröznek, amelyek jól mutatják a K+I beruházások nem lineáris jellegét: tudományos, társadalmi és technológiai/gazdasági. E négy hatáskategória mindegyike esetében helyettesítő mutatók szolgálnak a nyomon követést, amelyek különbséget tesznek a rövid távú, a középtávú és a hosszú távú hatások között, a program időtartamán túl is, és lehetőség van az adatok különböző bontás, például tagállamonkénti vagy társult országokkénti meghatározására. Ezeket a mutatókat mennyiségi és minőségi módszerekkel kell előállítani.** A program egyes részei különböző mértékben és különböző mechanizmusok révén járulnak hozzá ezekhez a mutatókhoz. Szükség esetén további mutatók használhatók a program egyes részeinek nyomon követéséhez.

A kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatókat alátámasztó mikroadatok gyűjtése a program valamennyi része és az összes végrehajtási mechanizmus tekintetében központilag irányított és összehangolt módon, a megfelelő részletességi szinten és a kedvezményezettek számára minimális jelentési teher mellett történik.

Ezenfelül, illetve a kulcsfontosságú hatásútvonal-mutatókon túl, az Európai Kutatási Térség megerősítésére irányuló program optimalizálására, a programban részt vevő valamennyi tagállam kiválóságán alapuló részvételének előmozdítására, valamint az európai kutatás és innováció területén az együttműködési kapcsolatok elősegítésére vonatkozó adatokat a 45. cikkben említett végrehajtási és irányítási adatok részeként közel valós időben gyűjtik össze és közlik. Ez magában foglalja többek között az együttműködésen alapuló kapcsolatok nyomon követését, a hálózati elemzéseket, a pályázatokra, a kérelmekre, a részvételre és a projektekre vonatkozó adatokat; a kérelmezőket és résztvevőket (ideértve a szervezet típusát, például: civil társadalmi szervezetek, kkv-k, magánszektor), az országot (például az országcsoportok meghatározását: tagállamok, társult országok, harmadik országok), a nemet, a projektben betöltött szerepet, a tudományágat/ágazatot, ideértve a társadalom- és bölcsészettudományokat is; valamint az éghajlati szempontok érvényesítését és a kapcsolódó kiadásokat.

Tudományos hatásútvonal-mutatók

A programnak várhatóan lesz tudományos hatása a következők révén: magas színvonalú új ismeretek létrehozása, a humán tőke erősítése a kutatás és az innováció területén, valamint az ismeretterjesztés és a nyílt tudomány előmozdítása. A szóban forgó hatás felé tett előrehaladás nyomon követése az alábbi három kulcsfontosságú hatásútvonal mentén meghatározott helyettesítő mutatók segítségével történik.

Társadalmi hatásútvonal-mutatók

A programnak várhatóan lesz társadalmi hatása a következők révén: az uniós szakpolitikai prioritások, *valamint globális kihívások, többek között az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak kezelése a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend alapelveit és a Párizsi Megállapodás célkitűzéseit követve*, a K+I segítségével, az előnyök és a hatások K+I küldetéseken *és európai partnerségeken* keresztül történő biztosítása, valamint az innováció társadalmi elterjedésének erősítése, *ami végsősoron az emberek jólétét segíti elő*. A szóban forgó hatás felé tett előrehaladás nyomon követése az alábbi *három* kulcsfontosságú hatásútvonal mentén meghatározott helyettesítő mutatók segítségével történik.

Technológiai/gazdasági ■ hatásútvonal-mutatók

A programnak – *különösen az Unión belül* – várhatóan lesz *technológiai/gazdasági ■* hatása a következők révén: a vállalkozások, *különösen a kkv-k –ideértve az induló innovatív vállalkozásokat is* – létrehozásának és növekedésének befolyásolása, közvetlen és közvetett munkahelyek teremtése *különösen az Unión belül*, valamint a kutatási és innovációs beruházások mozgósítása. A szóban forgó hatás felé tett előrehaladás nyomon követése az alábbi három kulcsfontosságú hatásútvonal mentén meghatározott helyettesítő mutatók segítségével történik.

V. melléklet – 1. táblázat

A tudományos hatás felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
Magas színvonalú új ismeretek létrehozása	<u>Publikációk -</u> A keretprogramhoz tartozó, szakértői értékelés keretében lektorált tudományos publikációk száma	<u>Idézettség -</u> A keretprogramhoz tartozó, szakértői értékelés keretében lektorált publikációk tudományterületek alapján súlyozott idézettségi mutatója	<u>Világszínvonalú tudomány -</u> A keretprogram projektjeiből származó, az adott tudományterülethez lényegi hozzájárulást képviselő, szakértői értékelés keretében lektorált publikációk száma és aránya
A humán tőke erősítése a K+I területén	<u>Készségek –</u> A keretprogram projektjei részeként szervezett továbbképzési tevékenységekben (képzés, mentorálás/coaching, mobilitás és K+I infrastruktúrákhoz való hozzáférés)	<u>Karrieres –</u> A keretprogramban részt vevő olyan továbbképzett kutatók száma és aránya, akik fokozott egyéni hatást gyakorolnak	<u>Munkakörülmények –</u> A keretprogramban részt vevő olyan továbbképzett kutatók száma és aránya, akiknek javultak a munkakörülményeik, ideértve a kutatók fizetését is

	<i>révén)</i> részt vett kutatók száma	saját K+I területükre	
Az ismeretterjesztés és a nyílt tudomány előmozdítása	<u>Az ismeretek megosztása –</u> A keretprogram nyílt tudásinfrastruktúrákon keresztül megosztott kutatási outputjainak (nyílt hozzáférésű adatok/publikációk/szoftverek stb.) aránya	<u>Ismeretterjesztés –</u> A keretprogram aktívan használt/idézett nyílt hozzáférésű kutatási outputjainak aránya	<u>Új együttműködések –</u> A keretprogram azon kedvezményezettjeinek aránya, amelyek új, tudományágakon/ágazatokon átnyúló együttműködést alakítottak ki a keretprogram égisze alatt született nyílt hozzáférésű K+I outputjaik felhasználóival

V. melléklet – 2. táblázat

A társadalmi hatás felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
Az uniós szakpolitikai prioritások és a globális kihívások kezelése a K+I segítségével	<u>Outputok –</u> Az azonosított uniós szakpolitikai prioritások és globális kihívások (ideértve a fenntartható fejlesztési célokat is) kezelését célzó outputok száma és aránya (többdimenziós: minden egyes meghatározott prioritásra vonatkozóan) Ezen belül: az éghajlati szempontból releváns, a Párizsi Megállapodás keretében az uniós kötelezettségvállalások teljesítését célzó outputok száma és aránya	<u>Megoldások –</u> Az azonosított uniós szakpolitikai prioritások és globális kihívások (ideértve a fenntartható fejlesztési célokat is) kezelését célzó innovációk és kutatási eredmények száma és aránya (többdimenziós: minden egyes meghatározott prioritásra vonatkozóan) Ezen belül: az éghajlati	<u>Előnyök –</u> A keretprogram által finanszírozott eredmények használatából/hasznosításából eredő összesített becsült hatások az azonosított uniós szakpolitikai prioritások és globális kihívások (ideértve a fenntartható fejlesztési célokat is) kezelése terén, a szakpolitikai és a jogalkotási folyamathoz való hozzájárulást is beleértve (úgy mint szabályok és előírások) (többdimenziós: minden egyes meghatározott prioritásra

		<i>szempontból releváns, a Párizsi Megállapodás keretében az uniós kötelezettségvállalások teljesítését célzó innovációk és kutatási eredmények száma és aránya</i>	<i>vonatkozóan)</i> <i>Ezen belül: a keretprogram által finanszírozott eredmények használatának/hasznosításának a Párizsi Megállapodás értelmében az EU hosszú távú, éghajlatváltozással és energiapolitikával kapcsolatos kötelezettségvállalásai teljesítése terén elért összesített becsült hatása, a szakpolitikai és a jogalkotási folyamathoz való hozzájárulást is beleértve (úgy mint szabályok és előírások)</i>
Előnyök és hatások K+I küldetéseken keresztül történő biztosítása	<u>A K+I küldetések outputjai –</u> Egyes K+I küldetések outputjai (többdimenziós: minden egyes meghatározott prioritásra vonatkozóan)	<u>A K+I küldetések eredményei –</u> Egyes K+I küldetések eredményei (többdimenziós: minden	<u>A K+I küldetések megvalósított célkitűzései –</u> Egyes K+I küldetések megvalósított célkitűzései (többdimenziós: minden egyes

		<i>egyes meghatározott prioritásra vonatkozóan)</i>	<i>meghatározott prioritásra vonatkozóan)</i>
A kutatás és az innováció társadalmi elterjedésének erősítése	<u>Közös alkotás –</u> A keretprogram azon projektjeinek száma és aránya, amelyekben az uniós polgárok és végfelhasználók hozzájárulnak a K+I tartalmak közös alkotásához	<u>Részvétel –</u> A keretprogram azon kedvezményezett szervezeteinek száma és aránya, amelyek rendelkeznek polgári és végfelhasználói részvételi mechanizmussal a keretprogram égisze alatti projektet követően	<u>A K+I társadalmi elterjedése –</u> A keretprogram égisze alatt közösen alkotott tudományos eredmények és innovatív megoldások elterjedése és elérhetősége

V. melléklet – 3. táblázat

A technológiai /gazdasági hatás felé	Rövid távú	Középtávú	Hosszabb távú
Az innovációalapú növekedés ösztönzése	<u>Innovációs outputok</u> – A keretprogramból származó innovatív termékek, eljárások, illetve módszerek száma (az innováció típusa szerint), valamint a szellemi tulajdon-jog megszerzésére irányuló kérelmek száma	<u>Innovációk</u> – A keretprogram projektjeiből – köztük az elismert szellemi tulajdon-jogokból – származó innovációk száma (az innováció típusa szerint)	<u>Gazdasági növekedés</u> – Olyan vállalkozások létrehozása, növekedése és piaci részesedése, amelyek innovációkat fejlesztettek ki a keretprogram égisze alatt
Több és jobb munkahely teremtése	<u>Támogatott foglalkoztatás</u> – A keretprogram égisze alatti projekt számára a kedvezményezett szervezeteknél teremtett és megőrzött munkahelyek száma teljes munkaidős egyenértékben (a munkahely típusa szerint)	<u>Tartós foglalkoztatás</u> – A munkahelyek teljes munkaidős egyenértékben kifejezett számának növekedése (a munkahely típusa szerint) a kedvezményezett	<u>Teljes foglalkoztatottság</u> A keretprogram eredményeinek terjesztése következtében teremtett, illetve megőrzött közvetlen és közvetett munkahelyek száma (a munkahely típusa szerint)

		szervezeteknél a keretprogram égisze alatti projektet követően	
A K+I beruházások mozgósítása	<u>Társberuházás</u> – A keretprogram kezdeti beruházása segítségével mobilizált köz- és magánberuházások mennyisége	<u>Felfuttatás</u> – A keretprogram eredményeinek hasznosítása vagy felfuttatása érdekében mobilizált köz- és magánberuházások mennyisége (ideértve a külföldi közvetlen befektetéseket is)	<u>A „3%-os célkitűzés” megvalósításához való hozzájárulás</u> – A GDP 3%-ára vonatkozó célkitűzés megvalósítása felé tett uniós előrehaladás a keretprogram következtében

Va. MELLÉKLET

Lehetséges küldetési területek és az EUMSZ 185. vagy 187. cikke alapján létrehozandó lehetséges intézményesített európai partnerségek

Az e rendelet 7. és 8. cikkének megfelelően e melléklet határozza meg a lehetséges küldetési területeket és az EUMSZ 185. vagy 187. cikke alapján létrehozandó európai partnerségeket.

I. Lehetséges küldetési területek

- 1. küldetési terület: Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, ideértve a társadalmi átalakulásokat is***
- 2. küldetési terület: Rák***
- 3. küldetési terület: Egészséges óceánok, tengerek, parti tengervizek és belvizek***
- 4. küldetési terület: Klímasemleges és intelligens városok***
- 5. küldetési terület: Talajegészség és élelmiszer***

Valamennyi küldetés e rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében meghatározott elveket követi.

II. Intézményesített európai partnerségek lehetséges területei az EUMSZ 185. vagy 187. cikke alapján

- 1. partnerségi terület: Az egészségügyi innovációk gyorsabb fejlesztése és biztonságosabb alkalmazása a betegek körében, globális egészség.***
- 2. partnerségi terület: A kulcsfontosságú digitális és alaptechnológiák és alkalmazásuk előmozdítása, ideértve többek között az olyan új technológiákat, mint a mesterséges intelligencia, a fotonika és a kvantumtechnológia.***
- 3. partnerségi terület: Európa vezető szerepe a metrológiában, ideértve egy integrált metrológiai rendszert.***
- 4. partnerségi terület: Az európai légi forgalom, légi közlekedés és vasúti közlekedés versenyképességének, biztonságának és környezeti teljesítményének javítása.***

5. partnerségi terület: Fenntartható, inkluzív és körforgásos bioalapú megoldások.

6. partnerségi terület: Kisebb környezeti lábnyommal rendelkező hidrogéntechnológiák és fenntarthatóenergia-tárolási technológiák, kevésbé energiaigényes termelés.

7. partnerségi terület: Tiszta, összekapcsolt, együttműködésen alapuló, autonóm és automatikus megoldások a személyek és áruk jövőbeni mobilitási igényeinek kielégítésére.

8. partnerségi terület: Innovatív és a kutatás-fejlesztésre hangsúlyt helyező kis- és középvállalkozások.

Az annak értékelésére vonatkozó eljárás eredményeként, hogy valamely fent említett partnerségi területen szükség van-e intézményesített európai partnerségre, az Európai Bizottság kezdeményezési jogával összhangban javaslat kidolgozására kerülhet sor az EUMSZ 185. vagy 187. cikke alapján. Az adott partnerségi terület ettől eltérő esetben a keretprogram 8. cikke (1) bekezdésének a) vagy b) pontja szerinti partnerség tárgyát is képezheti, illetve annak végrehajtására pályázati felhívás útján is sor kerülhet az Európai horizont keretében.

Mivel az intézményesített európai partnerségek lehetséges területei széles tematikus területeket ölelnek fel, azok végrehajtására a felmért szükségletek alapján akár több partnerség is irányulhat.
